

Tom Nordman

SUOMEN PANKKI
Kirjasto

Vientiä koskevat erityisjärjestelyt Suomessa

Suomen Pankki

Helsinki 1981

ISBN 951-686-070-2
ISSN 0355-6034

ALKUSANAT

Tämä selvitys on alun perin tehty Suomen Pankin tutkimusosastolla 1.1. - 31.10.1977. Sen jälkeen sitä on täydennetty ja saatettu ajan tasalle useaan otteeseen.

Kiitän lämpimästi Annikki Leukkusta kieliasua koskevista huomautuksista ja korjauksista. Seija Leino on suorittanut konekirjoituksen ja myös muokannut tekstiä kielellisesti, mistä esitän hänelle parhaat kiitokset. Kuvioiden saattamisesta painokelpoisiksi kiitän Sinikka Kujalaa ja Anna-Liisa Talvitietä.

Helsingissä kesäkuussa 1981

Tom Nordman

SISÄLLYS

	sivu
1. JOHDANTO	11
2. VIENTIÄ KOSKEVIEN ERITYISJÄRJESTELYJEN MÄÄRITELMÄ JA LUOKITTELU	13
3. VERO- JA TULLIHELPOUKSET	18
3.1. Laki metalli- ja rakennusteollisuuden edistämi- seksi myönnettävistä veronhuojennuksista	18
3.2. Laki laivanvarustustoiminnan veronhuojennuk- sista (4/78)	19
3.3. Laki vientivarausrahastosta	21
3.4. Viennin hyväksi myönnettävät helpotukset tulli- verotuksessa	23
3.4.1. Tulliverolaissa säädetyt erityisjärjestelyt	23
3.4.2. Tasausvero	25
3.4.3. Liikevaihtovero	25
3.4.4. Vientipalautusten määrä tulliverotuksessa	26
4. RAHALLINEN TUKI	28
4.1. Elintarviketeollisuuden raaka-aineiden hinnan- erojen tasausjärjestelmä	28
4.2. Kuljetusten tukeminen	29
4.2.1. Kuljetusalennukset	29
4.2.2. Rahtitasoitukset	31
4.2.3. Alueellinen kuljetustuki	32
5. VIENNIN RAHOITUS JA VIENTITAKUUT	36
5.1. Suomen Pankin lyhytaikainen viennin rahoitus	36
5.1.1. Uusvientiluotot	36
5.1.2. Lyhytaikaiset vientiluotot	40
5.2. Keskipitkät ja pitkäaikaiset vientiluotot - Suomen Vientiluotto Oy	43
5.3. Hankeviennin tarjouslainat	52

	sivu	
5.4.	Vientitakuut - Vientitakuulaitos	54
5.4.1.	Yleisiä näkökohtia	54
5.4.2.	Luottoriskitakuut	56
5.4.3.	Rahoitustakuut	61
5.4.4.	B-takuut	65
5.4.5.	Metalliteollisuuden K-takuut	66
5.4.6.	Rakennusurakoiden K-takuut	74
6.	VALTION MARKKINOINTITUKI JA MUUT PALVELUKSET	75
6.1.	Vientituotteiden markkinoinnin edistäminen	76
6.2.	Yritysten yksittäisten näyttelyosallistumisten tukeminen	78
6.3.	Vientikampanjatoiminnan edistäminen	80
6.4.	Suomen viralliset näyttelyosallistumiset	80
6.5.	Yhteenvedo suoraan yrityksille välitettävistä avustuksista	81
6.6.	Ulkomaankauppaliitto	82
6.7.	Vientikoulutussäätiö	83
7.	VIENTIÄ KOSKEVIEN ERITYISJÄRJESTELYJEN SUHTEELLINEN MERKITYS	85
7.1.	Viennin edistäminen valtion tulo- ja menoarviossa	86
7.2.	Vientiluotot ja -takuut	90
7.2.1.	Vientiluottojen korkoetu	90
7.2.2.	Vientiluotot	93
7.2.3.	Vientitakuut	97
7.3.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen määrä ja merkitys yritysten kannalta	99
7.3.1.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen kokonaismäärä	100
7.3.2.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen kokonaismäärän merkityksen mittaaminen suhdeluvuilla	105
7.3.2.1.	Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde vientiin	106
7.3.2.2.	Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde palkkakustannuksiin	107

	sivu
7.3.2.3. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde investointeihin	108
7.3.2.4. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde teollisuuden bruttovoittoihin	110
8. YHTEENVETO VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN MERKITYKSESTÄ	112
LÄHDELUETTELO	115
TILASTOLIITE	119
KUVIOT	
1.1. Kuljetusten tukeminen	35
2.1. Uusvientiluottojen kanta toimialoittain	39
2.2. Lyhytaikaisten vientiluottojen kanta toimialoittain	41
2.3. Suomen Pankin viennin rahoitusjärjestelyt	43
2.4. SVL:n rahoitus	48
2.5. SVL:n debentuurirahoituksen rakenne	49
2.6. SVL:n luotonanto toimialoittain	51
2.7. SVL:n luottojen nostot ja kuoletukset	51
2.8. SVL:n luottojen nostot ja rahoittama vienti	52
3.1. Takuut yhteensä	55
3.2. Vientitakuulaitoksen kokonaistilanne	56
3.3. Vientitakuulaitoksen luottoriskitakuut	59
3.4. Luottoriskitakuut toimialoittain	60
3.5. Vientitakuulaitoksen rahoitustakuut	64
3.6. K-takuukorvaukset toimialoittain	72
3.7. K-takuut ja takuun alainen vienti	73
4.1. KTM:n avustukset yrityksille yhteensä	78
4.2. KTM:n avustukset yrityksille toimialoittain	82

	sivu
5.1. Vienninedistämismäärärahat valtion tulo- ja menoarviossa	86
5.2. KTM:n välitettäväksi myönnetyt määrärahat	87
5.3. Määrärahat vientiä tukeville järjestöille	88
5.4. Takuut ja luotot, määrärahat	89
6.1. Korkoja	91
6.2. Vientiluottojärjestelmien korkoetuprosentti	92
6.3. Vientiluottojärjestelmien korkoetu toimi-aloittain	93
7.1. Viennin eri rahoitusjärjestelmien luottokannat	94
7.2. Viennin rahoitusjärjestelmien kokonaisluottokanta	94
7.3. Vientiluottokannan osuus alan koko luottokannasta	96
7.4. Vientiluottokannan osuus alan viennistä	97
7.5. Vientitakuut	98
7.6. Voimassa olevat teollisuuden takuut	99
8.1. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo koko yrityssektorille	100
8.2. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo elintarviketeollisuudelle	101
8.3. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo TeVaNaKe-teollisuudelle	101
8.4. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo puutavarateollisuudelle	101
8.5. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo graafiselle ja paperiteollisuudelle	101
8.6. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo kemian teollisuudelle	102
8.7. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo savi-, lasi- ja kiviteollisuudelle	102
8.8. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo metalliteollisuudelle	102
8.9. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo teollisuudelle	102

		sivu
9.1.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo toimialoittain	103
9.2.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen arvo toimialoittain	104
9.3.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon jakauma	105
10.1.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon suhde vientiin	106
10.2.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon suhde maksettuihin palkkoihin	107
10.3.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon suhde palkkoihin metalliteollisuudessa	108
10.4.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon suhde investointeihin	109
10.5.	Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen arvon suhde bruttovoittoon	110

1. JOHDANTO

Tämän selvityksen tarkoituksena on koota ja kartoittaa Suomessa sovelletut vientiä koskevat erityisjärjestelyt luetteloksi, josta soveltuvin osin ilmenevät jokaisen järjestelmän institutionaaliset puitteet, tavoitteet, muöntämisperusteet, myöntämismenettely, myöntävä viranomainen sekä järjestelmän rahallinen merkitys, mikäli se on mitattavissa. Jokaisesta järjestelmästä esitetään saatavien tietojen mukaan sellaiset perustilastot, että niitä voidaan yhdistellä haluttaessa eri järjestelmien osalta. Tilastot on laadittu toimialoitain, sikäli kuin on ollut mahdollista.

Selvityksen painopiste on näin ollen kvantitatiivisesti mitattavissa järjestelmissä ja näiden systeemi-kuvauksessa, joten yhteenveto voidaan tehdä aikasarjojen muodossa. Järjestelyjen merkitystä ja vaikutusta pyritään tämän jälkeen arvioimaan vertaamalla niitä erilaisiin suureisiin, kuten eri alojen kannattavuuteen, vientiin, luottokantaan, tuotannon bruttoarvoon jne. Näin saatavien suhdelukujen perusteella voidaan esittää joitakin arviointeja järjestelyjen suhteellisesta merkityksestä eri aloille. Selvityksessä ei oteta huomioon vuoden 1978 lopun jälkeen tapahtuneita muutoksia.

Tarkoituksena ei kuitenkaan ole tehdä kvantitatiivisia arviointeja siitä, miten järjestelyt todellisuudessa ovat edistäneet vientiä.¹ Erityisjärjestelyjen rahallinen arvo on määrältään joitakin poikkeuksia lukuun ot-

---

¹ Viennin edistämisen vaikutuksen ekonometrisen todentamisen vaikeutta korostaa esim. Balassa, Bela: Export Incentives and Export Performance, Weltwirtschaftliches Archiv, Bd CXIV. Ks. myös LTT: Valtion vienninedistämismuutosten vaikutuksista yritysten viennin kehitykseen, Helsinki 1976, Johdanto.

tamatta varsin vähäinen verrattuna muihin viennin kehitykseen vaikuttaviin tekijöihin. Näitä ovat kansainvälinen suhdannekehitys sekä laajemmin Suomen viennin kilpailukyky, joka kustannustekijöiden lisäksi sisältää sovelletun tuotantoteknologian, tuotekehittely- ja innovaatioalttiuden sekä markkinointitaidon.

Viennin edistäminen erilaisin järjestelyin on yleismaailmallinen ilmiö. Suomen kaltaisen pienen avoimen talouden kannalta erilaiset valtion organisoimat tai rahoittamat vientiä koskevat erityisjärjestelyt ovat luonteeltaan defensiivisiä. Niiden avulla viennin kilpailukykyä pidetään ennallaan.

2. VIENTIÄ KOSKEVIEN ERITYISJÄRJESTELYJEN MÄÄRITELMÄ JA LUOKITTELU

Vientiä koskeviksi luetaan sellaiset järjestelmät, jotka tavalla tai toisella supistavat vientiyritysten menoja, lisäävät niiden tuloja tai muilla tavoin tukevat niiden toimintaa. Erityisjärjestelyihin ei lueta sellaista yleistä tuotantotukea, joka annetaan riippumatta siitä, menevätkö lopputuotteet kotimarkkinoille vai vientiin. Tästä voidaan kuitenkin poiketa silloin, kun yleinen tuki myönnetään teollisuudenalalle, joka on hyvin pitkälle erikoistunut vientiin tai valmistaa vientipanoksina käytettyjä tuotteita (esim. paperi- ja selluloosateollisuus). Vientitukeen ei myöskään lasketa Suomen bilateraalisen kehitysavun puitteissa suomalaisille yrityksille tulleita tavara-toimituksia ja luottoja.

GATTin XVI artikla käsittelee vientitukea. Sovelletun tulkinnan mukaan¹ raaka-aineiden vientituki ei saisi olla kohtuutonta. Teollisuustuotteiden osalta pyritään siihen, että suoranaisia subventioita ei myönnetä. Koska subventiokäsite on epäselvä, katsotaan subventioiden olevan kyseessä silloin, kun vientihinnat alittavat kotimarkkinahinnat.

Vientiä koskevat järjestelyt voidaan luokitella monella eri tavalla. Ne voidaan jakaa esimerkiksi seuraavasti:²

---

1. De Wulf, Luc: Fiscal Incentives for Industrial Exports in Developing Countries, IMF, DM/76/12.

2. De Wulf, Luc and Pursell, Garry: Criteria for Policies to Promote Exports, Finance and Development, June 1976.

1. viejien bruttotuloja kasvattavat järjestelmät
2. viejien kustannuksia alentavat järjestelmät
3. viejien veronalaisia tuloja alentavat järjestelmät
4. kotimaan myynnin tukeminen palkkiona viennistä
5. muut toimenpiteet

Käytettävän luokittelun tulisi kuitenkin olla joustava sekä vertailukelpoinen muiden maiden luokittelun kanssa. Tässä selvityksessä käytetään UNCTADin soveltamaa luokittelua, jota käytetään UNCTADin vuonna 1976 käynnistämässä kansainvälisessä vertailevassa tutkimuksessa. UNCTAD on soveltanut tätä luokittelua jo vuonna 1970 vastaavanlaisen kartoituksen teossa. Kun käytetään UNCTADin luokittelua, voidaan tuloksia vertailla kansainvälisesti. Luokittelu on niin yksityiskohtainen, että sen mukaiset vientitukijärjestelmät voidaan tarpeen vaatiessa luokitella uudelleen, esimerkiksi yllä esitettyyn muotoon.¹

UNCTADin vientitukijärjestelmien luokittelu on seuraava:

I Vero- ja tullihelpotukset

- A. Osittaiset tai kokonaiset vapautukset ja/tai palautukset tuloverotuksessa vientitulojen osalta
- B. Tasausverojen osittainen tai täydellinen palautus siltä osin kuin niitä sisältyy vientituotteisiin
- C. Vapautus vientiveroista ja -tulleista
- D. Vientituotteisiin sisältyvien tuontiverojen palautukset

---

1. UNCTADin ja GATTin toimesta on laadittu lähinnä kehitysmaita silmällä pitäen luettelo "sallituista" viennin tukimuodoista. International Trade Centre: Finland's Export Experience - a Survey of Policies, Institutions and Methods, Geneva, 1971.

- E. Vientiyritysten oikeus tuoda tullivapaasti raaka-aineita, osia, koneita, pakkaustarvikkeita jne., joita käytetään vientiin tarkoitettujen tuotteiden valmistuksessa

II Rahallinen tuki

- A. Vientipalkkiot, esimerkiksi raha, verovähennystodistuksia jne.
- B. Hinnantasaukset korkeammasta kotimaisesta hintatasosta johtuvan epäedullisen kilpailu- aseman korjaamiseksi
- C. Vienninedistämistyön rahallinen tukeminen
- D. Avustukset kuljetuskustannusten kattamiseksi ja muita edullisemmat tariffit julkisilla kuljetusvälineillä ja muista palveluista perityissä maksuissa

III Valuuttakurssien ja tuontilisensioinnin kautta tuleva tuki

- A. Poikkeukset viejien ansaitseman valuutan luovuttamisvelvollisuudesta
- B. Vientibonukset ja vastaavat, joiden perusteella viejä ansaitsemansa valuutan lisäksi saa valuuttaa vastaavia vapaasti vaihdettavia bonustodistuksia, joita voidaan käyttää esimerkiksi tuonnin maksamiseen
- C. Vientiin perustuva tuontilisensiointi, jonka mukaan vienti oikeuttaa määrättyjen tuotteiden tuontiin oikeuttavien lisenssien saantiin
- D. Viejille myönnetty vientilisenssit sen lisäksi tai sen sijasta, miten kohtia A ja B on sovellettu
- E. Valuutan osoittaminen viejille
- F. Monikurssijärjestelmät

IV Edulliset vientiluottojärjestelmät ja vientiluottovakuudet

- A. Edullisin ehdoin myönnettyt vientiluotot
- B. Julkiset vientiluottovakuudet

V Vapaa-alueet vientituotantoa varten

- A. Vapaa-alueisiin liittyvät toimilupa- ja käyttönäkökohdat

VI Valtion markkinointituki ja muut palvelukset

- A. Vientimarkkinatietouden kerääminen, muokkaaminen ja levittäminen
- B. Ulkomaiset vientinäyttelyt ja muu julkisuus
- C. Vientihenkilökunnan koulutus
- D. Palkkiot hyvistä vientisuorituksista
- E. Muotoilun ja pakkausmenetelmien tukeminen

Tässä selvityksessä käsitellään Suomessa sovellettuja erilaisia vientiä koskevia järjestelyjä, jotka sijoittuvat UNCTADIN luokitteluun seuraavasti:

I Vero- ja tullihelpotukset

- Metalli- ja rakennusteollisuuden edistämiseksi myönnettävät verohelpotukset
- Laivanvarustustoiminnan veronhuojennukset
- Vientivarausrahastot
- Vientipalautukset tuontitulleista
- Vapautukset hinnantasaussmaksuista
- Liikevaihtoverovapaus viennissä

II Rahallinen tuki

- Elintarviketeollisuuden raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestelmä
- Kuljetusalennukset
- Rahtitasoitukset
- Alueellinen kuljetustuki

III Viennin rahoitus ja vientitakuut

- Suomen Pankin uusvientiluotot ja lyhytaikaiset vientiluotot
- Suomen Vientiluotto Oy:n pitkäaikaiset vientiluotot
- Hankeviennin tarjouslainat
- Vientitakuulaitoksen takuut

VI Valtion markkinointituki ja muut palvelukset

- Vientituotteiden markkinoinnin edistäminen
  - kauppaja teollisuusministeriö
- Yritysten yksittäisten näyttelyosallistumisten tukeminen - kauppaja teollisuusministeriö
- Vientikampanjatoiminnan tukeminen - kauppaja teollisuusministeriö
- Suomen viralliset näyttelyosallistumiset
  - kauppaja teollisuusministeriö
- Tietojen kerääminen ja välittäminen - Ulkomaankauppaliitto ja kauppakamarit
- Vientihenkilökunnan koulutus - Vientikoulutus-
säätiö
- Muut

Luettelosta ilmenee, että UNCTADin luokittelu sisältää useita tukimuotoja, jotka eivät ole tulleet kyseeseen Suomen kaltaisessa, ulkomaankauppansa pitkälle liberaalisoineessa maassa. Suomessa säädettyjä nimenomaan viennin edistämiseksi tarkoitettuja lakeja, joissa poistojen avulla vaikutetaan verotettavaan tulokseen, on hieman hankala sijoittaa UNCTADin luokitteluun. UNCTADin luokittelussa puhutaan kohdassa I A vain vientitulojen verovapaudesta.

3. VERO- JA TULLIHELPOUKSET

3.1. Laki metalli- ja rakennusteollisuuden edistämiseksi myönnettävistä veronhuojennuksista

Tavoitteet ja puitteet

Metalli- ja rakennusteollisuuden veronhuojennuksia koskevan lain (alun perin 445/56, muutettu 527/59, 191/61, 724/65, 864/70, nykymuoto 5/78) sekä sen käyttöä säätelevän valtioneuvoston päätöksen (Vnp 128/57) tarkoituksena on keventää viennin yhteydessä myönnettävien luottojen aiheuttamaa raskautusta vapauttamalla tuloverosta se osa koroista, joka kertyy ostajalle myönnettävistä luotoista, sekä vapauttamalla omaisuusverosta näin syntynyt saatava.

Laki säädettiin alun perin koskemaan vuosien 1956 - 1960 tulojen perusteella toimitettavaa verotusta. Sen voimassaoloa on kuitenkin jatkettu ensin vuoteen 1965, sitten vuoteen 1970 ja edelleen vuoteen 1975. Vuonna 1977 lain voimassaoloaikaa jatkettiin jälleen, niin että se koski myös vuoden 1976 verotusta. Vuonna 1978 säädetyssä laissa otettiin myös rakennustoiminnan vientiluotot veronhuojennusten piiriin. Laki koski luottoja, jotka myönnetään ennen vuoden 1980 loppua tehtyjen hankintasopimusten perusteella.

Myöntämisperusteet

Huojennukset myönnetään telakkateollisuuden tai muun metalliteollisuuden toimitusluottojen korkotuloista enintään kymmenen vuoden ajalta siitä vuodesta lukien, jolloin sopimuksen edellyttämä toimitus on tapahtunut. Maksuajan on oltava vähintään 12 kuukaut-

ta. Huojennus koskee ainoastaan yritysten myöntämistä vientiluotoista saatuja korkotuloja lukuun ottamatta valmistajan oman yrityksensä käyttöön valmistamia tuotteita.

Verovapaaseen korkotuloon liittyvää saatavaa ei myöskään lueta veronalaiseen omaisuuteen omaisuusverotuksessa.

Verohelpotuksen suuruus

Verovapautta ei aluksi myönnetty sille osalle korkotuloa, joka ylitti 5 %. Vuodesta 1961 lähtien verovapaa osuus oli 4 % ja vain 2 % vuosina 1971 - 1973, jonka jälkeen se on ollut 4 %.

Verohallituksen vuosia 1972 - 1974 koskevaan otokseen perustuvan elinkeinoverolakitutkimuksen eli EVL-tutkimuksen mukaan olivat verovapaat korkotulot 70.2 milj. markkaa vuonna 1972, 67.1 milj. markkaa vuonna 1973 ja 83.6 milj. markkaa vuonna 1974.

3.2. Laki laivanvarustustoiminnan veronhuojennuksista (4/78)

Tavoitteet ja puitteet

Lain tarkoituksena on edistää kuljetuspalvelusten vientiä tekemällä investoinnit merenkulkuun houkutteleviksi. Lisäksi on katsottu, että Suomella on oltava oma riittävän suuri kauppalaivasto. Verohelpotukset syntyvät siten, että poistoja saa tehdä jo aluksen hankintasopimusta tehtäessä ja että tavanomaisten poistojen lisäksi saa tehdä ylimääräisiä poistoja. Laki 853/70 koskee vuosina 1970 - 1978 verotusta ja laki 4/78 vuosien 1978 - 1983 verotusta.

Myöntämisperusteet

Verohelpotukset koskevat sekä Suomesta että ulkomailta vuosina 1970 - 1973 tilattuja uusia aluksia, Suomesta vuosina 1974 ja 1975 tilattuja aluksia ja sekä Suomesta että ulkomailta vuosina 1970 - 1975 ostettuja enintään 10 vuotta vanhoja aluksia. Valtiovarainministeriön suostumuksella vähennyksen voi tehdä myös vuosina 1974 ja 1975 ulkomailta tilatuista aluksista, mikäli voidaan osoittaa, että suomalaiset telakat eivät kohtuullisen ajan kuluessa pysty toimittamaan vastaavaa alusta.

Verohelpotuksen suuruus

Verovelvollinen saa tehdä EVL:n 30. §:n mukaisen 30 prosentin poiston aluksen jäljellä olevasta arvosta heti tilauksentekovuodesta lähtien. Tämän lisäksi saatiin vuoden 1970 aikana tehdä ylimääräinen 40 prosentin poisto laivanvarustamotoiminnan verotettavasta tulosta. Jälkimmäisestä poisto-oikeudesta hyötyivät näin ollen vain ne alusten tilaajat, jotka harjoittavat varustamotoimintaa. Verotuksessa vähennettävä määrä ei saa ylittää kirjanpitoon merkittyjä poistoja. Jos tilattava alus kuuluu korkeimpaan jääluokkaan, saadaan käyttöönottovuotena ja kolmena seuraavana vuotena tehdä 3 prosentin hankintamenon ylittävä poisto.

Jos varoja halutaan siirtää alushankintarahastoon vähentämällä ne laivanvarustamotoiminnan tulosta, Suomen Pankkiin on tehtävä talletus, joka on 58 % rahastosiirron määrästä osakeyhtiöiltä tai osuuskunnilta ja muilta 53 %. Tämä rahastosiirto ja ylimääräinen 40 prosentin poisto eivät yhteensä kuitenkaan saa ylittää 40 prosenttia laivanvarustamotoiminnan verotettavasta

tulosta. Rahastotalletukset tuloutetaan nostovuotena. Suomen Pankin talletuksille maksama 3 prosentin korko on verovapaa.

Tämän järjestelmän vaikutukset merenkulun investointeihin ovat saattaneet olla varsin merkittäviä. Monien uusien yrittäjien ilmestymisestä varustamoalalle viime vuosina saattoi päätellä, että muilla aloilla toimivat yritykset ovat käyttäneet tämän lain suomaa poistomahdollisuuksia veroluoton hankintakeinona. Em. EVL-tutkimuksessa tämä ei kuitenkaan näy kovin selvästi. 3 prosentin ylimääräinen vähennys oli vain 4.4 milj. markkaa vuonna 1972, 30.0 milj. markkaa vuonna 1973 ja 75.3 milj. markkaa vuonna 1974. Vuoden 1973 lukuun sisältyi myös kehitysalueiden veronhuojennuslain 3 prosentin poisto.

3.3. Laki vientivarausrahastosta (ei enää voimassa)

Tavoitteet ja puitteet

Laki vientivarausrahastoista säädettiin vuonna 1966 (162/66). Sitä muutettiin vuonna 1973 (925/73) ja sen voimassaoloaikaa jatkettiin kahdella vuodella. Lain tarkoituksena oli edistää vientiä sallimalla siirtoja vientivarausrahastoihin. Näitä rahastoja voivat perustaa kirjanpitoonsa osakeyhtiöt ja osuuskunnat ja muut tehdasmaista teollisuutta harjoittavat. Siirrot tehdään tilinpäätöksen yhteydessä, ja varat käytetään verovelvollisen viennin kehittämiseksi ja edistämiseksi.

Myöntämisperusteet

Vientivarausrahastoihin on voitu siirtää vuosina 1965 - 1967 tehtävissä tilinpäätöksissä enintään 30 % ja vuosina 1968 - 1975 tehtävissä tilinpäätöksissä enin-

tään 20 % tilinpäätöksen ennen tätä siirtoa osoittamasta vuosivoitosta. Siirrettyjä määriä ei luettu veronalaiseksi tuloksi valtion- ja kunnallisverotuksessa sen verovuoden verotuksessa, jonka vuosivoitosta siirto on tehty. Kyseessä on siis veroluotto.

Rahastoa on seuraavan kolmen vuoden aikana voitu käyttää mm. vientituotteiden ulkomaiseen mainontaan, vientituotteita koskevaan markkinatutkimukseen sekä myyntiverkoston ylläpitämiseen ulkomailla. Asetuksella on lisäksi säädetty joukko muita luvallisia käyttökohteita (261/66). Varat on pitänyt käyttää viimeistään kolmantena verovuotena rahastosierroin jälkeen sen uhalla, että varat jälkiverotetaan sen verovuoden tulona, jona varojen siirtäminen vientivarausrahastoon on tapahtunut. Veronkorotusta ei kuitenkaan tällöin määrätä.

Verohelpotuksen suuruus

Verohallitus on vuonna 1971 toimitetun verotuksen osalta tutkinut vientivarausrahastointimenettelyn käyttöä.¹ Vertailun vuoksi on tutkimuksessa selvitetty myös investointirahastojen käyttöä sekä varastojen aliarvostusta. Teollisuudella ja tukkukaupalla oli tuona vuonna varaston aliarvostusta 342 milj. markkaa, investointirahastosierroja 31 milj. markkaa ja vientivarausta vajaat 9 milj. markkaa. Vientivarausrahastosierroja käyttivät yleensä vain ne yritykset, jotka jo olivat käyttäneet loppuun vaihto-omaisuuden aliarvostusosuuden ja joilla oli investointirahasto.

Tämä johtunee siitä, että ensiksi on käytetty riskivapaat veronmaksun lykkäysmahdollisuudet, ja vasta tämän jälkeen on tarpeen vaatiessa perustettu riskinalainen vienninvarausrahasto.

1. Svinhufvud, Olavi: Vientivarausrahasto, Verohallitus, Muistio 4.10.1973.

Vientivarausrahaston vaikutus vientiin on luultavasti jäänyt pieneksi. Käyttöä lienee myös vähentänyt varaus-
ten lyhyt käyttöaika sekä käyttökohteiden puuttuminen.

Lakia uudistettaessa sidottiin vientivarausrahaston käyttö investointirahastojärjestelmään siten, että yhteenlasketut siirrot näihin rahastoihin eivät saaneet ylittää 60 prosenttia tilinpäätöksen ennen näitä siirtoja osoittamasta vuosivoitosta.

3.4. Viennin hyväksi myönnettävät helpotukset tulliverotuksessa

3.4.1. Tulliverolaissa säädettyt vientiä koskevat erityisjärjestelyt

Kun ulkomailta tuotuja tavaroita käytetään vientituotteiden valmistuksessa, ne vapautetaan tullista. Tällä vientiteollisuuden hyväksi säädetyllä ns. vientiedulla, joka perustuu tulliverolain (575/78) pykälien 19 - 21 säännöksiin, pyritään poistamaan se kustannuslisä, joka muutoin aiheutuisi ulkomaisten tavaroiden käyttämisestä vientituotteiden valmistuksessa.

Tulliverolain 17. §:n 1. momentin 3. kohdan nojalla ovat väliaikaisesti tullittomia vientitavaran valmistukseen tulevat tavarat sekä yksinomaan vientitavaroiden valmistuksessa käytettävät erikoistyökalut ja -laitteet, jotka tavaroiden ulkomainen ostaja on asettanut korvauksetta valmistajan käyttöön. Väliaikaisesti tullittomia ovat myös saman pykälän 1. momentin 12. kohdassa mainitut tavaränäytteet, mallit ja kaavat, jotka on tarkoitettu vientitavaroiden valmistukseen. Väliaikaisesti tullittomat tavarat on palautettava tullialueelta heti, kun niiden käyttö

ao. tarkoitukseen on päättynyt, kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua tuonnista; tähän määräaikaan voidaan kuitenkin myöntää pidennys.

Vientiedun myöntämisperusteet

Vientiedulla tarkoitetaan maahan tuodun tavaran tullittomuutta sillä perusteella, että tavara jalostuksen tai muun käsittelyn jälkeen palautetaan tullialueelta tai se käytetään raaka- tai apuaineena vientitavaran valmistukseen, muuhun käsittelyyn tai päällystämiseen. Etua ei myönnetä koneille, laitteille tai muille vientituotteiden valmistamisessa käytäville välineille.

Vientietu voidaan myöntää paitsi tullinpalautuksena viennin tapahduttua myös välittömästi tuonnin yhteydessä. Edunsaajana voi olla vientitavaran valmistaja tai muu vientietuun oikeuttavan käsittelyn suorittaja tai sellainen tavaran käsittelyyn osallistumaton yritys, joka luotettavasti osoittaa tavaran tulevan edun edellyttämään tarkoitukseen.

Vientietu voidaan myöntää vain, mikäli se ei haittaa kotimaista tuotantoa. Vastaavan tavaran kotimainen valmistus ei sinänsä ole esteenä edun myöntämiselle, jos pysytään osoittamaan, ettei tuontitavara ole haitaksi kotimaiselle tuotannolle.

Tullietusopimusten (EFTA, EEC jne.) myötä vientiedun merkitys on tullin osalta vähentynyt. Edun vaikutusta lisää toisaalta se, että etu koskee myös muita veroja. Niinpä vientietu voidaan myöntää tuontimaksulain 3. pykälän nojalla tuontimaksulain piiriin kuuluville tavaroille samalla tavoin kuin tullista on säädetty.

3.4.2. Tasausvero

Suomessa sovellettu verotusjärjestelmä eroaa useiden muiden maiden verojärjestelmistä siten, että Suomessa valmistettujen tuotteiden hintaan saattaa sisältyä enemmän veroja kuin muissa maissa valmistettujen tuotteiden hintoihin. Tätä eroa on pyritty vähentämään perimällä ns. tasausveroa. Tästä verosta voi saada vapautuksen, jos tuotava tavara tulee vientikäyttöön.

Myöntämisperusteet

Vientikäyttöön tulevan tavaran tasausverottomuus voidaan toteuttaa tasausverolain (922/71) 5. §:n 1. momentin 1. kohdan nojalla tulliverolain mukaisen vientietumenettelyn yhteydessä. Joustavamman ja siksi käytäntöön enemmän yleistyneen keinon tasausverottomuuden saamiseen vientikäyttöön tulevalle tavaralle tarjoaa tasausverolain 5. §:n 1. momentin 2. kohta, sellaisena kuin se on 25.11.1977 annetussa laissa (833/77). Tätä säännöstä sovellettaessa tasausverottomuus voidaan myöntää tuonnin yhteydessä ilman sitä edeltävää, tulliverolain mukaiseen vientietumenettelyyn liittyvää edunhakemista.

3.4.3 Liikevaihtovero

Tavoitteet ja puitteet

Niissä tapauksissa, joissa vientietu toteutetaan tavaran maahantuonnin yhteydessä, ei tavarasta liikevaihtoverolain (523/63) 26. §:n nojalla ole tuolloin suoritettava myöskään liikevaihtoveroa. Jos liikevaihtovero taas toteutetaan palautusmenetelmin viennin tapahduttua, ei tuonnin yhteydessä suoritettua liike-

vaihtoveroa palauteta vientietuna, koska maahantuojalla on oikeus kotimaan verotuksessa liikevaihtoverolain 17. §:ssä säädetyn ostovähennyksen tekemiseen. Tavarahan myynti ulkomaille on liikevaihtoverolain 1. §:n 4. momentin mukaan verotonta, joten vientiin menevän tavarahan liikevaihtoverottomuus toteutuu kotimaan verotusta koskevien säännösten perusteella, vaikka tulliverolain mukaista vientietua ei käytettäisikään hyväksi.

3.4.4. Vientipalautusten määrä tulliverotuksessa

Vuonna 1977 maasta vietyjen tavaroiden osalta myönnettiin vientipalautuksia silloisen tullilain 95. §:n nojalla seuraavasti:

tullia	7.5 milj. markkaa
tuontimaksua	0.7 " "
tasausveroa	1.2 " "
<hr/>	
yhteensä	9.4 milj. markkaa

Vientietu myönnettiin tuolloin yksinomaan viennin jälkeen suoritettuna palautuksena. Tämän vuoksi liikevaihtoveroa ei esiinny palautettujen verojen joukossa, sillä se poistui kotimaan verotuksessa ostovähennyistä käytettäessä.

Tullilain 95. §:ään perustuvan vientipalautuksen lisäksi on vuonna 1977 myönnetty siihen verrattavaa tukea seuraavissa tapauksissa:

- myönnettäessä vientikäyttöön tuleville tavaroille tasausverottomuus tasausverolain 5. §:n 1. momentin 2. kohdan nojalla välittömästi tuonnin yhteydessä;
- sovellettaessa silloisen tullilain 92. §:n 1. momentin 9. kohdan säännöstä eli myönnettäessä väliaikainen tullivapaus vientivalmistukseen tuoduille tavaroille sekä

- myönnettäessä silloisen tullilain 98. §:n 2. momentin nojalla erityispalautus tavaroista, joista tuonnin yhteydessä on kannettu tuontiverot, vaikka niihin ilmeisesti olisi voitu soveltaa edellisessä kohdassa mainittua aikaista tullittomuutta.

4. RAHALLINEN TUKI

4.1. Elintarviketeollisuuden raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestelmä

Elintarviketeollisuudessa on vapaakauppaan siirtymisen synnyttänyt eräitä ongelmia, sillä näiden teollisuudenalojen raaka-aineiden hinnat vaihtelevat huomattavasti eri maissa, mikä johtuu maatalous- ja elintarvikehuoltojärjestelmien eroista. Näitä ongelmia ratkaistaessa on kansainvälisenä käytäntönä ollut pyrkimys järjestelmään, jossa eri maiden elintarviketeollisuuden kilpailutilanne toisten maiden markkinoilla olisi yhtäläinen. Näitä periaatteita on noudatettu myös Suomessa.

Tavoitteet ja puitteet

Ongelmaa ryhdyttiin tullihallituksessa pohtimaan jo vuonna 1963.¹ Lopulta päädyttiin järjestelmään, joka on yhdistetty valmisteverotus- ja raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestelmään. Kotimaisille tuottajille palautetaan raaka-aineiden kotimaisten ja maailmanmarkkinahintojen erotusta vastaava määrä. Ulkomaisten valmistajien oletetaan jo omassa kotimaassaan saaneen vastaavan hinnaneropalautuksen. Viennin yhteydessä ei peritä valmisteveroa, mutta hinnanero korvataan kotimaiselle tuottajalle.

Yhdistetyn valmistevero- ja hinnanerotasausjärjestelmän avulla nostetaan ulkomaisten tuontitavaroiden hinnat kotimaiselle tasolle Suomessa, viennissä taas alennetaan hinnaneropalautuksen avulla kotimaisten tuotteiden hinnat maailmanmarkkinahintojen tasolle.

---

1. Rissanen, Toivo (tullihallitus/valmisteverotoimisto): Raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestelmä Suomessa, tullihallituksen sisäinen muistio 31.1.1977.

Tätä järjestelmää hoitaa tullihallitus. Maksettavat korvaukset kustannetaan valtion varoista. Nettomääräisiä maksuja ei ole paljon, sillä tasausmaksujen tuotto ylittää usein suoritettut maksut. Raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestelmää ei voida pitää varsinaisena vientitukena, sillä sen tarkoituksena ei ole parantaa elintarviketeollisuuden suhteellista asemaa eikä lisätä alan vientiä.

4.2. Kuljetusten tukeminen

Tavoitteet

Suomessa on aluepoliittisista syistä pyritty alentamaan kuljetuskustannuksia. Tätä tarkoitusta varten on toteutettu Valtionrautateiden soveltamat kuljetusalennukset ja rahtitasoitukset sekä kehitysalueelainsäädäntöön liittyvä Laki alueellisesta kuljetustuesta, jonka sovellutuksesta vastaa kauppa- ja teollisuusministeriö.

4.2.1. Kuljetusalennukset

Puitteet

Erikoisia kuljetusalennuksia on myönnetty vuodesta 1945 lähtien. Nykyisin alennukset perustuvat Valtionrautateiden talouden hoidon yleisistä perusteista annettun lain (242/50) 3. §:n 3. momenttiin, jonka mukaan Valtionrautateille korvataan tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan puitteissa se tulojen menetykset, joka aiheutuu rautateille sen johdosta, että kuljetusmaksut määrätään muista kuin liiketaloudellisista syistä yleistä tasoa alemmiksi. Alennukset myönnetään sekä henkilöliikenteessä että tavaraliikenteessä.

teessä. Alennuksista päättää vuosittain valtioneuvosto kuljetusalennusneuvottelukunnan esityksen perusteella.¹

Tämän selvityksen kannalta ovat merkityksellisiä hakkeiden ym. sahausjätteiden kuljetuksista maksetut alennukset. Hake ja sahajauhot ovat hyvin tilaa vieviä sivutuotteita, jotka myydään massa- ja paperiteollisuudelle raaka-aineeksi. Niistä perille vietyjen tuotteiden rahtikustannusten osuus hinnasta on 15 - 25 %, ja niiden myynnillä on erityisesti kehitysalueilla merkittävä vaikutus sahojen taloudelliseen tulokseen. Kuljetusalennukset myönnetään nykyään kehitysalueilta tapahtuvista toimituksista. Alennukset myönnetään hintaluokittain, joten alennettu rahti merkitään suoraan rahtikirjaan.

Alennusten suuruus

Alennuksia on viime vuosina supistettu seuraavasti:

alkaen	alennusprosentti
1.2.1961	40
1.7.1963	40
10.2.1964	26
1.1.1968	18
1.3.1973	18.5
1.6.1973	5
1.1.1974	14.2
1.7.1974	9.7
1.1.1977	7.4
1.7.1977	9.7
1.1.1978	7.4

1. Tiedot kuljetusalennuksista perustuvat rautatiehallituksen tariffitoimistosta saatuihin tietoihin.

Alennukset on 1.3.1973 lähtien myönnetty ainoastaan kehitysalueilta tapahtuvista kuljetuksista.

Rahdin maksaa vastaanottaja, siis tässä tapauksessa puunjalostusteollisuus. Kuljetusalennus on täten puunjalostusteollisuudelle raaka-aineiden hankintakustannuksia alentava tekijä. Koska tämän toimialan tuotannosta suurin osa viedään, voidaan kuljetustuen katsoa tukevan sen vientiä. Kuljetustuki on tältä osin siis yksi vientituen muoto.

Kuljetusalennusten kustannukset ovat vuosittain keskimäärin runsaat 2 milj. markkaa, eivätkä vuotuiset vaihtelut ole olleet kovinkaan suuria. Vuosittaiset maksut, jotka rautatiehallitus jälkeinpäin on perinyt valtiolta, ilmenevät tilastoliitteen taulukosta 1.1.

4.2.2. Rahtitasoitukset

Tavoitteet ja puitteet

Valtioneuvosto on oikeuttanut rautatiehallituksen takaisinmaksuteitse eri anomuksesta myöntämään alennuksia vaunukuormin kuljetettavien vientitavaralähetysten kuljetusmaksuista silloin, kun vientitoimitukset tapahtuvat kehitysalueilla sijaitsevien satamien kautta. Järjestelmän tarkoituksena oli tasoittaa talvimerenkulun vaikeuksista aiheutuvia lisäkustannuksia. Järjestelmän käyttö riippui luonnollisestikin talven ankaruudesta, mutta parantuneet edellytykset kaikkien satamien aukipitämiseksi lähes koko talvikauden ovat vähentäneet järjestelmän merkitystä. Vuoden 1976 alussa järjestelmä lakkautettiin. Sen korvaa alueellinen kuljetustuki.

Myöntämisperusteet ja tuen suuruus

Viejä anoo alennusta rautatiehallitukselta viimeistään kuljetusta seuraavan kalenterikuukauden kuluessa. Tämän järjestelmän puitteissa suoritettavat vuosittaiset maksut vuosilta 1966 - 1976 ilmenevät tilastoliitteen taulukosta 1.1.

Rahtitasoitusmaksuja ei voida eritellä teollisuusaloittain, joskin voidaan olettaa, että ne melko huomattavalta osalta ovat kohdistuneet puunjalostusteollisuuden tavarakuljetuksiin.

4.2.3. Alueellinen kuljetustuki¹

Tavoitteet ja puitteet

Kehitysalueiden taloudellista toimintaa on pyritty osaltaan edistämään ensin lailla kehitysalueiden talouden edistämisestä (876/69) ja sen jälkeen lailla alueellisen kehityksen edistämisestä (451/75). Näiden lakien lisäksi on säädetty ensiksi laki kehitysalueiden kuljetustuesta (26/73), joka oli voimassa vuoden 1975 loppuun saakka ja jota seurasi laki alueellisesta kuljetustuesta (12/76). Tuen maksuperusteet ilmenevät valtioneuvoston päätöksestä 998/78. Tukea voidaan myöntää vuoden 1981 loppuun saakka.

Lailla alueellisesta kuljetustuesta ei varsinaisesti ole ollut tarkoitus tukea vientitavaroiden kuljetuksia. Vaikka laki antaakin mahdollisuuden saada kuljetustukea laivakuljetuksista myös kotimaan satamiin, ei näitä käytännössä ole ollut, vaan laivakuljetuksista

1. Tiedot on saatu kauppaja teollisuusministeriön kuljetustukitoimistosta.

maksettu tuki voidaan kokonaan katsoa vientitueksi. Myös muista kuljetuksista on valtaosa ollut yhdistelmäkuljetuksia laivakuljetusten kanssa.

Kun lailla on pyritty edistämään laivakuljetuksia pohjoisen ja Saimaan satamien kautta, on motiivina ennen kaikkea ollut työllisyyden ylläpitäminen näissä satamissa. Lähtökohtana on myös ollut että eri kuljetusmuotojen keskinäiset suhteet eivät muutu. Voidaan katsoa, että lailla ensisijaisesti on tuettu vientituotteiden kuljetusta.

Myöntämisperusteet

Kuljetustukea maksetaan rautatie-, laiva- ja kuorma-autokuljetuksista. Tukea voi saada myös lentokuljetuksista, vaikka sitä ei juuri ole käytetty.

Kuljetustukea maksetaan vähintään 266 kilometrin pituisista rautatiekuljetuksista sekä yli 100 kilometrin rautatiekuljetuksista, jotka yhdistyvät Saimaan kanavan vaikutuspiirissä olevien satamien sekä Merikarvian kunnassa ja sen pohjoispuolella olevien satamien kautta tapahtuvien vientikuljetusten kanssa. Tukea maksetaan myös pelkästään laivakuljetuksista. Lisäksi tukea maksetaan kuorma-autokuljetuksista sekä kuorma-autojen ja rautateiden yhteiskuljetuksista.

Kuljetustuki on tarkoitettu ennen kaikkea jalostettujen tuotteiden kuljetuksiin. Laissa luetellaan tuen piiriin kuuluvat tuotteet - niitä voidaan tarpeen vaatiessa lisätä.

Kuljetustukea maksaa kauppa- ja teollisuusministeriö vuosineljänneksittäin tehtävien anomusten perusteel-

la. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myös antaa tuen maksamisesta ennakkotiedon kahdeksi vuodeksi, kuitenkin enintään vuoden 1981 loppuun saakka.

Tuen suuruus

Rautatiekuljetusten tukiprosentti alkaa 266 kilometrin kuljetuksessa 5 prosentista ja nousee aina 40 prosenttiin, jos kuljetusmatka on yli 1 160 km. Laivakuljetuksiin liittyvissä kuljetuksissa tuki on jo 100 kilometrin kuljetuksista 5 % mutta nousee hitaammin samaan kuin varsinaiset rautatiekuljetukset.

Lisäksi maksetaan kehitysalueiden ensimmäiseltä vyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista tuki kolmella ja lisätukialueilta alkavista kuljetuksista kuudella prosenttiyksiköllä korotettuna.

Laivakuljetuksissa tuki maksetaan painon perusteella sen mukaan, mistä satamasta kuljetus on lähtenyt. Valtioneuvostolla on oikeus korottaa laivakuljetuksista maksettavaa tukea Valtionrautateiden rahtitason keskimääräistä nousua vastaavasti. Lentokuljetuksissa tukea maksetaan enintään 35 % kuljetusmaksusta.

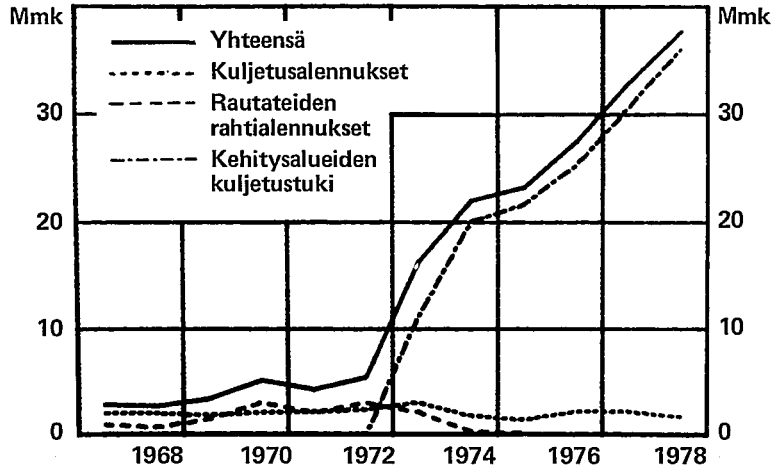
Lakia on sovellettu 1.6.1973 alkaen. Tuen saaneet kuljetukset ovat suurimmaksi osaksi joko kokonaan tapahtuneet Oulun ja Lapin lääneissä tai alkaneet sieltä (noin 60 %).

Kuljetuskustannuksia alentavien järjestelmien kautta tuleva tuki on koottu yhdeksi tilastoliitteen taulukoksi 1.1.

Kuvio 1.1.

KULJETUSTEN TUKEMINEN

5. VIENNIN RAHOITUS JA VIENTITAKUUT¹

Teollistuneiden maiden valmiiden tavaroiden viennissä ovat viennin erilaiset rahoitusjärjestelyt tulleet erittäin tärkeäksi kilpailukeinoksi viime vuosina. Näin on myös Suomessa. Monessa maassa sovellettujen pitkien vientiluottojen lisäksi ovat Suomessa myös lyhytaikaiset vientiluotot joillekin toimialoille varsin tärkeä kilpailukeino.

Vientiluottojärjestelmien edullisuus perustuu sekä luottojen turvattuun saatavuuteen että yleistä korkotasoa edullisempiin korkoihin.

Lyhytaikaisia vientiluottoja rahoittaa Suomen Pankki ja pitkäaikaisia vientiluottoja Suomen Vientiluotto Oy.

5.1. Suomen Pankin lyhytaikainen viennin rahoitus

5.1.1. Uusvientiluotot²

Tavoitteet ja puitteet

Uusvientiluottoja on myönnetty vuoden 1966 alusta lukien pienille ja keskisuurille yrityksille tuotteiden valmistuksesta, varastoinnista ja markkinoinnista aiheutuviin lyhytaikaisiin rahoitustarpeisiin.

---

1. Yleiskuvan saamiseksi ks. esim. Teollisuuden ulkoiset rahoituslähteet, Teollisuusliitto 1977, tai Leppänen, Seppo ja Rauhainen, Ismo: Valtion ja julkisten rahoituslaitosten asema Suomen luottomarkkinoilla, TASKU, Helsinki 1977.

2. Tiedot uusvientiluottojärjestelyistä perustuvat artikkeliin Tukiainen, Pekka: Suomen Pankin uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitus sekä Suomen Pankin kiertokirjeisiin 20.12.1965, 24.6.1969, 24.6.1971, 19.6.1973, 8.2.1974 ja tiedotteisiin 27.9.1974, 14.6.1976, 20.9.1977, 17.3.1978, 18.5.1978.

Uusviennillä tarkoitetaan muita kuin perinteisiä vientituotteita. Luottojen ohjautuminen nimenomaan tämän alan yrityksille on varmistettu rajoittamalla yrityskohtaista uusvientiluottokantaa sekä asettamalla enimmäisrajat aluksi kokonaisviennille ja myöhemmin liikevaihdolle.

Myöntämisperusteet

Uusvientiluotot oli alun perin tarkoitettu ainoastaan vaihdettavina valuuttoina tapahtuvalle viennille, mutta vuodesta 1974 lähtien niillä on voitu rahoittaa myös sidotuina valuuttoina tapahtuvaa vientiä.

Luottokannan yrityskohtaiseksi ylärajaksi asetettiin aluksi 1 milj. markkaa, mutta sitä on vähitellen korotettu 4 milj. markkaan. Luottoa saavan yrityksen vaihdettavina valuuttoina tapahtuneen viennin yläraja oli alun perin 20 milj. markkaa. Sitä korotettiin sittemmin 25 milj. markkaan. Tästä järjestelmästä luovuttiin vuonna 1974, jolloin katto asetettiin luottoa saavan yrityksen kokonaisliikevaihdolle, aluksi 100 milj. markkaan. Vuonna 1976 tätä rajaa korotettiin 150 milj. markkaan.

Suomen Pankin lunastettaviksi tulevat vekselit saavat olla enintään 3 kuukauden pituisia, mutta ne voidaan uusia toiseksi 3 kuukauden periodiksi. Kokonaisluottoaika on siis normaalisti enintään 6 kuukautta. Luottovastuu säilyy välittävällä liikepankillä.

Myöntämismenettely

Luotonsaanti on sidottu viennin kasvuun ja sen aiheuttamaan lisärahoitustarpeeseen. Yritysten on toimitetta-

va Suomen Pankille säännöllisin väliajoin viennin kasvusta arviot, joiden perusteella luotot myönnetään. Jos vienti ei kasvakaan arvioidulla tavalla, voi yritys joutua maksamaan liikaa saamansa luoton takaisin välittömästi. Luotonsaanti on näin ollen mahdollista niin kauan kuin vienti kasvaa. Yrityksen rahoittajapankin on periaatteessa kasvatettava luotonantoon yritykselle yhtä paljon kuin Suomen Pankki myöntää uusvientiluottoja. Tästä säännöstä luovuttiin kuitenkin vuonna 1976 väliaikaisesti, samalla kun rahamarkkinoita muilta osin pyrittiin kiristämään. Näin parannettiin selektiivisesti uusvientiiä harjoitettavien yritysten suhteellista rahoitustilannetta.

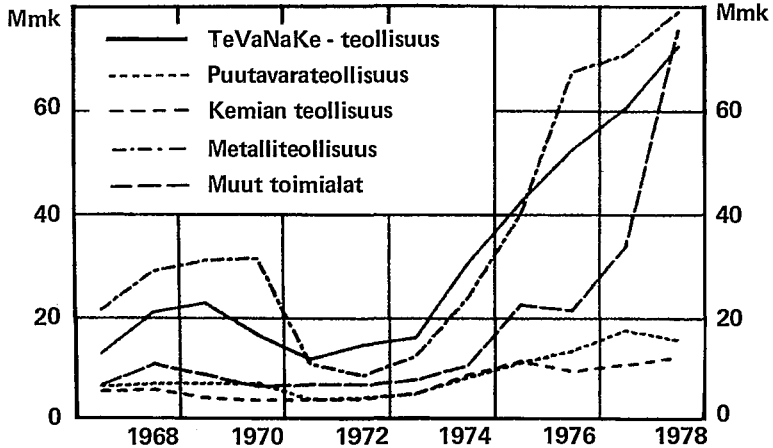
Uusvientiluottokanta pysytteli 40 ja 80 milj. markan välillä vuosina 1967 - 1974. Luottokanta kasvoi nopeasti vuosina 1975 - 1978 ja oli 225.1 milj. markkaa 31.12.1978. Suurimmat luotonsaajatoimialat ovat olleet TeVaNaKe-teollisuus (28 % vuonna 1978) sekä metalli- ja konepajatuotteiden valmistus (31 % vuonna 1978). Näiden alojen osuus luotoista on aikaisemmin ollut tätäkin suurempi.

Suomen Pankin uusvientiluottojärjestelyn kehitystä kuvaa tilastoliitteen taulukko 2.2 sekä kuviot 2.1 ja 2.3.

Suomen Pankin perimä korko on sidoksissa liikepankkien keskuspankkivelan peruskorkoon. Tällä hetkellä se on yhden prosenttiyksikön verran alhaisempi kuin peruskorko. Liikepankkien yritykseltä perimä korko ei saa ylittää peruskorkoa enempää kuin 0.25 %. Koska yrityksen liikepankeille muusta lyhytaikaisesta luotosta maksama korko ylittää peruskoron ehkä 2 - 4 %, liittyy uusvientiluottojärjestelyyn tietty korkosubventioelementti.

Kuvio 2.1.

UUSVIENTILUOTTOJEN KANTA TOIMIALOITTAIN

Suomen Pankin uusvientiluotoista perimät korot ovat kehittyneet seuraavasti:

alkaen	%
20.12.1965	6.5
24.06.1969	7.25
24.06.1971	7.75
19.06.1973	8.25
08.02.1974 ¹	9.25 - 1 = 8.25
20.09.1977	8.25 - 1 = 7.25
01.05.1978	7.25 - 1 = 6.25

1. 08.02.1974 lähtien korko on ollut diskonttokorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

5.1.2. Lyhytaikaiset vientiluotot¹

Tavoitteet ja puitteet

Suomen Pankin lyhytaikaisilla vientiluotoilla pyritään turvaamaan viennin toimituksen jälkeinen rahoitus, kun maksuaika on enintään 24 kuukautta. Yli 12 kuukauden luottoa myönnetään kuitenkin vain eri hakemuksesta. Kyseeseen tulevat lähinnä pienehköt pääomataravat. Luottoa annetaan siten, että Suomen Pankki diskonttaa liikepankeilta saamiaan viejien asettamia vaihdettavan valuutan määräisiä vientivekseleitä.

Tavoitteena on ennen kaikkea rahoittaa sellaisten tuotteiden vientiä, joiden jalostusaste on suhteellisen korkea. Rahoituksen piiriin ei lueta maataloustuotteita, raaka-aineita eikä perinteisiä puunjalostusteollisuuden tuotteita.

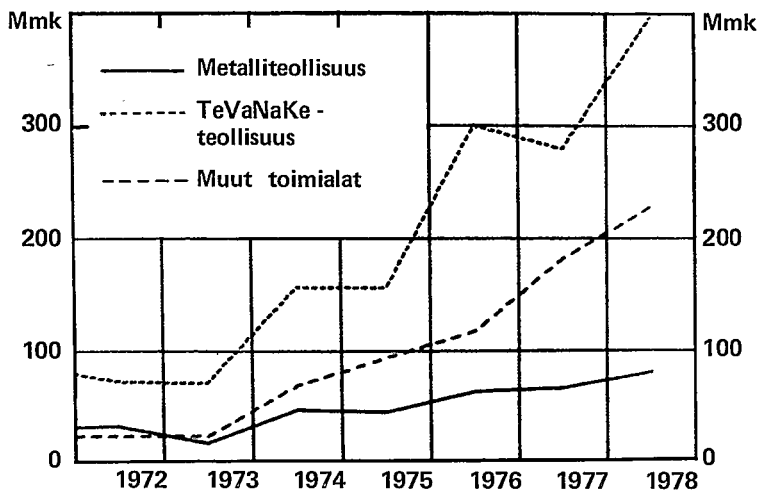
Vekseleiden juoksuaika oli aluksi enintään 90 päivää. Suurinta mahdollista juoksuaikaa on asteittain korotettu 24 kuukauteen. Vekseleitä ei lueta liikepankkien keskuspankkiluottoon.

---

1. Tiedot lyhytaikaisista vientiluotoista perustuvat em. Tukiaisen artikkeliin sekä Suomen Pankin kierto-
kirjeisiin ja tiedotteisiin 28.3.1960, 22.9.1964,
22.5.1965, 13.6.1969, 2.4.1969, 22.10.1970, 28.6.1971,
13.7.1971, 5.1.1972, 8.2.1974, 20.9.1977, 14.11.1977
ja 22.11.1978.

Kuvio 2.2.

LYHYTAIKAISTEN VIENTILUOTTOJEN KANTA
TOIMIALOITTAIN

Myöntämisperusteet

Korkoa nostettiin vuonna 1970 ja jälleen vuonna 1971. Myöhemmin samana vuonna siirryttiin korkojärjestelmään, jossa Suomen Pankin perimä korko sidottiin eurodollarikorkoon. Vuonna 1974 siirryttiin samaan järjestelmään kuin uusvientiluottoissa eli korot sidottiin keskuspankkivelan peruskorkoon.

Suomen Pankin lyhytaikaisista vientiluotoista perimä korko on kehittynyt seuraavasti:

alkaen	%
20.03.1960	6
22.10.1970	7 1/4
28.06.1971	7 3/4
13.07.1971	vastaavan pituisten euro-dollaritalletusten korko + 1/2 %
08.02.1974 ¹	9.25 - 1 = 8.25
20.09.1977	8.25 - 1 = 7.25
01.05.1978	7.25 - 1 = 6.25

Alun perin vekseleitä lunastettiin vain liikepankeilta, mutta nykyään niitä lunastetaan myös Postipankilta.

Tällekin järjestelmälle on ollut ominaista, että sen käyttö on vilkastunut silloin, kun rahamarkkinat ovat olleet kireitä. Lyhytaikaisia vientiluottoja käytettiin erittäin vähän vuonna 1973, jonka jälkeen niiden käyttö on vilkastunut merkittävästi. Luottokanta oli vuoden 1978 lopulla 705 milj. markkaa. Suurin osa luotoista (56 %) oli metalliteollisuuden. Myös TeVaNaKe-teollisuus on suhteellisen suuri luottojen käyttäjä. Luottokannan kehitys ja jakauma toimialoittain ilmenee tilastoliitteen taulukosta 2.1. ja kuvioista 2.2. ja 2.3.

Lyhytaikaisten vientiluottojen kasvuun on viime vuosina vaikuttanut myös ulkomaisen korkotason nousu sekä se, että kurssiriski on Suomen Pankilla niin kauan kuin vekseli on Suomen Pankin hallussa. Tässäkin rahoitusjärjestelyssä on korko viejille suhteellisen edullinen.

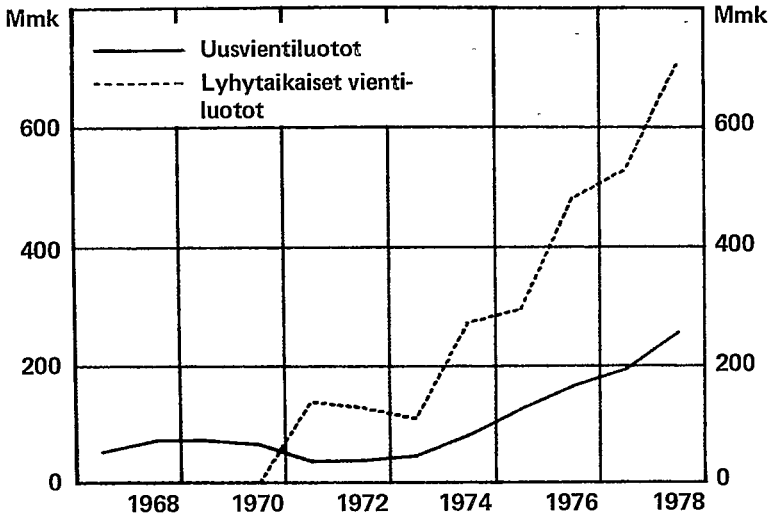
---

1. 8.2.1974 lähtien korko on ollut diskonttokorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

Kuvio 2.3.

SUOMEN PANKIN VIENNIN RAHOITUSJÄRJESTELYT
(KANNAT)

5.2. Keskipitkät ja pitkäaikaiset vientiluotot - Suomen Vientiluotto Oy¹

Maailmankaupassa on luottojen käyttö kilpailukeinona merkitykseltään kasvanut, minkä takia myös Suomessa on perustettu erityinen tätä tarkoitusta palveleva luottolaitos, Suomen Vientiluotto Oy, josta käytetään jatkossa lyhennettä SVL. Julkisen ja yksityisen sektorin yhdessä hallitsema ja rahoittama SVL rahoittaaakin lähes poikkeuksetta kaikki Suomesta tapahtuvaan vientiin liittyvät pitkäaikaiset luotot.

1. Tiedot Suomen Vientiluotto Oy:stä perustuvat yhtiön vuosikertomuksiin sekä kauppat. kand. Juhani Naarvalan haastatteluun. Ks. myös esim. Naarvala, Juhani: Keskipitkien ja pitkien vientiluottojen rahoitus, Kauppapoliittisia tiedotuksia, Nyholm, Aarne: Suomen Vientiluotto Oy:n rahoitusjärjestelyt vienninedistämismuotona, Nyholm, Aarne: LVI-viennin rahoituksesta, LVI 2, 1977, ja Priha, Aarne: Laivojen pitkäaikaiset toimitusluotot, Kauppapoliittisia tiedotuksia 4/70.

Tavoitteet

Jo 50-luvulla ennen kaikkea metalliteollisuuden viedin kasvua vaikeutti luottojärjestelmien puuttuminen. Liikepankit ja suurimmat metalliteollisuusyritykset perustivat vuonna 1956 vientiä luotottamaan yrityksen, jonka tavoitteena oli ennen kaikkea rahoittaa metalliteollisuuden pääomatavaroiden vientiä. Rahoitusongelmia ei kuitenkaan saatu ratkaistua tyydyttävällä tavalla eikä luotonanto kasvanut kaavaillulla tavalla.

Valtio tuli mukaan yhtiöön omistajana ja osarahoittajana vuonna 1963, jolloin yritys sai nykyisen nimensä, Suomen Vientiluotto Oy. Yhtiön myöntämien luottojen tarkoituksena on

- jälleenrahoittaa ostajalle myönnettyjä vientiluottoja;
- myöntää eräille ulkomaisille rahalaitoksille ns. puiteluottoa Suomesta tapahtuvan tuonnin rahoittamiseksi;
- rahoittaa valmistusaikaisia kuluja;
- rahoittaa suunnittelu- ja urakatöiden toteutusvaihetta;
- rahoittaa kaupintavarastojen perustamista ulkomaille;
- rahoittaa vientiluonteista leasing-toimintaa.

Päätavoitteena on edelleen rahoittaa nimenomaan pitkäaikaista rahoitusta vaativaa pääomatavaroiden vientiä. Muut rahoituskohteet ovat enemmän riippuvaisia yhtiön kulloisestakin rahoitustilanteesta.

Institutionaaliset puitteet

Valtio omistaa yhtiön osakekannasta 51 %. Valtion ja valtion omistamien yhtiöiden osakkeiden yhteismäärä voi olla enintään 74 % osakepääomasta.

Luottopäätökset tehdään yhtiön johtokunnassa, jossa ovat edustettuina valtio, Suomen Pankki sekä SVL:a rahoittavat liikepankit.

Vientiluottojen rahoitus poikkeaa pankkien tavanomaisesta luotonannosta. Viejällä on jo tarjousta tehdesään oltava varmuus rahoituksen saatavuudesta, vaikka luotto tulisi nostettavaksi vasta usean vuoden kuluttua. Luottoehdot ovat nykyisessä kansainvälisessä kilpailutilanteessa usein varsin ratkaisevassa asemassa.

Tehdyistä tarjouksista vain osa johtaa kauppoihin, mikä merkitsee sitä, että SVL:llä on oltava rahoituspotentiaalia huomattavasti enemmän kuin yleensä lopullisesti tulee rahoitettavaksi. SVL:n on pystyttävä vastaamaan rahoituksesta silloinkin, kun kaikki tehdyt tarjoukset vastoin odotuksia johtavat kauppoihin. Lisäksi SVL voi joutua sitoutumaan sellaisten luottojen myöntämiseen, jotka tulevat nostettaviksi ehkä vasta viiden vuoden kuluttua. SVL:lle tästä aiheutuneita rahoitusongelmia käsitellään jäljempänä.

Myöntämisperusteet

Jotta yritys saisi luoton, sen on laadittava luottihakemus ja saatava SVL:ltä luottolupaus ennen tarjouksensa tekoa. Hakemukseen on liitettävä yksityiskohtaiset tiedot kaupan ehdoista. Luottolupaus on

voimassa 4 kuukautta kerrallaan. Se uusitaan hakemuksesta aina vuoden vaihteessa sekä huhtikuun ja elokuun lopussa. Voimassa oleva luottolupaus sitoo SVL:a, kunnes tarjous on joko rauennut tai kauppa toteutunut ja luotto nostettu sovittujen ehtojen mukaisesti. Jos kauppa toteutuu, luottolupauksesta tulee luottovaraus.

Lainaehdot vaihtelevat mm. toimialan, kaupan suuruuden, vientimaan ja kansainvälisen kilpailun mukaan. Ehdot ovat lainansaajalle sitä edullisemmat, mitä alhaisempi ostajamaan kehitysaste on. Yleisenä tavoitteena on sekä estää epäterve kilpailu että edistää suomalaisten viejien kilpailukykyä. Kansainvälisen käytännön mukaisesti luotot kattavat yleensä 80 - 100 % ulkomaiselle ostajalle myönnetyn luoton rahoitustarpeesta. Ehdossa pyritään noudattamaan kansainvälisten suositusten mukaisia ehtoja. Mahdolliset valuuttakurssitappiot jäävät viejien maksettavaksi ja -voitot SVL:lle.

Kauppojen käteismaksuosuuksiin on pyritty vaikuttamaan mm. siten, että SVL on voinut nostaa omaa rahoitusosuuttaan rahoitettavasta kaupan osasta, jos käteismaksuosuus on ollut tavanomaista suurempi. Luotto voidaan rahoittaa kokonaan, jos kauppahinnasta 20 % maksetaan käteisellä.

Luottoaika on yleensä vähintään noin 2 vuotta ja enintään noin 8 1/2 vuotta. Kroko vaihtelee nykyisin 8 prosentista 10 prosenttiin. Vähimmäiskorko toimituksen jälkeisten luottojen jälleenerahoituksessa on ollut 8 %.

Kotimaiselle viejälle luotot myönnetään yleensä samoin nosto- ja kuoletusehdoin kuin viejän edelleen ostajalle myöntämä toimitusluotto. Luotoille vaaditaan

vakuudet, pankkitakaus, kiinnitys tai vientitakuu. Käytännössä 80 - 90 prosentilla kaikista luotoista on Vientitakuulaitoksen myöntämä rahoitustakuu.

Luotto voidaan vaihtoehtoisesti myöntää myös ostajalle. Yksi ostajalle myönnetyn luoton muoto on ns. puiteluotto osto-ohjelmien rahoittamiseksi. Tässä tapauksessa luotto myönnetään ostajamaan pankille tai viranomaiselle, joka luoton turvin rahoittaa määrätyn ajan kuluessa jonkin määrätyn tuoteryhmän tuotteiden ostoja Suomesta.

Luotonannon rahoitus

Pääasiallisena rahoituslähteenä ovat yhtiön liikkeeseen laskemat vastuudebentuurit, joita valtio ja osakeliikepankit merkitsevät sovitun ohjelman mukaisesti. Tämän lisäksi SVL hankkii varoja kotimaisilta ja viime vuosina entistä enemmän myös kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta.

Vastuudebentuurien etukäteen sovitut merkintäohjelmat ovat yhtiön toiminnan luonne huomioon otettuna välttämättömiä. Yhtiön toiminta on tästä huolimatta toistuvasti kärsinyt siitä, että rahoitusta ei ole saatu yhtä nopeasti kuin luottojen kysyntä olisi edellyttänyt. Rahoituksen hankinnan helpottamiseksi ja kustannusten alentamiseksi on SVL:lla mahdollisuus hankkia ulkomaista rahoitusta valtion takuulla. Yhtiölle annettavat velkakirjat on leimaverolakia muuttamalla vapautettu leimaverosta.

SVL:n rahoituksen rakennetta tarkasteltaessa kiinnittyä huomio oman pääoman pieneen osuuteen koko rahoituksesta. Kun kuitenkin debentuurit on myyty osak-

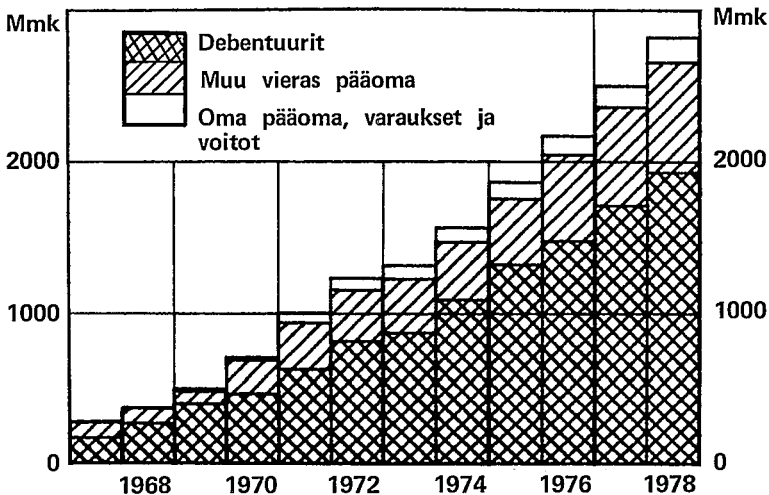
kaille, voidaan käytännössä katsoa, että debentuuri-rahoitus on eräänlainen oman ja vieraan pääoman välimuoto. Debentuurirahoituksen osuus on pysynyt suhteellisen vakaana yhtiön toiminnan aikana. Valtion ja liikepankkien rahoitusosuudet ovat laskeneet Suomen Pankin tultua mukaan rahoittajana. Julkisen ja yksityisen sektorin suhteelliset osuudet debentuurirahoituksesta ovat kuitenkin pysyneet ennallaan.

Huomattavin kehityspiirre rahoituksen rakenteessa on muun pitkäaikaisen rahoituksen merkityksen selvä kasvu 1970-luvulla. Suurin osa tästä rahoituksesta on hankittu ulkomailta.

SVL:n rahoituksen kehitys ja rakenne ilmenevät tilastoliitteen taulukosta 2.3 sekä kuvioista 2.4 ja 2.5.

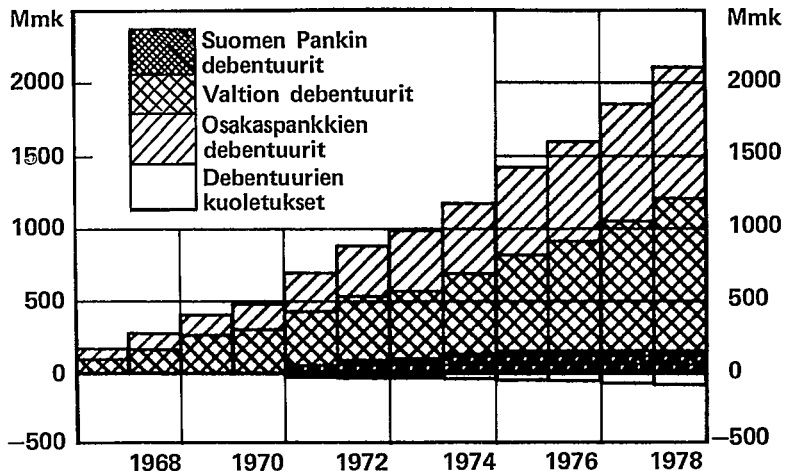
Kuvio 2.4.

SVL:N RAHOITUS

Kuvio 2.5.

SVL:N DEBENTUURIRAHOITUKSEN RAKENNE

Syksyllä 1975 nimitettiin toimikunta tutkimaan hieman laajemmin SVL:n rahoitusongelmia. Rahataloudellisten näkökohtien lisäksi tuli toimikunnan toimeksiantonsa mukaisesti tarkastella SVL:n toimintaa myös muuta kokonaistaloudellisia näkökohdat huomioon ottaen. Toimikunta jätti mietintönsä 30.4.1976.¹

Ratkaisuksi hahmoteltiin toimenpiteitä sekä rahoituksen lisäämiseksi että rahoitustarpeen vähentämiseksi. Mietinnössä arvioitiin, että lisärahoitustarve vuoteen 1980 mennessä olisi 2 600 milj. markkaa. Lisärahoituksen määräksi ehdotettiin 1 500 milj. markan lisärahoitusta. Rahoitusta vaille jäävän 1 100 milj. markan oletettiin raukeavan rahoitustarvetta alentavien suositusten toteuttamisen myötä.

1. Vientiluottotoimikunnan mietintö, komiteamietintö 1976:32.

Suhdannekehitys oli kuitenkin jo mietintöä laadittaessa muuttumassa siihen suuntaan, että varsinaisia rahoitusongelmia ei syntynytkään, koska erityisen suuren osuuden kokonaisrahoituksesta vaativan telakateollisuuden vientinäkyvät heikkenivät.¹ Vaikka rahoitusmahdollisuuksia olisikin kohtuullisesti käytettävissä, on puhdas hintakilpailukyky kansainvälisen laman aikana käynyt tärkeämmäksi.

Luotonannon kehitys

SVL:n luottokanta kasvoi toiminnan alkuvuosina suhteellisesti nopeimmin. 70-luvun lopulla kasvu hidastui, mikä johtui myös luottojen kysynnän laimenemisesta. Kun luottokanta vuonna 1967 oli vain runsaat 200 milj. markkaa, oli se vuonna 1971 noussut noin 940 milj. markkaan. Vuoden 1978 lopulla luottokanta oli 2 630 milj. markkaa. Hidastuvaa kasvua kuvastaa myös se, että luottovarausten kanta ei kasvanut vuoden 1973 jälkeen, jolloin se oli 1 745 milj. markkaa, ja että luottovarausten suhde luottolupauksiin vuosina 1977 - 1978 on laskenut nopeasti. Tämä tarkoittaa, että pienenevä osa tehdyistä tarjouksista on johtanut lopullisiin sopimuksiin (ks. tilastoliitteen taulukko 2.4).

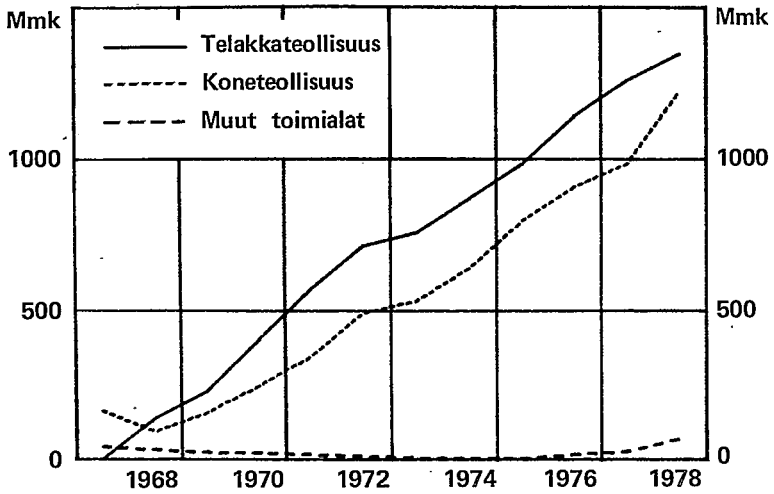
Toimialoittaista luottokannan jakaamaa tarkasteltaessa kiinnittyy huomio kulkuneuvoteollisuuden (telakateollisuuden) suureen osuuteen koko luottokannasta. Osuus on jatkuvasti ollut yli puolet, vaikka viime vuosina luottokanta on kasvanut nopeimmin muilla metalliteollisuuden aloilla, joista tärkein on ollut puunjalostusteollisuuden koneita ja laitteita toimittava teollisuus. SVL:n luotonannon kehitys ilmenee tilastoliitteen taulukosta 2.5 ja kuvioista 2.6 ja 2.7.

1. Ks. myös esim. kauppa- ja teollisuusministeriö, laivaryhmän mietintö, Helsinki 1976 ja Laine, Jarmo: Telakateollisuuden kriisi, TTT:n katsaus 1-1978.

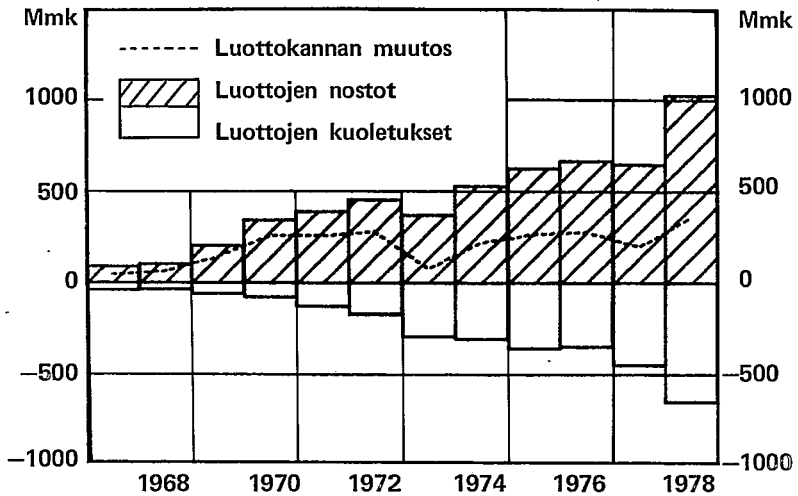
Kuvio 2.6.

SVL:N LUOTONANTO TOIMIALOITTAIN

Kuvio 2.7.

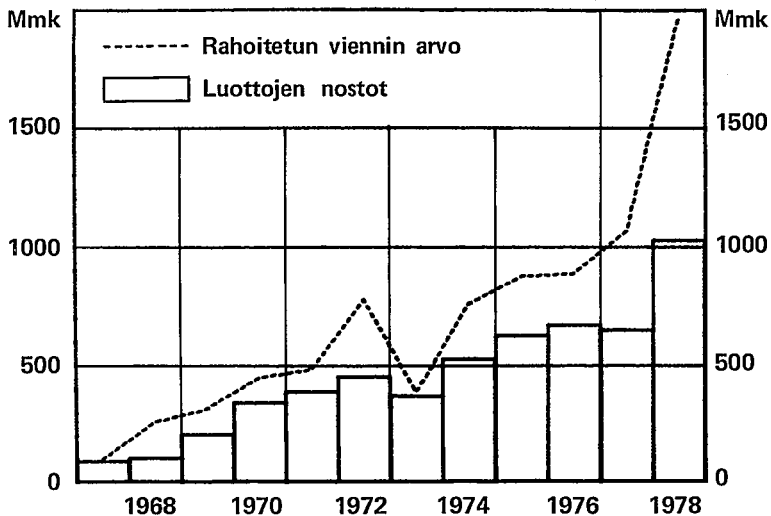
SVL:N LUOTTOJEN NOSTOT JA KUOLETUKSET

Vientiluottojen suhdetta rahoitettuihin tavaratoimintuksiin kuvastavat kuvio 2.8 ja tilastoliitteen taulukko 2.5. Vuosittaisista vaihteluista päätellen SVL:n rahoituksen suhde rahoitettavien vientitoimitusten arvoon on laskenut selvästi vuodesta 1973 lähtien siitä huolimatta, että rahoitettavan viennin rakenne samalla on muuttunut sellaisten alojen hyväksi, joilla SVL:n rahoitusosuus voi olla suurempi kuin telakkateollisuudessa.

Kuvio 2.8.

SVL:N LUOTTOJEN NOSTOT JA RAHOITAMA VIENNI

5.3. Hankeviennin tarjouslainat

Tavoite

Suomalaisten rakennusalan yritysten osallistuessa kasvavassa määrin kansainvälisiin tarjouskilpailuihin

erityisesti Lähi-idässä, ovat täydellisten tarjousten tekemistä yhä selvemmin rajoittaneet tarjousten laatimiseen liittyvät kustannukset. Sen vuoksi on muodostettu rahoitusjärjestelmä, joka auttaa tällaisten tarjousten laatimisessa (valtioneuvoston päätös 650/25.8.77). Lainansaannin edellytyksenä on, että tarjouksilla pyritään suomalaisen asiantuntemuksen ja mahdollisesti siihen perustuvien tuotteiden vientiin, että tarjouksen tavoitteena on toimeksianto, joka edistää suomalaisen asiantuntemuksen ja tuotannon tuntemusta ulkomailla, sekä että hakijalla on niissä tarjouksenteko-olosuhteissa kohtuulliset mahdollisuudet saada toimeksianto.

Puitteet

Lainoja myöntää kauppa- ja teollisuusministeriö tulo- ja menoarvioon otetuista varoista. Käytännön hoidosta vastaa ministeriön vienninedistämistoimisto.

Laina saa kattaa enintään 75 % välittömistä palkkakustannuksista sekä eräitä muita tarjouksen laatimiseen liittyviä kustannuksia. Ilman vakuuttakin myönnettävä laina on enintään viiden vuoden pituinen ja siitä perittävä korko on vähintään 8 %.

Laina voidaan osittain tai kokonaan jättää perimättä, jos lainanottajasta riippumattomista syistä toimeksiantoa ei saadakaan.

Valtion tulo- ja menoarvioon otettiin ensimmäinen määräraha, 5 milj. markkaa, vuonna 1977. Vuoden 1978 määräraha oli samansuuruinen ja vuoden 1979 määräraha 10 milj. markkaa.

5.4. Vientitakuut - Vientitakuulaitos¹

5.4.1. Yleisiä näkökohtia

Tavoitteet

Luottojen merkityksen kasvun myötä maailmankaupassa ovat myös viejien ulkomaisiin saataviin liittyvät riskit kasvaneet voimakkaasti. Jotta riskien viennin kasvua jarruttavaa vaikutusta voitaisiin pienentää, on useissa maissa, myös Suomessa, perustettu erityisiä takauslaitoksia näiden riskien vakuuttamista varten.

Suomessa Vientitakuulaitos edistää vientiä myöntämällä luottoriskitakuuta luottotappioiden varalta, tarjous- ja toimitustakuuta, rahoitustakuuta rahoituksen vakuuksiksi sekä takuita kotimaisen kustannusnousun aiheuttaman tappionvaaran varalta.²

Institutionaaliset puitteet

Vientitakuutoimintaa säätelee Vientitakuulaki (479/62) ja Vientitakuuasetus (481/62), joita on myöhemmin useaan otteeseen muutettu ja täydennetty.³ Vientitakuuta myöntämään ja hoitamaan perustettu Vientitakuulaitos aloitti toimintansa vuoden 1963 alussa. Se toimii kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuudessa. Hallintoneuvostossa ovat edustettuina valtiovalta, Suomen Pankki, teollisuus ja yksityiset rahalaitokset. Käytännön toiminnasta vastaa hallintoneuvoston nimitämä johtokunta.

1. Tiedot Vientitakuulaitoksen toiminnasta perustuvat laitoksen vuosikertomuksiin ja johtaja Matti Sikströmin haastatteluihin.

2. Wartiovaara, Tapio: Vientitakuut, KOP, Kuukausikatsaus 10/1974.

3. Vientitakuulakia on täydennetty seuraavasti: 655/66, 532/69, 996/71, 22/74, 338/76 ja 1042/77, sekä asetusta: 355/68, 690/69, 779/74, 35/76, 584/77 ja 450/78.

Yleiset myöntämisperusteet

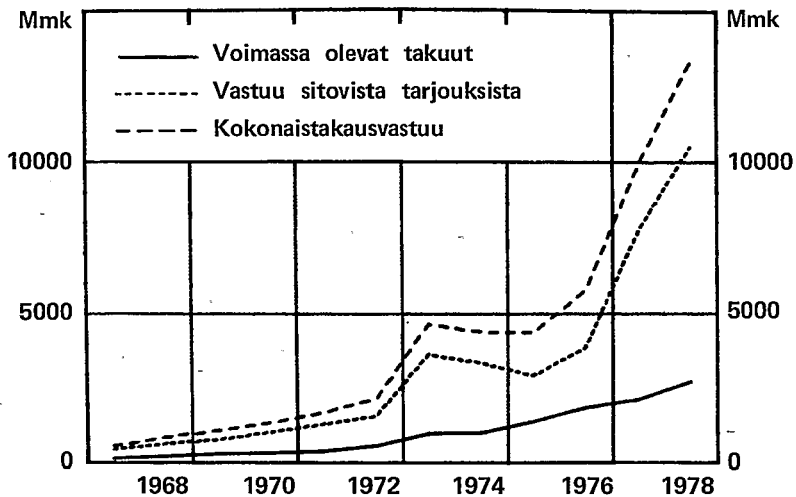
Eri takuumuotojen yleisistä myöntämisperusteista, joita jäljempänä käsitellään yksityiskohtaisemmin, päättää Vientitakuulaitoksen hallintoneuvosto lakien ja asetusten puitteissa. Niiden soveltamisesta ja tulkinnasta vastaa johtokunta.

Takuuiden suuruus ja rahoitus

Kirjanpidollinen kokonaistakuuvastuu nostettiin 10 miljardiin markkaan vuonna 1975. Tätä laskettaessa otetaan huomioon voimassa olevat takuusitoumukset kokonaisuudessaan sekä puolet takuutarjouksista.

Kuvio 3.1.

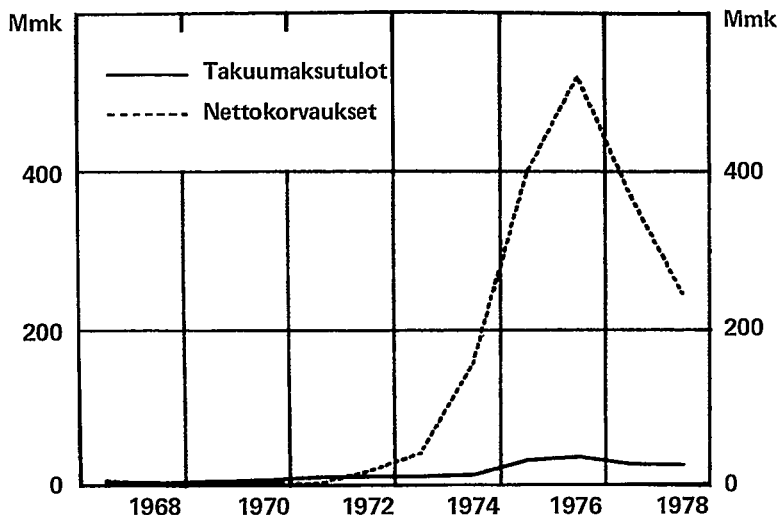
TAKUUT YHTEENSÄ

Vientitakuulaitos on varsinaisten takuiden osalta periaatteessa itsensä kannattava. Viime kädessä valtio vastaa kaikista Vientitakuulaitoksen sitoumuksista. Korvausten varalta laitoksella on hoidossaan budjetin ulkopuolella oleva vientitakuurahasto. Korvaukset takuista valmistuskustannusten nousun varalta annetaan valtion varoista. Takuunottajalla on mahdollisuus valittua Vientitakuulaitoksen tekemistä korvauspäätöksistä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kuvio 3.2.

VIENTITAKUULAITOKSEN KOKONAISTILANNE

5.4.2. Luottoriskitakuut

Tavoitteet

Luottoriskitakuut ovat luonteeltaan vakuutuksia, joiden tarkoituksena on turvata viejä ulkomaisen ostajan tai ostajamaan aiheuttamilta luotto- tai

muilta tappioilta. Takuita annetaan sekä poliittisten että kaupallisten riskien varalta.

Lisäksi luottoriskitakuut jaetaan pääomatavara- ja kulutustavaratakuisiin. Jako tapahtuu sekä tuoteryhmän että maksuajan perusteella. Alle vuoden maksuajat kuuluvat kulutustavaratakuisiin.

Myöntämisperusteet

Poliittiset riskit johtuvat tekijöistä, jotka ovat sekä ostajan että myyjän vaikutuspiirin ulkopuolella. Näitä ovat mm. ulkomaankaupan ja valuutansiirtojen säännöstely, velkojen konsolidointi, tavaran takavarikointi ja muut häiriöt ostajamaan taloudellisissa olosuhteissa. Poliittisia riskejä esiintyy pääasiassa kehitysmaihin suuntautuvassa pääomatavaroiden viennissä silloin, kun takuuajat ovat pitkiä.

Kaupalliset riskit johtuvat ostajan omista toimista, kuten ostajan maksukyvyttömyys tai -haluttomuus tai ostajan puolelta tapahtuva sopimuksen rikkominen. Nämä riskit ovat tärkeimpiä kulutustavaratakuiden osalta.

Poliittisten riskien merkitys kasvaa yleensä maksu-aikojen pidentyessä, sen sijaan lyhyellä maksuajalla myytäessä pääpaino on kaupallisilla riskeillä. Näitä takuita voidaan myöntää joko valmistuksen aikaisina takuina tai toimituksen jälkeisinä takuina.

Valmistuksen aikaiset takuut on tarkoitettu otettaviksi siltä varalta, että työ keskeytyy tai vienti estyy viejästä riippumattomasta syystä eikä kustannuksia saada tavaran realisoinnilla katetuiksi. Näitä takuita myönnetään yleensä vain yhdelle kaupalle

kerrallaan; sarjatuotteiden viennissä tämä takuu ei siis tule kysymykseen. Takuu on voimassa sopimuksen allekirjoittamisesta tavaran toimittamiseen saakka.

Takuumaksu on poliittisten riskien vakuuttamisesta 0.1 - 0.4 % koko ajalta sekä kaupallisista riskeistä 0.4 % jokaisen 3 kuukauden jakson riskin enimmäismäärästä.

Korvausten perustana on omakustannusarvo. Korvauksesta vähennetään ennakkomaksut, kuittauskelpoiset saatavat, vakuuksien realisoinnista saatu määrä sekä tavaran tai työn realisointiarvo vähennettynä realisointikustannuksilla. Näin lasketuista tappioista korvataan poliittisten riskien osalta 70 - 90 % sekä kaupallisista riskeistä 60 - 80 %.

Toimituksen jälkeiset takuut on tarkoitettu sen riskin varalle, että viejä ei saa toimituksen yhteydessä myöntämästään luotosta maksua. Nämä takuut voidaan myöntää joko yksittäisistä eristä tai jatkuvista sarjatuotteiden toimituksista, myös useammalle ostajalle. Takuuta voidaan myös hakea jonkin yrityksen koko viennille. Nämä takuut ovat voimassa enintään vuoden kerrallaan.

Takuut astuvat tässä tapauksessa voimaan silloin, kun tavaran toimitus tapahtuu, ja ne päättyvät viejän saatua tavarasta sopimuksen mukaisen maksun. Takuumaksut riippuvat sekä ostajamaan taloudellis-poliittisesta tilasta että maksuajasta. Maksut poliittisista riskeistä ovat yleensä kaupallisten riskien takuumaksuja pienempiä, mutta ero supistuu maksuajan kasvaessa. Lyhytaikaisissa luotoissa ovat maksut poliittisista riskeistä 0.05 - 0.5 % sekä kaupallisista

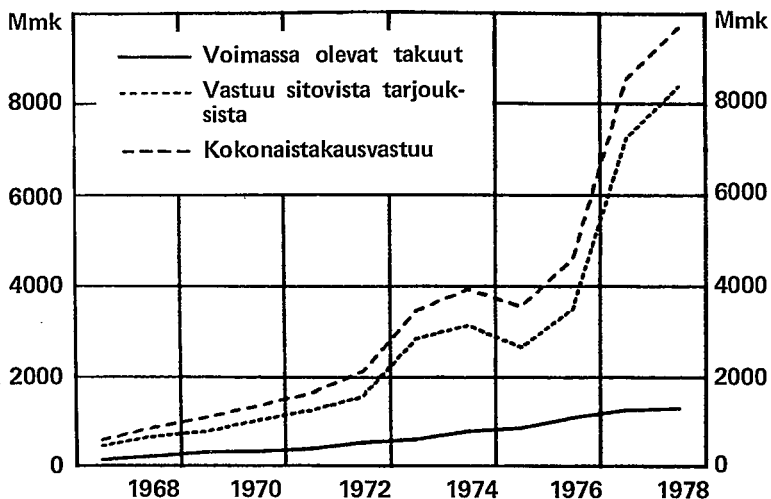
riskeistä 0.2 - 0.6 % takuunalaisesta viennistä. Pitkäaikaisten luottojen osalta ovat maksut poliittisista riskeistä 0.18 - 1.75 % sekä kaupallisista riskeistä 0.75 - 1.94 % luotoksi jäävästä määrästä.

Korvaukset perustuvat saamatta jääneisiin takuunalaisiin saataviin, joista vähennetään samat erät kuin valmistuksenaikaisissa takuissa ja lisäksi ostajan saamat alennukset sekä säästyneet kustannukset, kuten esimerkiksi agenttipalkkiot. Mikäli myöhemmällä perinnällä osa syntyneestä tappiosta saadaan takaisin, jaetaan tämän tulos Vientitakuulaitoksen ja takuunottajan kesken samassa suhteessa kuin itse tappio-kin.

Luottoriskitakuiden kehitys

Kuvio 3.3.

VIENTITAKUULAITOKSEN LUOTTORISKITAKUUT

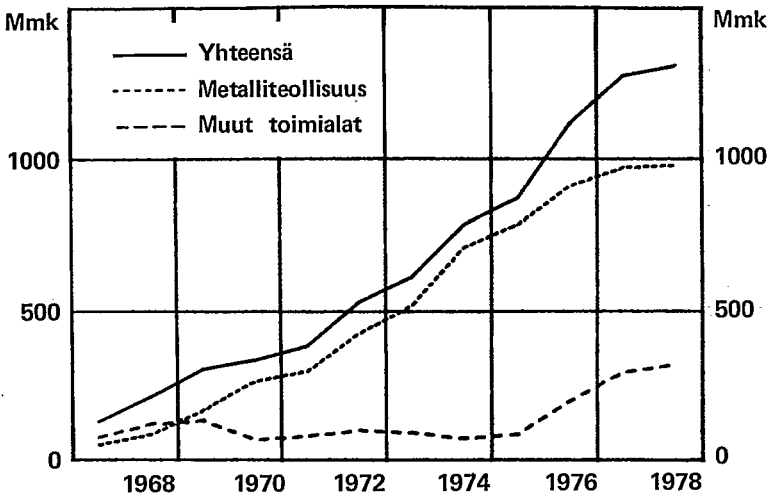

Vastuu voimassa olevista luottoriskitakuista oli vuoden 1978 lopulla 1 306 milj. markkaa ja on sen jälkeen kasvanut hitaasti. Vastuu sitovista tarjouksista sen sijaan on kasvanut 3 503 milj. markasta 8 379 milj. markkaan vuosina 1976 - 1978. Kokonais- takausvastuun nopea nousu johtuu näin ollen ennen kaikkea lisääntyneestä tarjoustoiminnasta.

Puunjalostusteollisuuden osuus alkuaikoina oli yli puolet kaikista voimassa olevista takuista. Vuonna 1978 sen osuus voimassa olevista takuista oli enää noin 12 %. Ylivoimaisesti tärkeimmäksi takuunsaaja- sektoriksi on noussut metalli- ja koneteollisuus. Voimassa olevista takuista noin 75 % koski vuonna 1978 näiden tuotteiden vientiä. Tässä ryhmässä on tärkein yksittäinen tavaralaji ollut laivat. Metalli- ja koneteollisuuden osuus sitovista takuutarjouksista on vielä tätäkin suurempi, mikä johtuu pääomatavaroiden kaupan ominaispiirteistä - tehdään suuri määrä tarjouksia, joista vain pieni osa johtaa kauppoihin.

Kuvio 3.4.

LUOTTORISKITAKUUT TOIMIALOITTAIN

Vasta vuosina 1976 - 1978 ovat korvaukset luottoriskitappioista kasvaneet merkittävämmiin. Vuonna 1978 maksetuista 22 milj. markan bruttokorvauksista meni 20 milj. markkaa metalliteollisuudelle.

Luottoriskitakuun alaisen viennin arvo oli 1 501 milj. markkaa vuonna 1978.

Luottoriskitakuiden kehitys ilmenee tilastoliitteen taulukoista 3.1 - 3.5 sekä kuvioista 3.3 ja 3.4.

5.4.3. Rahoitustakuut¹

Tavoitteet

Maailmankaupassa on luottorahoituksen kasvu sitonut entistä enemmän vientiyriytysten vakuuksiksi kelpaavasta omaisuudesta. Niinpä yritysten mahdollisuudet hankkia sopivia vakuuksia esimerkiksi toimitusluottojensa jälleerahoittamiseksi ovat vaikeutuneet. Viejät ovat kyllä voineet käyttää Vientitakuulaitoksen myöntämiä luottoriskitakuuta rahalaitoksissa vakuuksina, mutta ne eivät suojaa luottolaitosta riskeiltä sataprosenttisesti.

Lähdettäessä korjaamaan tätä puutetta on lähtökohtana ollut, että viejän vakuustilanne ei saisi olla esteenä mielekkäälle vientitoiminnalle. On siis haluttu luoda järjestelmä, jonka puitteissa viejän omia vakuuksia ei sitoudu toimitusluottojen rahoituksen hankintaan. Tätä tarkoitusta varten otettiin vuonna 1971 käyttöön rahoitustakuujärjestelmä, jonka avulla viejä voi hankkia tarpeelliset vakuudet vientinsä jälleerahoittamiseksi. Kun Vientitakuulaitos myöntää viejälle

---

1. Vientitakuulaitos: Rahoitustakuut, Helsinki 1975, ja Talouselämä 18/1975: R-takuut edistävät vientiä.

tällaisen rahoitustakuun, riittää yleensä vastavakuudeksi se, että viejän takuilla turvaama vientisaatava siirretään taatun luoton vakuudeksi.

Rahoitustakuut ovat näin ollen vientitakuuta, joita myönnetään pankille tai muulle rahoituslaitokselle (Suomen Vientiluotto Oy) vientikaupan rahoittamista varten suomalaiselle viejälle tai suoraan ulkomaiselle luotonsaajalle annettujen luottojen vakuudeksi. Kun rahoitustakuut myönnetään suomalaiselle viejälle myönnetyn vientiluoton tai valmistuksenaikaisen rahoituksen vakuudeksi, kutsutaan niitä R-takuiksi. Takuuta, joka myönnetään ulkomaiselle ostajalle myönnetyn luoton vakuudeksi, kutsutaan F-takuuksi.

Tässä järjestelmässä ei yritysten reaali- vakuuksia siis sitoudu luottokaupan rahoittamiseen. Näitä vakuuksia voidaan näin ollen käyttää varsinaisten investointiluottojen vakuuksina. Samalla rahoittavien pankkien oman pääoman ja sitoumusten suhde paranee sekä paine liikepankkien osakepääoman korotusta kohtaan vähenee.

Myöntämisperusteet, R-takuut

Ehtona rahoitustakuun myöntämiselle on, että on kyseessä sellainen kauppa, jonka yhteydessä voidaan myöntää viejälle luottoriskitakuu. Takuu myönnetään aina luotottavalle rahalaitokselle, mutta viejän hakemuksesta. Toimituksen jälkeinen R-takuu voidaan myöntää lyhytaikaisten luottojen rahoittamiseksi, kun on kyse kertaluotosta tai luottolimiitistä. Jälkimmäisessä tapauksessa takuu on voimassa enintään vuoden kerrallaan. Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämille keskipitkille ja pitkille vientiluotoille voidaan myöntää R-takuu, jos luotot on myönnetty SVL:n yleisten luotonantoperiaatteiden mukaan.

Toimituksen jälkeisten rahoitustakuiden takuumaksu riippuu luottoajasta ja velallisen luottokelpoisuudesta. Maksu voi olla 0.05 - 1 % taatun luoton pääomasta.

Valmistuksenaikainen R-takuu voidaan myöntää, kun luoton tarkoituksena on rahoittaa vientituotteen valmistuksenaikaisia kustannuksia, kuitenkin niin että luoton pääoma voi olla enintään 75 % vientikaupan arvosta. Luotto voi perustua toimitussopimukseen tai sitoviin tilauksiin, jolloin se perustuu viejän tunnusteisiin tai velkakirjoihin. Kysymykseen voi myös tulla Suomen Vientiluotto Oy:n valmistuksenaikainen kuoletuslaina.

Valmistuksenaikaisten R-takuiden takuumaksu on 0.30 - 0.80 % kunkin nostoerän määrästä.

R-takuiden vakuudeksi on viejän yleensä siirrettävä vientikaupan yhteydessä syntyneen saatavan luotonantajalle tai vientitakuulaitokselle.

Myöntämisperusteet, F-takuut

Alun perin F-takuut oli tarkoitettu Suomen Vientiluotto Oy:n puiteluottojärjestelyjä varten. Tällä hetkellä F-takuu myönnetään suomalaisen viejän hakeuksesta suomalaiselle tai ulkomaiselle pankille tai muulle rahoituslaitokselle sellaisen luoton vakuudeksi, joka on myönnetty suoraan ulkomaiselle tilaajalle tai tämän rahoittajalle suomalaisten vientituotteiden ostamiseksi. Viejä saa siis tässä tapauksessa käteismaksun kaupasta.

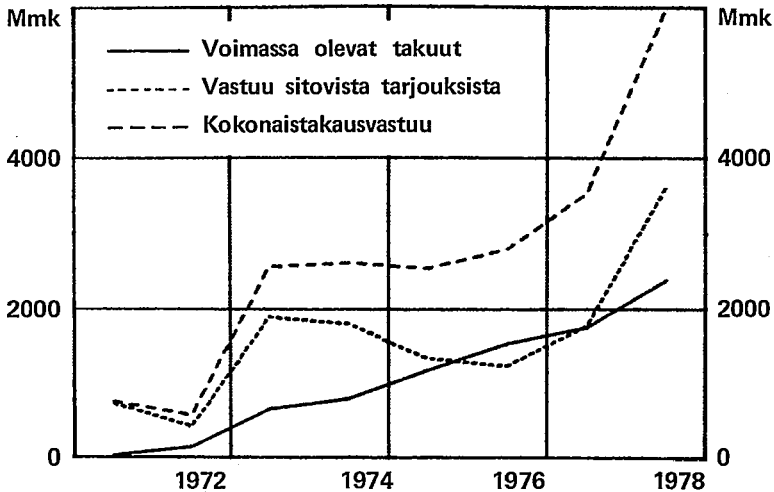
F-takuiden takuumaksut vaihtelevat 0.1 prosentista 0.4 prosenttiin taatun luoton ja koron määrästä.

Rahoitustakuiden kehitys

R-takuita on myönnetty vuodesta 1971 lähtien ja F-takuita vuodesta 1973 lähtien. Rahoitustakuiden käyttö on hyvin pitkälle noudattanut luottoriskitakuiden käytön jakaumaa. Rahoitustakuiden kehitys ilmenee tilastoliitteen taulukoista 3.6 ja 3.7 sekä kuviosta 3.5. Sekä voimassa olevat takuut että vastuu sitovista tarjouksista kasvoivat nopeasti vuonna 1978, minkä johdosta kokonaisvastuu nousi 3.5 miljardista markasta lähes 6 miljardiin markkaan.

Kuvio 3.5.

VIENTITAKUULAITOKSEN RAHOITUSTAKUUT

Ensimmäiset korvaukset rahoitustakuista myönnettiin vuonna 1974. Korvaukset ovat lähes kokonaisuudessaan liittyneet metalliteollisuuden kauppoihin.

5.4.4. B-takuut

Tavoitteet

B-takuujärjestelmän tarkoituksena on ns. hankeviennin yhteydessä helpottaa vientituotteen tarjoamisen ja toimittamisen yhteydessä ulkomaisen tilaajan hyväksi annettavien takausten saatavuutta. B-takuu muodostaa vastavakuuden viejän puolesta takauksen antajan hyväksi. Lisäksi B-takuu turvaa viejää takaukseen kohdistuvien oikeudettomien vaatimusten ja poliittisten riskien aiheuttaman tappionvaaran varalta.

Myöntämisperusteet

B-takuiden myöntämisen mahdollistava vientitakuulain muutos tehtiin 23.12.1977 (1042/77) sekä vuonna 1978 valmistetut yleiset B-takuuehdot ja valtioneuvoston päätös takuumaksun suuruudesta.

B-takuu voidaan myöntää seuraavien ulkomaisen tilaajan vaatimien takausten vastavakuudeksi:

- tarjoustakaus sen varalta, että viejä ei pysy tarjouksessaan tai ei järjestä toimitustakautta sopimuksen mukaisesti
- toimitustakaus, jos viejä ei täytä toimitussopimusta
- ennakon ja vaiheittain suoritettavien maksujen takaus tilaajan suorittamien ennakoiden ja vaiheittaisten maksujen vakuudeksi
- vastuuajan takaus, jos toimitus ei täytä asetettuja ehtoja

Toimitussopimuksen tulee täyttää luottoriskitakuun saamisen edellytykset. B-takuita myönnetään ainoastaan ns. hankeviennin yhteydessä, jos maksuaika ei ylitä 180 päivää.

Vakuuden antajalle eli suomalaiselle pankille myönnetään B-takuu siten, että se kattaa 100 % takauksen määrästä.

Viejälle myönnettävän takuun kate on sama, jota sovelletaan vastaavissa luottoriskitakuissa. Kate on yleensä noin 70 % eli viejän omavastuuksi jää noin 30 %. Viejältä ei yleensä vaadita vastavakuuksia.

B-takuiden käyttö

Ensimmäisenä sovellutusvuotena 1978 myönnettiin 32 takuuta. Vuoden lopussa voimassa olevien takuiden arvo oli 271 milj. markkaa sekä sitovien tarjousten arvo 69 milj. markkaa. Uusia hakemuksia tuli Vientitakuulaitokseen runsaasti loppuvuodesta, mikä viittaa siihen, että takuuvastuu tulee kasvamaan nopeasti.

B-takuista ei ole suoritettu korvauksia.

5.4.5. Metalliteollisuuden K-takuut¹

Tavoitteet

Vientitakuulain 2. pykälän 7. kohdan mukaan voidaan myöntää takuita "sen varalta, että valmistuskustannusten kohoamisesta kustannustason noustessa aiheutuu viejälle tappioita". Järjestelmän tarkoituksena on

1. K-takuujärjestelmää käsittelevät tiedot perustuvat K-takuukomitean mietintöön (1976/28) sekä vientitakuulaitoksen tiedotukseen K-takuuehtojen uudistamisesta 12.1.1977 ja K-takuita käsittelevään muistioon 27.1.1977.

siis vähentää sellaisia pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyviä riskejä, joiden ennakoiminen on viejälle vaikeata. Käytännössä järjestelmästä on muodostunut lähinnä eräitä raskaan metalliteollisuuden aloja ja yrityksiä palveleva järjestelmä. Luonteeltaan järjestelmä eroaa selvästi muista vientitakuista. Tavoitteita ja niiden perusteita ei kuitenkaan ole yksilöity vientitakuulaissa.

K-takuujärjestelmä on samalla nähtävä ns. vientikorvausmenettelyn jatkeeksi. Vientikorvausmenettely otettiin käyttöön sotakorvaustoimitusten mahdollistamiseksi kiinteähintaisina. Tästä viennistä pääosa oli raskaan metalliteollisuuden tuotteita. Vientitoimitusten läpivieminen edellytti osittain kokonaan uusien teollisuudenalojen perustamista. Sotakorvausten tultua maksetuiksi Neuvostoliiton kaupassa ryhdyttiin soveltamaan viisivuotisia tavaravaihtosopimuksia. Viennistä suurin osa oli raskaan metalliteollisuuden tuotteita, joiden vientisopimukset tehtiin kiinteähintaisina.

K-takuujärjestelmää voidaan näin ollen pitää jatkona niille toimenpiteille, joihin ryhdyttiin sotakorvaustoimitusten yhteydessä syntyneen teollisuuden toimintaedellytysten ylläpitämiseksi, samalla kun ulkoiset olosuhteet ajan mittaan muuttuivat hyvin paljon. Nykyisessä muodossaan K-takuujärjestelmä ei oleellisesti eroa monessa muussa teollisuusmaassa sovellettusta kustannusten nousun vaikutuksilta suojaavasta järjestelmästä.

Institutionaaliset puitteet

Valtioneuvosto vahvistaa K-takuiden yleiset ehdot Vientitakuulaitoksen esityksestä. Koska K-takuukor-

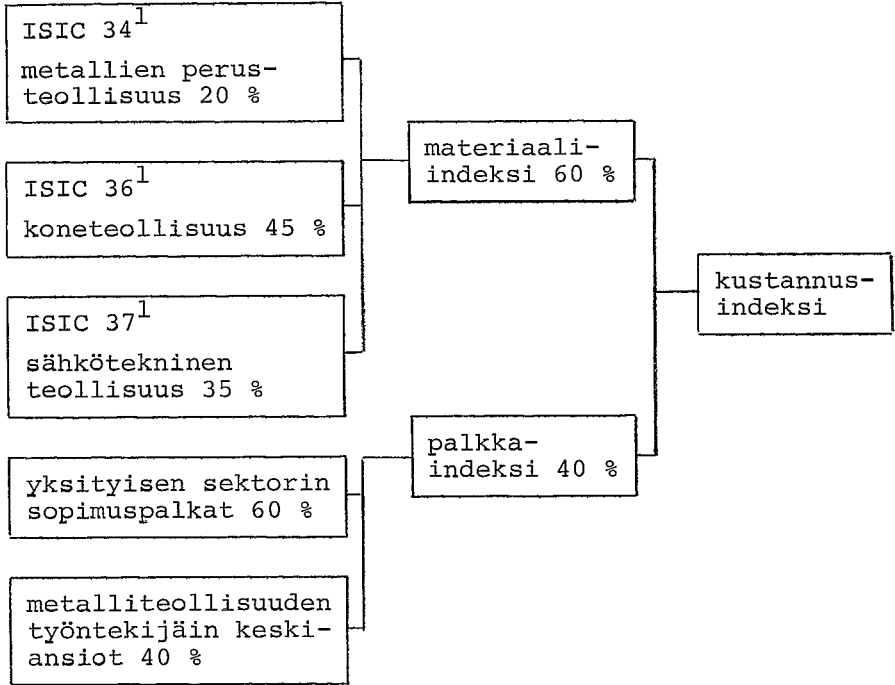
vauksista mahdollisesti voi syntyä valtiolle hyvinkin suuria velvoitteita, on viejän joka tapauksessa haettava Vientitakuulaitokselta ennakkopäättös takuun myöntämisestä ennen tarjouksen tekemistä ostajalle, silloin kun toimituksen arvo on yli 100 milj. markkaa ja toimitusaika yli 36 kuukautta. Suurten toimitusten K-takuuehdot vahvistetaan siten periaatteessa joka kerta erikseen. Muiden toimitusten osalta ehdot ovat voimassa, kunnes toisin ilmoitetaan.

Myöntämisperusteet

K-takuut koskevat vain selvästi yksilöityjä ja kotimaassa valmistettuja teollisuustuotteita, joiden toimittamisesta on tehty sopimus ulkomaisen ostajan kanssa. Toimitusajan on oltava vähintään 18 kuukautta, jolloin takuuajan enimmäispituus on 60 kuukautta. Alun perin toimitusajan vähimmäispituutena oli 10 kuukautta. 60 kuukauden enimmäistakuuaika otettiin käyttöön vuonna 1968.

Kauppahintana on kaupantekohetken perushinta, eikä sopimukseen sisältyviä indeksi- ja muita ehtoja oteta mahdollisia korvauksia laskettaessa huomioon. Takuunalaiseen kauppahintaan päästään vähentämällä perushinnasta ulkomaiset alihankinnat raaka-aineita, tarveaineita ja joukkotuotantona valmistettuja valmiita tuotteita lukuun ottamatta.

Kustannustason kohoamisen toteamiseksi on käytetty erilaisia indeksejä. K-takuukomitean ehdotuksesta on kehitetty indeksi nimenomaan tätä tarkoitusta varten. Indeksien rakenteessa on pyritty ottamaan huomioon K-takuuta käyttävien toimialojen tyypillinen kustannusrakenne. Indeksien rakenne on seuraava:

Korvausta laskettaessa lähdetään perushinnasta, joka on yhtä suuri osa takuunalaisesta kauppahinnasta kuin takuu-aika yhdeksällä kuukaudella vähennettynä koko takuuajasta. Viejä joutuu siis joka tapauksessa kantamaan ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikaisen kustannustason nousun kokonaisuudessaan.

Kustannusten perustana on peruspisteluku, joka on takuun alkamiskuukauden sekä sitä edeltäneen ja seuraavien kuukauden indeksilukujen keskiarvo. Kustannusten nousu arvioidaan ns. takuupisteluvulla, joka on takuuajan yhdeksää ensimmäistä kuukautta seuraavien kuukausien indeksilukujen aritmeettinen keskiarvo.

Viejän omavastuulla¹ on pyritty rajoittamaan korvaukset suunnilleen siihen määrään, jolla viejien kustannusten nousu on ylittänyt kilpailijamaiden kustannustason nousun. Käytännössä tämä on osoittautunut hyvin vaikeaksi. Omavastuu on luonnollisesti täytynyt määritellä etukäteen koko sopimuksen ajaksi jo takuusopimuksen tekohetkellä, joten mahdollisesti kiihtyvää inflaatiota ei ole voitu ottaa huomioon, minkä takia maksetut korvaukset ovat saattaneet kasvaa voimakkaasti.

Vuoden 1977 alussa muuttuneiden K-takuuehtojen mukaan omavastuu ilmaistaan laskennallisena indeksinä, jonka vuotuisen prosentuaalisen nousun määrää valtioneuvosto Vientitakuulaitoksen esityksestä.

Tämä indeksi saadaan takuuajan eri kuukausina, kun peruspistelukuun lisätään sellainen kuukausittainen kasvu, joka korkoa korolle laskettuna on sama kuin em. vuotuinen kasvu. Omavastuupisteluku saadaan siten, että yhdeksää ensimmäistä kuukautta seuraavien kuukausien näin laskettu pisteluku otetaan aritmeettiseksi keskiarvoksi.

---

1. Omavastuuta on järjestelmän olemassaolon aikana muutettu useaan otteeseen. Alun perin jätettiin 25 % kauppahinnasta korvauksen ulkopuolelle, sekä asetettiin korvaukselle alarajaksi vähintään 1 % takuunalaisesta kauppahinnasta. Vuonna 1968 omavastuuksi tuli 0.06 % kutakin takuuajan kuukautta kohti, kuitenkin vähintään 2 % takuunalaisesta kauppahinnasta, jolloin omavastuu tuli riippuvaiseksi takuuajan pituudesta. Kun vuonna 1971 otettiin käyttöön uusi kustannusindeksi, tuli omavastuuksi 0.095 % kutakin takuuajan kuukautta kohti, kuitenkin vähintään 2.5 %, ja vuonna 1972 omavastuu korotettiin 0.2 prosenttiin sekä poistettiin alaraja. Öljykriisin johdosta korotettiin vuonna 1974 omavastuuta 0.45 prosenttiin, joten viejän omalle vastuulle tulevan kustannustason nousun suuruudeksi tuli noin 10 % vuodessa.

Korvausten laskeminen

K-takuiden perusteella suoritettavat korvaukset laske-
taan siten, että korvauksen pohjana oleva perushinta
kerrotaan takuupisteluvun ja omavastuupisteluvun ero-
tuksella ja näin saatu tulo jaetaan peruspisteluvul-
la.

Korvaus voi kaikissa olosuhteissa olla enintään 25 %
takuunalaisesta kauppahinnasta. Korvausta ei myöskään
makseta, jos se on pienempi kuin 10 000 mark-
kaa. Jos viejä kaupan yhteydessä saa kurssivoittoa
enemmän kuin 4.5 % kauppahinnasta, vähennetään se mak-
settavasta korvauksesta. Jos viejä kuitenkin on ra-
hoittanut vientiluottonsa Suomen Vientiluotto Oy:stä
ja tältä osin joutuu luovuttamaan kurssivoittonsa
sille, ei kurssivoittoa vähennetä maksettavasta kor-
vauksesta.

Laskemista voidaan valaista seuraavan esimerkin avulla:

sopimuksen mukainen kauppahinta	1000
- ulkomaiset alihankinnat	<u>200</u>
= takuunalainen kauppahinta	800
takuuaika	36 kk
perushinta = $\frac{36 - 9}{36} \times 800 = 600$	
takuupisteluku	120
omavastuupisteluku	110
peruspisteluku	100
korvaus = $\frac{(120 - 110) \times 600}{100} = 60$	

Toimitussopimukseen mahdollisesti sisältyvät indeksit
tai hintasidonnaisuudet otetaan korvausta laskettaessa
osittain huomioon takuukorvauksen vähennyksenä.

Takuumaksuksi määrättiin alun perin 0.01 % takuuajan kuukautta kohti takuunalaisesta kauppahinnasta.

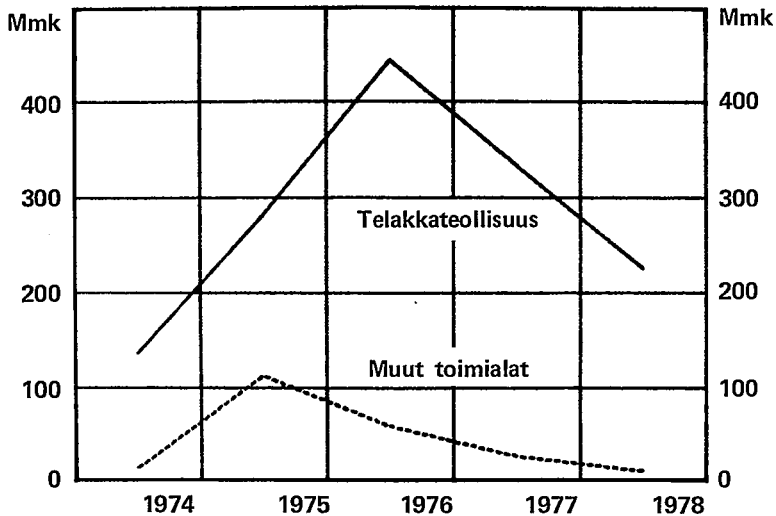
Vuonna 1975 takuumaksu korotettiin 0.04 prosenttiin.

Maksetut korvaukset

K-takuujärjestelmään tehtyjen muutosten päätarkoituksena on ollut rajoittaa järjestelmän valtiontaloudelle aiheuttamaa rasitusta.

Kuvio 3.6.

K-TAKUUKORVAUKSET TOIMIALOITTAIN

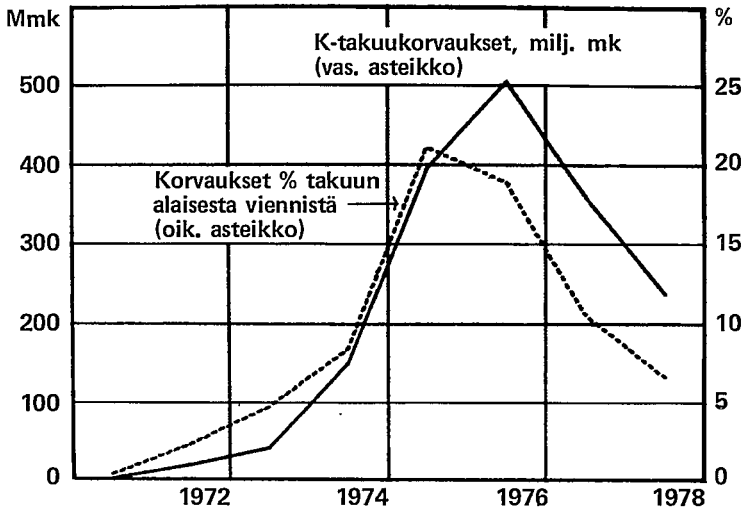
K-takuiden perusteella maksetut korvaukset pysyttelivät pitkään melko vakaina suhteessa korvaustakuun alaiseen vientiin (3 - 6 prosenttina), mutta öljykriisin myötä nopeutunut kustannustason nousu sai aikaan sen, että vanhemmilla ehdoilla otetut

K-takuut ovat aiheuttaneet huomattavasti suurempia menoja kuin alun perin arvioitiin. Huippu saavutettiin vuonna 1975, jolloin korvaukset nousivat yli 20 prosentin takuun alaisesta viennistä. Tämän jälkeen hidastunut inflaatio on alentanut suhteellisia korvauksia noin 7 prosenttiin takuun alaisesta viennistä vuonna 1978.

Markkamääräiset korvaukset olivat huipussaan vuonna 1976, runsaat 500 milj. markkaa, minkä jälkeen korvaukset ovat laskeneet 236 milj. markkaan vuonna 1978.

Kuvio 3.7.

K-TAKUUT JA TAKUUN ALAINEN VIENTI

K-takuukorvausten toimialoittaisesta jakaumasta on tietoa vuodesta 1974 lähtien. Vuosina 1974 - 1978 maksetuista 1 643 milj. markan korvauksista meni 1 420 milj. markkaa eli 86 % kulkuneuvoteollisuudelle. Korvaukset ovat ennen korvausten enimmäismäärän

rajoittamista tehdyissä korvaussopimuksissa nousseet joissakin tapauksissa lähes 50 prosenttiin toimitetun aluksen arvosta. Loput korvauksista menivät suurimaksi osaksi koneteollisuudelle.

5.4.6. Rakennusurakoiden K-takuut

Valtioneuvoston 11.3.1976 vahvistaman yleisten K-takuuehtojen mukaisesti K-takuu voidaan myöntää ulko-
mailla toteutettaville rakennusurakoille, joissa käytetään pääasiassa kotimaista työvoimaa. Ehtojen vahvistamisen yhteydessä järjestelmä tehtiin kuitenkin määräaikaiseksi siten, ettei uusia takuita enää voitu hakea sen jälkeen, kun vuonna 1976 tehty yksi takuutarjous vuonna 1977 johti sopimukseen. Kyseessä oli Kostamus-projekti. Korvauksia ei toistaiseksi ole maksettu.

6. VALTION MARKKINOINTITUKI JA MUUT PALVELUKSET

Avustamalla yrityksiä vientimarkkinoinnissa ja siihen liittyvissä toiminnoissa pyrkii valtio edistämään vientiä madaltamalla sen esteenä olevia kynnyksiä. Valtion suoranainen tuki on lähinnä tarkoitettu uusien markkinoiden valtaamista yrittäville yrityksille. Tämän lisäksi valtio avustaa taloudellisesti järjestöjä, jotka palvelevat yleisesti viejiä.

Edistämällä viejien keskinäistä sekä viranomaisten kanssa tapahtuvaa yhteistyötä pyritään saavuttamaan markkinoinnissa, vientinäyttelyissä ja näihin liittyvissä toiminnoissa sellaisia etuja, joihin yksittäisten yritysten voimavarat eivät riittäisi.

Markkinointitukea myöntävien ja muita palveluksia viejille tuottavien järjestöjen toimia tarkastellaan seuraavasti:

- kauppa- ja teollisuusministeriö (KTM)
- ulkomaankauppaliitto (UL)
- vientikoulutussäätiö (VS)
- muut

Tämä toiminnan tavoitteiden perusteella tehty jaottelu on suunnilleen samanlainen kuin UNCTAD:n seuraavien pääryhmien mukainen luokittelu:

- vientinäyttelyt, muu myynnin edistäminen (KTM)
- tietojen kerääminen ja välittäminen (UL)
- viennin suunnittelu (UL)
- vientihenkilökunnan koulutus (VS)

Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos on KTM:n toimeksiannosta tutkinut lähinnä kvalitatiiviselta kannalta vientitukitoimia yleensä ja erityisesti edellä mainittujen toimien tehokkuutta.¹ Tässä esitetyt tiedot perustuvat myös KTM:n omiin tietoihin² sekä Teollisuusliiton laatimaan oppaaseen.³

Tässä esitettävät viennin tukimuodot rahoitetaan valtion tulo- ja menoarvion kautta. Yleisenä periaatteena on, että valtio maksaa osan korvattaviksi hyväksytyistä kustannuksista. Jättämällä osa kustannuksista yritysten itsensä kannettaviksi varmistetaan tuen mahdollisimman tehokas hyväksikäyttö.

Tulo- ja menoarviossa viennin edistämiseen osoitetut määrärahat olivat 93.7 milj. markkaa vuonna 1978. Lukuun ei sisälly siirtoja vientitakuurahastoon eikä Suomen Vientiluotolle myönnettäviä debentuurilainoja. Varsinaisen vientituen kehitys tulo- ja menoarvion valossa ilmenee tilastoliitteen taulukosta 5 sekä kuvioista 5.1, 5.3 ja 5.4.

6.1. Vientituotteiden markkinoinnin edistäminen

Tavoitteet

Markkinointiavustusten tarkoituksena on edistää viennin kasvua, monipuolistaa viennin rakennetta sekä kohottaa viennin jalostusastetta. Tukea myönnettäessä otetaan myös huomioon viennin suunnitelmallisuus ja pitkäjänteisyys.

---

1. Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos, Valtion viennin edistämisvarojen vaikutuksista yritysten viennin kehitykseen, Helsinki 1976, sivut 26 - 58.

2. Kauppa- ja teollisuusministeriö, tietolehtinen.

3. Teollisuusliitto, Teollisuuden ulkoiset rahoituslähteet, 1977.

Tuen myöntämisperusteet

Tukea myönnetään vientiprojekteihin, joiden avulla pyritään saavuttamaan ennalta määrättyjä tavoitteita, valtaamaan uusia markkinoita tai laajentamaan jo saavutettuja markkinaosuuksia. Tukea tulee lähinnä käyttää vientimarkkinoiden kartoittamiseen ja myyntimahdollisuuksien selvittämiseen, myyntiorganisaatioiden perustamiskustannuksiin, tuote-esittelyyn ja tiedotustoiminnan kustannuksiin sekä myös tarpeellisiksi katsottavien markkinoinninedistämismatkojen kustannuksiin.

Institutionaaliset puitteet

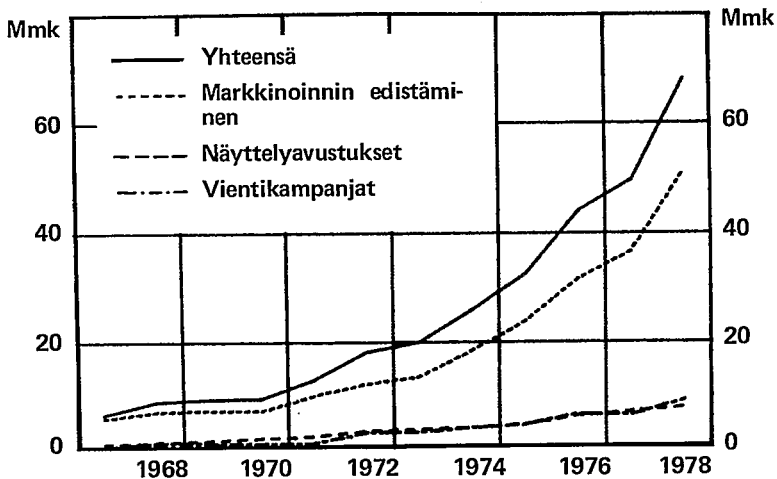
Avustusta on haettava hyvissä ajoin ennen tuettavien toimenpiteiden toteuttamista. Hakemukset osoitetaan KTM:lle, joka avustuksien myöntämisestä päättäessään pyytää asiasta lausuntoja UL:lta sekä ao. teollisuuspiiritoimistolta.

Tuen suuruus ja rahoitus

Valtion tulo- ja menoarvion kautta rahoitettava tuki voi nousta enintään puoleen tuettaviksi hyväksytyistä kustannuksista. Tukea myönnettäessä on otettava huomioon, onko hakijalla riittävät taloudelliset, tekniset ja muut edellytykset avustusten tarkoituksenmukaiseen käyttöön. Avustukset eivät saa vaikuttaa hinnanmuodotukseen.

Kuvio 4.1.

KTM:N AVUSTUKSET YRITYKSILLE YHTEENSÄ

Markkinointituki otettiin valtion tulo- ja menoarvioon ensimmäistä kertaa vuonna 1963, jolloin summa oli 1.35 milj. markkaa. Määrä on tämän jälkeen tasaisesti kasvanut. Se oli 25 milj. markkaa vuonna 1976, 55.5 milj. markkaa vuonna 1978 ja vuodeksi 1979 on budjetoitu 83 milj. markkaa. Avustuksia on myönnetty yrityksille 31.6 milj. markkaa vuonna 1976 ja 51.3 milj. markkaa vuonna 1978.¹

6.2. Yritysten yksittäisten näyttelyosallistumisten tukeminen

Tavoitteet

Vienninedistämisessä käsitellään osallistumista näyttelyihin erillään varsinaisesta markkinoinnin edistämi-

1. Vienninedistämisvarat ovat siirtomäärärahoja, joita voidaan käyttää seuraavan neljän vuoden aikana.

sestä. Eri alojen näyttelyitä järjestetään usein varsin säännöllisesti vuosittain, ja osallistuminen näihin voi olla tärkeä osa tuotteiden tunnetuksi tekemisestä. Tästä syystä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi tukea yksittäisten yritysten osallistumista suoraan, kun on kyse näyttelystä, jossa ei ole erillistä Suomen virallista näyttelyosastoa.

Institutionaaliset puitteet

Avustuksia näyttelyihin osallistumista varten myönnetään samoin perustein kuin markkinoinninedistämism-
varojakin kauppa- ja teollisuusministeriön toimesta.

Myöntämisperusteet

Suomalainen vientiä harjoittava yritys tai yrityksen suomalainen vientiedustaja voi saada valtion tukea aina 50 prosenttiin saakka paikanvuokrasta, osaston pystytyskuluista ja yhden henkilön matkakuluista aiheutuneisiin kustannuksiin. Neljän ensimmäisen näyttelyosallistumisen jälkeen myönnetään yleensä avustusta vain paikanvuokrakuluihin.

Tuen suuruus ja rahoitus

Valtion tulo- ja menoarviossa on tähän tarkoitukseen viime vuosina myönnetty 4 - 6 milj. markkaa. Avustukseen on myönnetty yrityksille 6 milj. markkaa vuonna 1976 ja 7.8 milj. markkaa vuonna 1978 (ks. tilastoliitteen taulukko 4.2).

6.3. Vientikampanjatoiminnan edistäminen

Tavoitteet ja puitteet

Uusia markkinoita vallattaessa on nähty tarkoituksenmukaiseksi järjestää laajoja vientikampanjoita, joissa käytetään hyväksi kaikkia tiedonvälityskanavia. Kampanjat toteutetaan toimialoittain UL:n laatimien viennedistämishjelmien puitteissa.

UL:n suunnitteleminen vientikampanjoiden rahoitukseen osallistuu valtio KTM:n välityksellä. KTM myöntää valtion avustuksen nimenomaan UL:lle eikä yksittäisille yrityksille.

Tuen suuruus

Vientikampanjoihin on myönnetty varoja vuodesta 1968 lähtien. Vuoden 1976 budjetissa varoja oli myönnetty 5.8 milj. markkaa, vuodeksi 1977 6.3 milj. markkaa ja vuodeksi 1978 7 milj. markkaa. Avustuksia myönnettiin vuonna 1975 kaikkiaan 4.3 milj. markkaa.

Eniten avustuksia on myönnetty monitoimialayrityksille ja metalliteollisuuden yrityksille. Merkittäviä avustuksia ovat saaneet myös TeVaNaKe-teollisuus ja puutavarateollisuus (ks. tilastoliitteen taulukko 4.3).

6.4. Suomen viralliset näyttelyosallistumiset

Tavoitteet ja puitteet

Tavoitteet ovat luonnollisesti samat kuin edellä myös valtion osallistuessa ns. virallisten näyttelyosasto-

jen kustannuksiin. Avustukset myönnetään yleensä UL:lle tai Suomen Messuille, jotka vuorostaan avustavat yksittäisiä yrityksiä.

Rahoitus

Vuoden 1979 tulo- ja menoarviossa varattiin 4 milj. markkaa virallisten näyttelyosallistumisten rahoittamiseen, mikä oli 0.5 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna.

6.5. Yhteenvedo suoraan yrityksille välitettävistä avustuksista

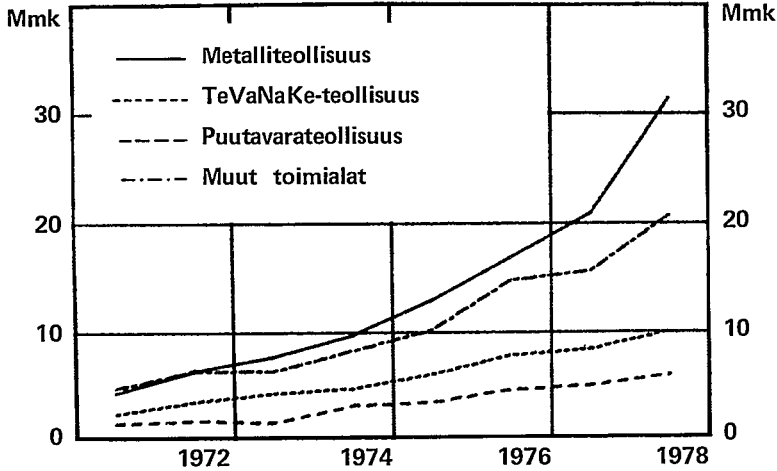
Koska määrärahat siirtyvät vuodelta toiselle, valtion kassasta maksettu rahamäärä ko. tarkoitusta varten saattaa poiketa sekä budjetissa varatuista määrärahoista että KTM:n vienninedistämistoimiston tilastoista, jotka kattavat vuoden aikana myönnetyt (mutta ei välttämättä nostetut tai maksetut) avustukset. Tätä voidaan valaista seuraavalla asetelmalla (milj. markkaa):

	1974	1975
tulo- ja menoarvio	27.2	32.0
KTM:n myöntämät avustukset	27.2	34.8
tilinpäätös	21.0	24.4

Edustavana tilastona käytetään tässä KTM:n myöntämiä avustuksia. Vaikka ne eivät vastaakaan valtion kassavirtoja, kuvastavat ne parhaiten juuri sen vuoden tapahtumia.

Kuvio 4.2.

KTM:N AVUSTUKSET YRITYKSILLE TOIMIALOITTAIN

6.6. Ulkomaankauppaliitto¹

Ulkomaankauppaliitolla on keskeinen asema Suomen vienninedistämistoiminnassa yhdessä KTM:n vienninedistämistoimiston kanssa. Ulkomaankauppaliiton ja KTM:n välistä tehtäväjakoa selvennettiin 70-luvun alussa. Samalla korotettiin valtion rahoitusosuutta UL:n menoista.

UL:n tehtävänä on ennen kaikkea avustaa yrityksiä viennin suunnittelussa sekä yrityksen välisessä yhteistyössä, kerätä ja jakaa tietoa ja tilastoja vientimarkkinoista sekä antaa KTM:lle asiantuntijanlausuntoja yrityksille myönnettävistä valtionavustuksista.

1. Ks. esim. em. LTT:n selvitys valtion viennin edistämismenon vaikutuksesta, s. 35 - 38 ja 55 - 57 sekä Ulkomaankauppaliiton vuosikertomukset.

Erittäin tärkeä yhteydenpitokanava ulkomaille on kaupallisten sihteerien verkosto. UL:a yhteydenpitokeskuksenaan pitävien sihteerien tärkeimpiä tehtäviä ovat yhteyksien järjestäminen, yhteyksiä koskevan tiedon hankkiminen sekä kysyntäselvitys.

Valtio on 1970-luvulla kattanut UL:n hallintomenoista 35 - 40 %. Loput UL:n menoista rahoittavat teollisuus ja elinkeinoelämä ja sen eri toimialajärjestöt. UL:n yrityksille välittämät valtionavustukset eivät kulje UL:n tilien kautta.

6.7. Vientikoulutussäätiö

Tavoitteet

Kuusikymmentäluvun alussa syntyi tarve tehostaa ja laajentaa vientihenkilökunnan koulutusta. Vientikoulutussäätiö perustettiin vuosien 1961 ja 1962 vaihteessa huolehtimaan kasvaneesta vientihenkilökunnan koulutustarpeesta. Valtio on alusta lähtien tukenut vientikoulutussäätiön toimintaa taloudellisesti.

Toimintaperiaatteet

Vientikoulutussäätiön toiminta voidaan rahoituksen perusteella jakaa kahteen ryhmään. Vientikoulutussäätiö harjoittaa ensinnäkin sellaista koulutustoimintaa, jonka kustannukset kokonaan katetaan osallistujilta perityillä maksuilla. Tämä toiminta on lähinnä ollut yritysten vientihenkilöstölle tarkoitettuja kursseja ja seminaareja.

Valtio tukee vientikoulutussäätiön sellaista koulutus-toimintaa, jonka tarkoituksena on kouluttaa yrityk-sille vientipäälliköitä ja -myyjiä, sekä kouluttaa uusia vientikouluttajia. Lisäksi käytetään etäis-opetusta, jonka tarkoituksena on saada koulutuksen piiriin henkilöitä, jotka esimerkiksi työn tai asuin-paikan aiheuttamien esteiden takia eivät ole voineet osallistua kurssimuotoiseen koulutukseen.

Toiminta

Vientikoulutussäätiön kursseille osallistuneista henkilöistä suurin osa eli 22 % oli vuosina 1962 - 1972 metalliteollisuuden piiristä. Puunjalostus-teollisuudesta oli 19 %, elintarvikealalta 9 %, tekstiili- ja vaatetusteollisuudesta 10 % ja muusta teollisuudesta 14 %. Teollisuuden osuus kaikista osallistujista oli 74 %. Tietoa ei sen sijaan ole siitä, miten vientikoulutussäätiön toiminnan kustan-nukset ovat jakautuneet eri toimialojen kesken.

Rahoitus

Valtion budjettivaroin rahoittama osuus menoista on viime vuosina hieman alentunut. 70-luvun alussa se oli lähellä 80 prosenttia.

7. VIENTIÄ KOSKEVIEN ERITYISJÄRJESTELYJEN SUHTEELLINEN MERKITYS

Tässä luvussa on tarkoitus arvioida erityisjärjestelyjen mitattavissa olevat määrät. Laskelmasta on jätetty pois sellaiset tiedot, joita ei aikasarjoja muodostettaessa voida käyttää. Aluksi tarkastellaan valtion tulo- ja menoarvion kautta kulkevaa rahoitusta. Sen jälkeen käsitellään ne vientiluotot ja -takaut, jotka on tässä selvityksessä luokiteltu vientiä tukeviksi järjestelmiksi. Tällöin on arvioitava, kuinka suuren edun vientiluottojärjestelmien käypää korkoa alhaisempi korkokanta muodostaa, olettaen että käypäkorkoista luottoa olisi käytetty yhtä paljon. Kysyntä on siis oletettu täysin joustamattomaksi, mikä Suomen rahamarkkinoilla saattaakin pitää paikkansa. Lopuksi tutkitaan yrityksille menevän tuen kokonaismäärää.

Rahallista tai rahaksi muutettua vientitukea tarkastellaan toimialoittain, sikäli kuin tietoja on käytettävissä. Eräissä tapauksissa on jouduttu lyhentämään tarkasteluperiodia.

Vientiä koskevien erityisjärjestelyjen vaikutuksesta syntyneen vientituen absoluuttinen määrä ei sinänsä kerro paljoakaan vientituen merkityksestä. Sen takia on muodostettu joukko suhdelukuja, joilla mitataan vientituen suhteellista merkitystä eri toimialoille. Näiden suhdelukujen avulla pyritään esittämään joitakin arvioita vientituen jakauman tarkoituksenmukaisuudesta ja todennäköisistä vaikutuksista.

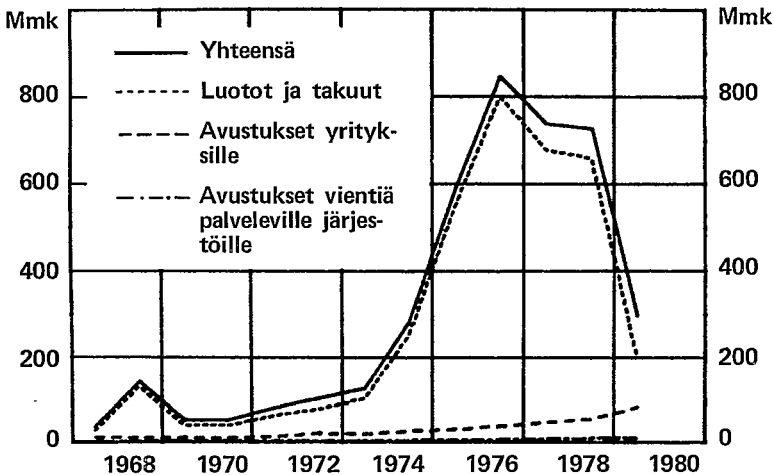
7.1. Viennin edistäminen valtion tulo- ja menoarviossa

Vientitueksi on valtion tulo- ja menoarviossa määriteltä vain osa luvussa 3 luetelluista vientiä koskevista erityisjärjestelmistä. Valtion tuki on nykyään kerätty tulo- ja menoarvioon erilliselle momentille (3260) kauppaja teollisuusministeriön pääluokkaan. Määrärahat ovat siirtomäärärahoja, joten niitä voidaan käyttää myös budjettivuoden jälkeen.¹

Menoarviomäärärahat on seuraavassa jaettu kolmeen ryhmään: yrityksille myönnettäviin avustuksiin, vientiä tukeville järjestöille myönnettäviin avustuksiin sekä luottoihin ja takuisiin (tilastoliitteen taulukko 5 ja kuvio 5.1).

Kuvio 5.1.

VIENNINEDISTÄMISMÄÄRÄRAHAT VALTION TULO- JA MENOARVIOSSA

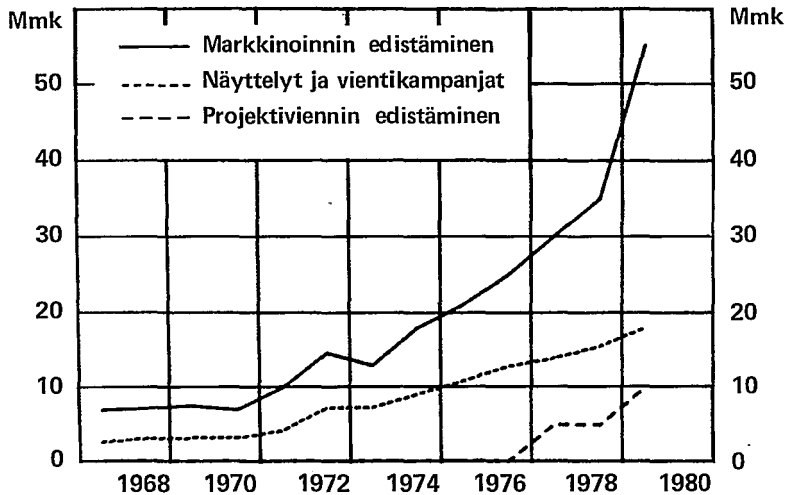
1. Valtion tulo- ja menoarviot 1967 - 79.

Yrityksille välitettävät avustukset koostuvat KTM:n vienninedistämistoimiston alaisuuteen kuuluvista avustusmuodoista, joihin kuuluvat myös valtion viralliset näyttelyosallistumiset luvussa 6 lueteltujen avustusmuotojen lisäksi.

Yrityksille välitettävät avustukset ovat kasvaneet tasaisesti. Vuoden 1979 tulo- ja menoarviossa on tarkoitukseen varattu 83 milj. markkaa, josta suurin osa eli 55 milj. markkaa koostuu markkinoinnin edistämisyavustuksista. Hankeviennin tarjouslainoja lukuun ottamatta erän koostumuksessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia (kuvio 5.2).

Kuvio 5.2.

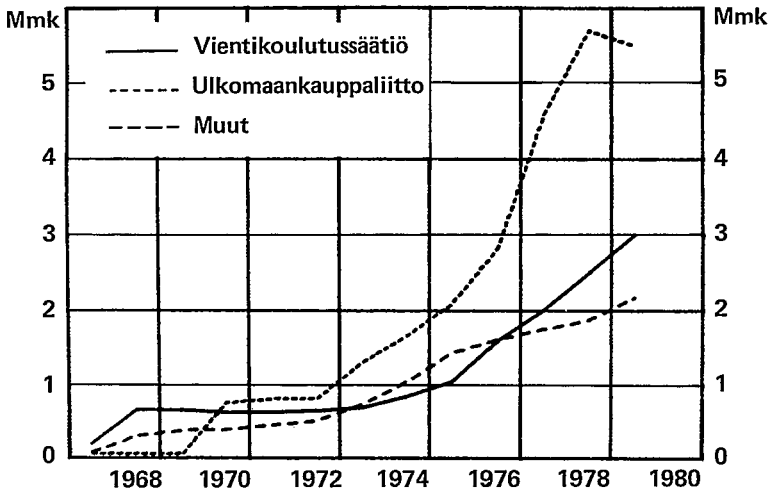
KTM:N VÄLITETTÄVIKSI MYÖNNETYT MÄÄRÄRAHAT

Vientiä tukevia järjestöjä avustetaan useata kanavaa pitkin. Tärkeimpiä ovat ulkomaankauppaliitto ja vientikoulutussäätiö. Sen lisäksi että yritysten osallistumista näyttelyihin edistetään suoraan, avustetaan myös suomalaisia vientinäyttelyitä järjestäviä organisaatioita. Muita kohteita ovat naapurimaiden kanssa kauppaa edistävät kauppakamarit. Vuoden 1979 menoarviossa on varattu noin 11 milj. markkaa vientiä tukeville järjestöille (kuvio 5.3).

Kuvio 5.3.

MÄÄRÄRAHAT VIENTIÄ TUKEVILLE JÄRJESTÖILLE

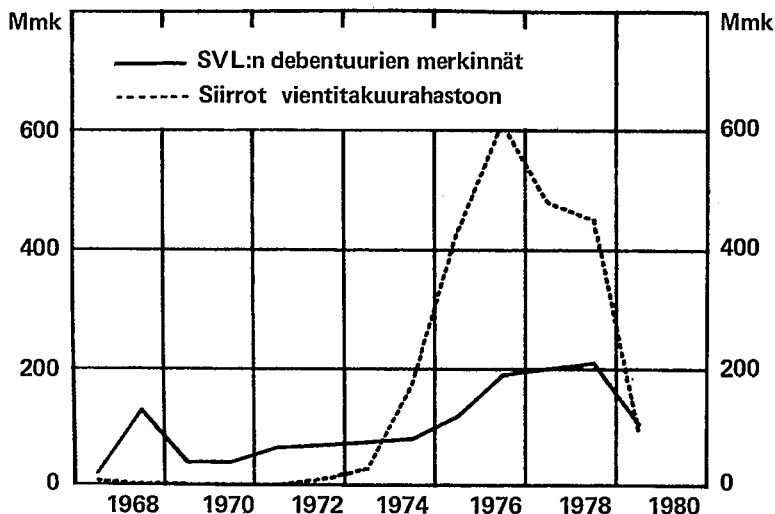
Ylivoimaisesti suurin erä tulo- ja menoarvion vientiä tukevassa momentissa on luotot ja takuut. Näissä on myös esiintynyt suurimmat vaihtelut. Luotot tarkoittavat valtion osuutta SVL:n debentuurien merkinnöistä. Määrärahat kasvoivat vuosina 1974 - 1978 nopeasti 80 milj. markasta

210 milj. markkaan. Heikentynyt vientimenestys vähensi kuitenkin SVL:n luottojen kysyntää niin, että vuonna 1979 oli debentuurien merkintöihin varattu 108 milj. markkaa eli vain noin puolet edellisen vuoden määrärahasta.

Takuumäärärahat ovat siirtoja vientitakuurahastoon. Nämä määrärahat ovat olleet riippuvaisia toisaalta takuiden käytön ja uusien takuumuotojen kehityksestä, siltä osin kuin kehitys on ollut tasaisesti kasvavaa, ja toisaalta ainakin vaihteluiden osalta huomattavasti merkittävämmän K-takuukorvausten arvioista. K-takuita käsittelevässä jaksossa ilmeni, miten inflaation odottamaton kiihtyminen 1970-luvulla johti takuukorvauksiin, joiden suuruutta ei ennalta osattu arvioida.

Kuvio 5.4.

TAKUUT JA LUOTOT, MÄÄRÄRAHAT

Siirrot vientitakuurahastoon olivat vuonna 1972 vain 10 milj. markkaa. Ne nousivat 173 milj. markkaan vuonna 1974 ja 610 milj. markkaan vuonna 1976. Seuraavina vuosina siirrot olivat vielä 450 - 480 milj. markkaa, mutta inflaation hidastuminen yhdessä K-takuehtojen muuttumisen vähittäisen vaikutuksen kanssa alensi korvaustarvetta niin, että vuonna 1979 tarkoitukseen oli varattu enää 95 milj. markkaa (ks. kuvio 5.4).

7.2. Vientiluotot ja -takuut

7.2.1. Vientiluottojen korkoetu

Vientiluottojärjestelmien kautta tuleva vientituki ei rajoitu siihen, että rahoituksen saatavuus taataan vaan rahoitus on yleensä myös kustannuksiltaan edullisempaa kuin käypä kotimainen markkinarahoitus. Seuraavassa pyritään arvioimaan rahoituksen edullisuutta vertaamalla vientiluottojärjestelmien korkoja liikepankkien keskimääräiseen antolainauskorkoon.

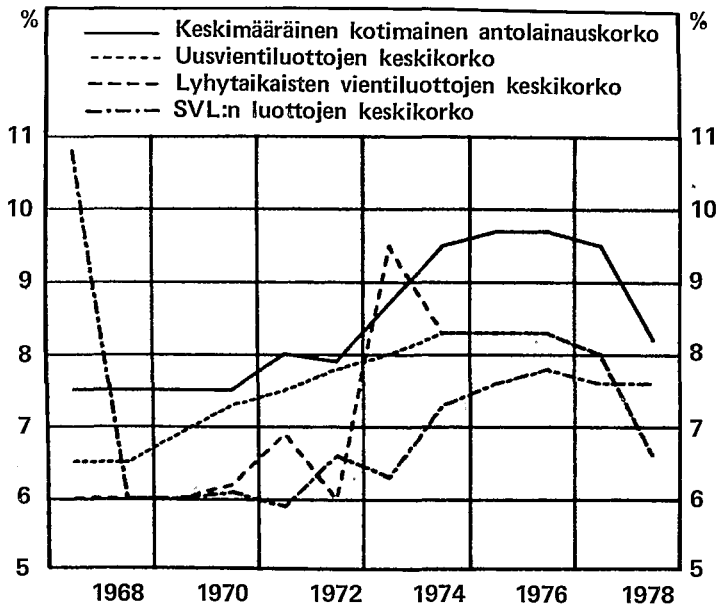
Suomen Pankin rahoitusjärjestelmien korkokannat ovat kaikille samat ja ne on yksiselitteisesti määritelty. SVL:n myöntämien luottojen korot vaihtelevat, tosin melko vähän, lainanottajan toimialan maksuehtojen ja ostajamaan kehitysasteen mukaan. Keskimääräinen korkokanta on tästä syystä arvioitu siten, että SVL:n vuosikertomuksessa ilmoitetut korkotulot lainasaamisista suhteutetaan vuoden keskimääräiseen luottokantaan. Keskimääräinen luottokanta on tällöin ilmaistu vuoden alun ja lopun luottokantojen keskiarvona.

Ko. korot sekä vientiluottojärjestelmien korkojen suhteellinen edullisuus ilmenee tilastoliitteen taulukosta 6.1 sekä kuvioista 6.1 ja 6.2. Vuodesta 1974 lähtien on uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen korko ollut sama. Suomen Pankin rahoitusjärjestelyjen korkoetu on tämän jälkeen ollut keskimäärin 1.4 prosenttiyksikköä. SVL:n luottojen korot ovat 1970-luvulla olleet keskimäärin 1.8 prosenttiyksikköä edullisempia kuin keskimääräinen kotimainen antolainauskorko. SVL:n myöntämien luottojen edullisuus supistui vuonna 1978 tuntuvasti sen takia, että SVL:n korot pysyivät ennallaan, kun taas keskimääräinen kotimainen antolainauskorko alentui 1.3 prosenttiyksikköä.¹

Kuvio 6.1.

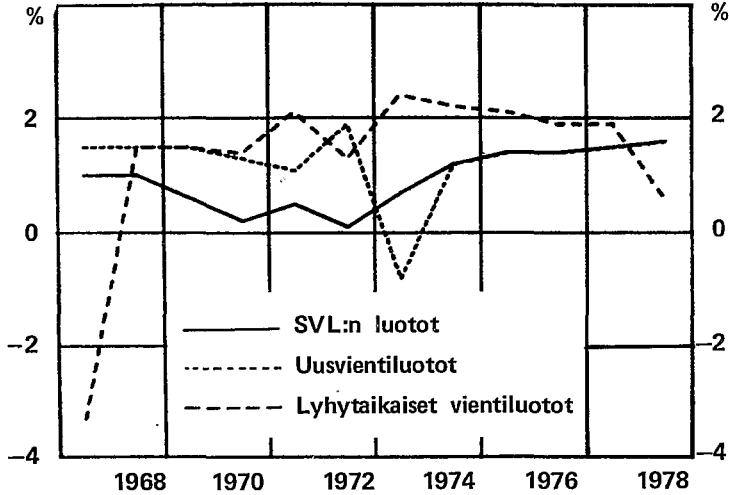
KORKOJA

1. SVL:n luottojen edullisuutta ovat rajoittaneet myös valuuttakurssiriskit.

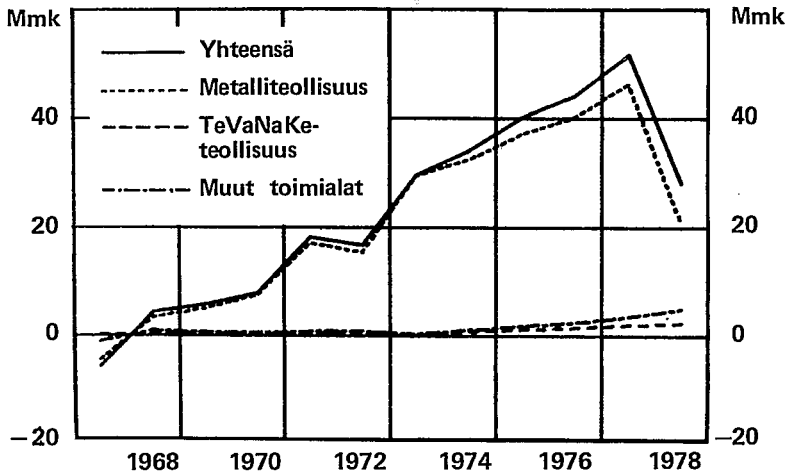
Kuvio 6.2.

VIENTILUOTTOJÄRJESTELMIEN KORKOETUPROSENTTI

Tämä korkoetu on muutettu markkoiksi tilastoliitteen taulukoissa 6.2 - 6.5 sekä kuviossa 6.3. Korkoetu jakautuu luonnollisesti toimialoittain luottokannan jakautumisen mukaisesti. Vuonna 1978 oli uusvientiluottojen korkoetu 3.6 milj. markkaa, lyhytaikaisten vientiluottojen korkoetu 9.9 milj. markkaa ja SVL:n luottojen korkoetu 14.7 milj. markkaa. SVL:n luottojen korkoetu oli kuitenkin vuonna 1977 ennen edellä mainittua yleisen korkokannan alenemista 41.2 milj. markkaa. Vientiluottojärjestelmien yhteenlaskettu korkoetu oli 51.4 milj. markkaa vuonna 1977 ja 28.2 milj. markkaa vuonna 1978.

Kuvio 6.3.

**VIENTILUOTTOJÄRJESTELMIEN KORKOETU TOIMI-
ALOITTAIN**

Arvioitaessa jäljempänä toimialoittaista markkamääräistä vientitukea otetaan huomioon myös em. taulukoissa laskettu korkoetu.

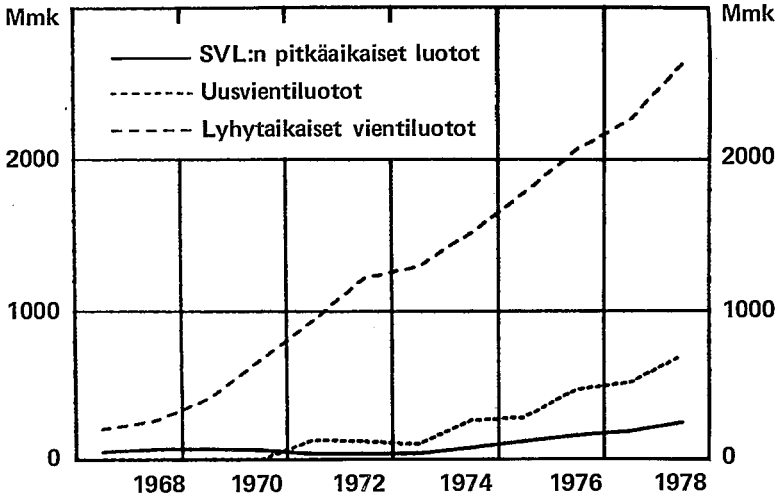
7.2.2. Vientiluotot

Vientiluottojen suuruus ja rakenne ilmenevät tilastoliitteen taulukoista 7.1, 7.2 ja 7.3 sekä kuvioista 7.1 ja 7.2. Viennin rahoitusjärjestelmien kokonaisluottokanta oli vuoden 1978 lopussa 3 591 milj. markkaa. Tästä SVL oli rahoittanut 73 % pitkäaikaisia luottoja, Suomen Pankki 7 % uusvientiluottoja ja 20 % lyhytaikaisia vientiluottoja. SVL on luotottanut pääasiassa metalliteollisuuden vientiä, joka tarvitsee pitkäaikaista rahoitusta. Koska myös Suomen Pankki on luotottanut enimmäkseen metalliteolli-

suutta, nousi metalliteollisuuden osuus vientiluotoista 85 prosenttiin vuonna 1978.

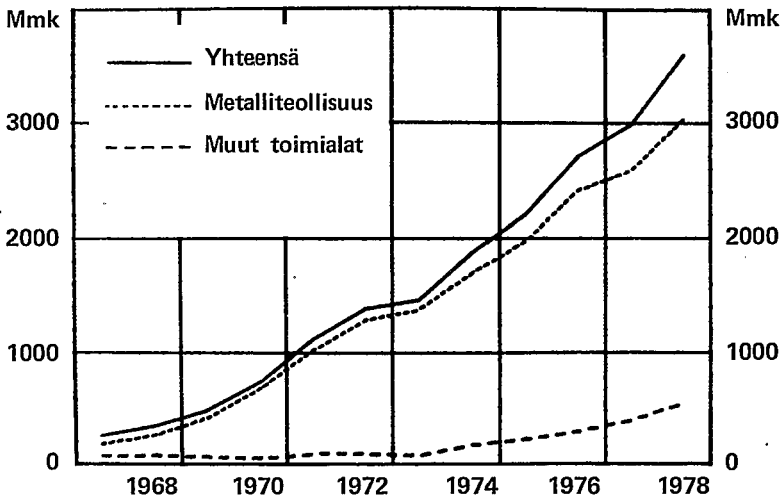
Kuvio 7.1.

VIENNIN ERI RAHOITUSJÄRJESTELMIEN LUOTTO-KANNAT

Kuvio 7.2.

VIENNIN RAHOITUSJÄRJESTELMIEN KOKONAISLUOTTOKANTA

Metalliteollisuuden osuus vientiluotoista on kuitenkin viime vuosina ollut laskussa, mihin on vaikuttanut lähinnä suhdannetilanne. Korkeimmillaan metalliteollisuuden rahoitusosuus oli vuonna 1973, yli 94 %.

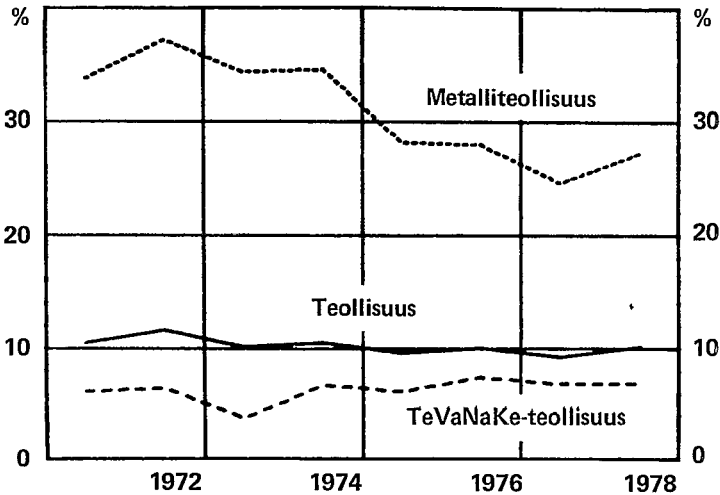
Vientiluottojen jakaantumisesta havaitaan selvästi, että metalliteollisuudella on muita aloja suurempi tarve kilpailla viennissä rahoituksellisin keinoin. Metalliteollisuuden luotot ovat pitkäaikaisia ja sitovat siksi suhteellisen suuren osuuden kokonaisrahoituksesta. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, etteivät muut alat saisi luottoja oman alansa vaatimuksiin nähden suhteellisesti yhtä hyvin kuin metalliteollisuus.

Vientiluottojen suhteellista merkitystä voidaan mitata siten, että verrataan vientiluottokantaa ao. toimialojen koko luottokantaan ja vientiin. Viennin rahoituksen osuus on 1970-luvulla ollut noin 10 % teollisuuden koko luottokannasta (tilastoliitteen taulukko 10.1 ja kuvio 7.3). Metalliteollisuudessa on viennin rahoitus selvästi tärkeämpää kuin muilla aloilla. Metalliteollisuuden osuus koko luottokannasta oli 27 % vuonna 1978. Vuonna 1972 se oli peräti 37 %. Viennin rahoituksen merkitys on 1970-luvulla jatkuvasti vähentynyt, mikä saattaa johtua myös suhdanteista.

Vientiluotot ovat suhteellisesti seuraavaksi tärkeimpiä TeVaNaKe-teollisuudessa, jossa niiden osuus on pysynyt melko vakaasti 6 prosentin ja 7 prosentin välillä. Muille aloille ei viennin rahoitusjärjestelmillä ole tärkeätä merkitystä.

Kuvio 7.3.

VIENTILUOTTOKANNAN OSUUS ALAN KOKO
LUOTTOKANNASTA

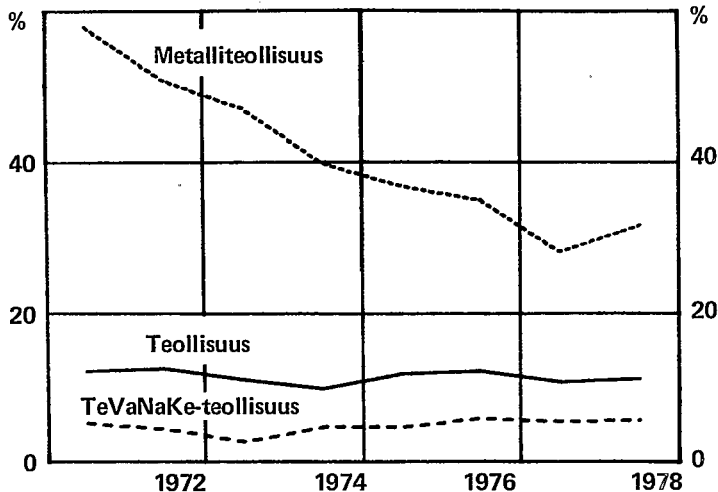

Suunnilleen samanlaisen kuvan saa suhteuttamalla vientiluottokannan vientiin (tilastoliitteen taulukko 10.2 ja kuvio 7.4). Tässäkin tapauksessa viennin rahoitus on tärkeintä metalliteollisuudessa, jossa vientiluottojen suhde vientiin oli 32 % vuonna 1978. Rahoituksen suhteellinen merkitys on kuitenkin laskenut melko nopeasti 1970-luvulla, mikä kuvastaa mahdollisesti sekä muiden, ennen kaikkea ulkomaisten, rahoitusvaihtoehtojen lisääntymistä että metalliteollisuuden viennin rakenteen suhdanneluonteista muuttumista.

Metalliteollisuuden lisäksi vain TeVaNaKe-teollisuudessa nousee suhdeluku merkittäväksi. Se on pysynyt melko vakaasti 4 prosentin ja 6 prosentin välillä 1970-luvulla.

Kuvio 7.4.

VIENTILUOTTOKANNAN OSUUS ALAN VIENNIstä

7.2.3. Vientitakuut

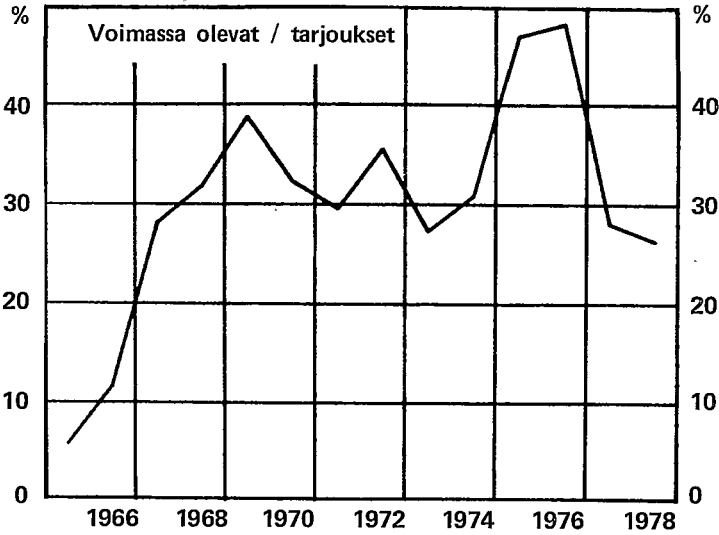
Vientitakuuta eri muodoissaan myöntää Suomessa Vientitakuulaitos. Vientitakuulaitoksen toimintaa on käsitelty luvussa 5. Takuuvastuun kokonaismäärä sekä jakauma voimassa oleviin ja sitoviin takuutarjouksiin ilmenevät tilastoliitteen taulukosta 3.10 ja kuvioista 3.6.

Vientitakuulaitoksen vastuu sitovista tarjouksista suhteessa voimassa oleviin takuusitoumuksiin kasvaa matalasuhteissa, jolloin yritykset tekevät suuren määrän tarjouksia, joista vain pieni osa johtaa kauppoihin. Kysynnän kasvaessa suhteellisesti suurempi osa tarjouksista johtaa sopimukseen. Tämä kehitys ilmenee kuvioista 7.5. Vuoden 1976 lopulla kysyntätilanteen vielä ollessa hyvä voimassa olevat

takuut olivat lähes 50 % sitovien tarjousten määräs-
tä. Vuoden 1978 loppussa tämä suhde oli noin 26 % eli
suunnilleen vuoden 1973 tasolla.

Kuvio 7.5.

VIENTITAKUUT

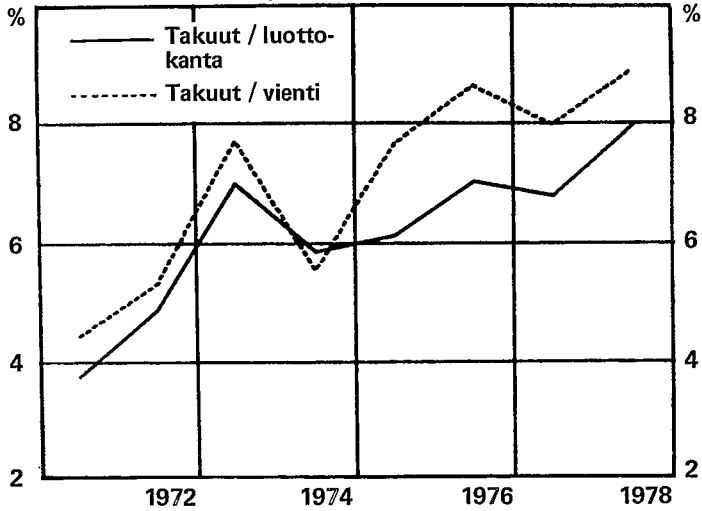

Koska kokonaistakuiden toimialoittaista jakaumaa ei ole käytettävissä, takuiden suhteuttaminen luottokantaan ja vientiin antaa kuvan ainoastaan keskimääräisestä kehityksestä. Tilastoliitteen taulukon 11 sekä kuvion 7.6 perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että takuiden merkitys 1970-luvulla on kasvanut. Vuonna 1978 voimassa olevat teollisuuden vientitakuut olivat 8 % teollisuuden luottokannasta ja 9 % teollisuuden viennistä. Vuonna 1971 vastaavat luvut olivat 3.8 % ja 4.4 %.

Kuvio 7.6.

VOIMASSA OLEVAT TEOLLISUUDEN TAKUUT

7.3. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen määrä ja merkitys yritysten kannalta

Tässä jaksossa on tarkoitus esittää yhteenveto vientituen määrästä toimialoittain siltä osin kuin tilastot ovat sen mahdollistaneet. Aikasarjojen puutteellisuuden vuoksi on toimialoittaisia tietoja voitu laskea yhteen ainoastaan periodilta 1971 - 1978. Metalliteollisuuden alaryhmiä käsiteltäessä on jouduttu tyytymään tätäkin lyhyempiin aikasarjoihin.

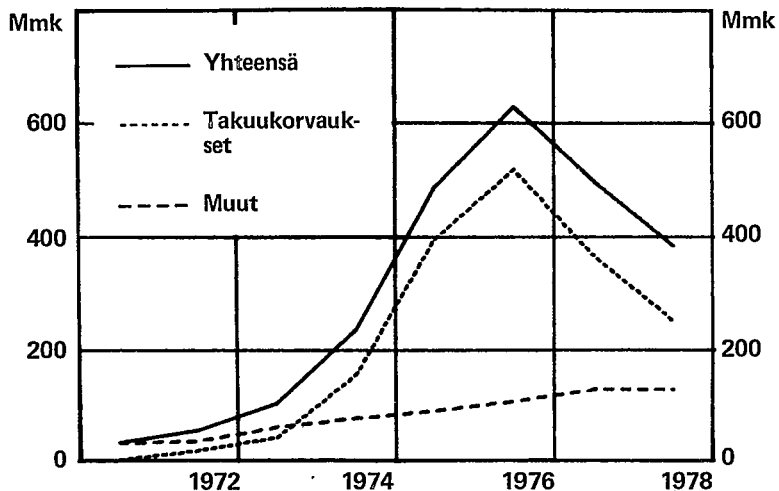
Vientituen absoluuttinen määrä ei sinänsä kerro kovinkaan paljoa vientituen merkityksestä. Tästä syystä on viennin rahallinen tuki suhteutettu eräisiin muihin ao. alojen suureisiin selvemman kuvan saamiseksi siitä, mitä vaikutusta vientituella on saattanut olla yritysten käyttäytymiseen.

7.3.1. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallinen kokonaismäärä

Tilastoliitteen taulukoissa 8.1 - 8.10 on koottu viennin markkamääräinen tuki tukimuodoittain toimialakohtaisiksi taulukoiksi. Taulukoiden tärkeimpiä eriä on havainnollistettu kuvioissa 8.1 - 8.9. Näiden taulukoiden ja kuvioiden kovin yksityiskohtainen tarkastelu ei ole tarkoituksenmukaista.

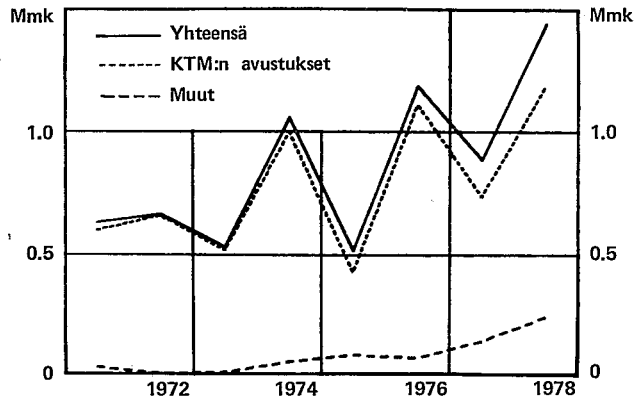
Kuvio 8.1.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKENNALLINEN ARVO KOKO YRITYSSEKTORILLE

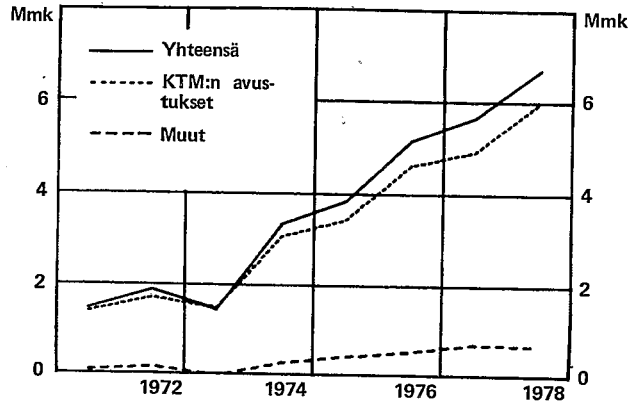
Kuvio 8.2.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO ELINTARVIKETEOLLISUUDELLE

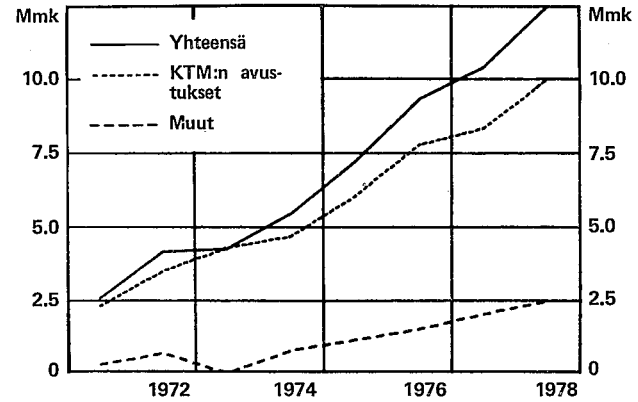
Kuvio 8.4.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO PUUTAVARATEOLLISUUDELLE

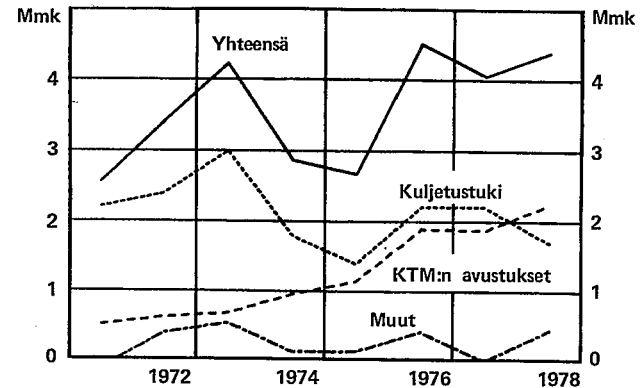
Kuvio 8.3.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO TEVANAKE-TEOLLISUUDELLE

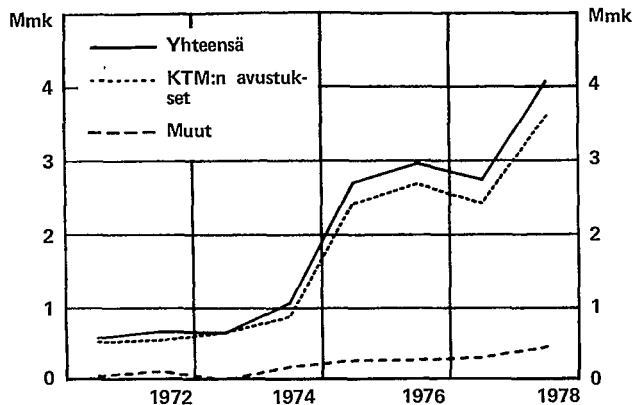
Kuvio 8.5.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO GRAAFISELLE JA PAPERITEOL-
LISUUDELLE

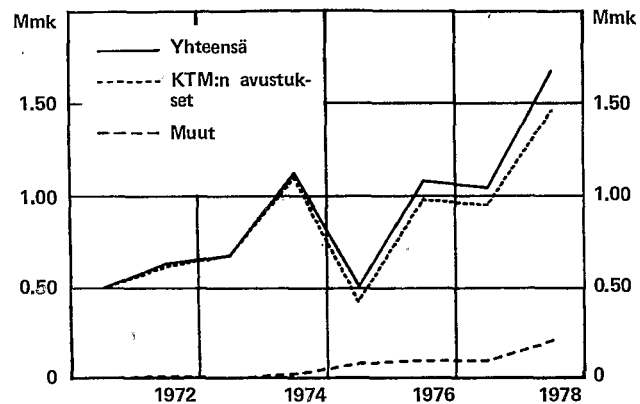
Kuvio 8.6.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO KEMIAN TEOLLISUUDELLE

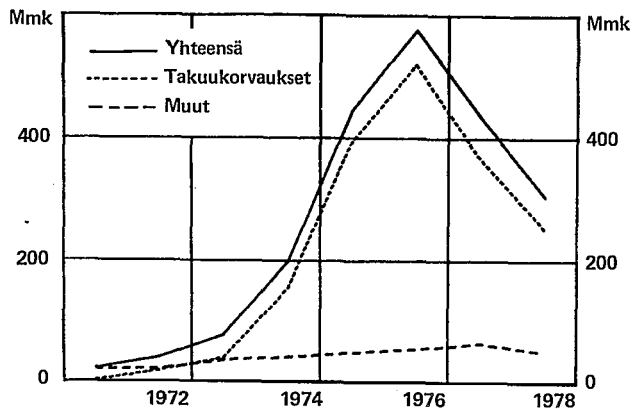
Kuvio 8.7.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO SAVI-, LASI- JA KIVITEOLLI-
SUDELLE

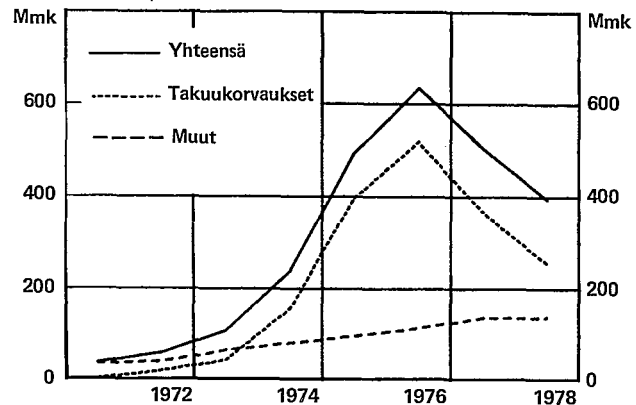
Kuvio 8.8.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO METALLITEOLLISUUDELLE

Kuvio 8.9.

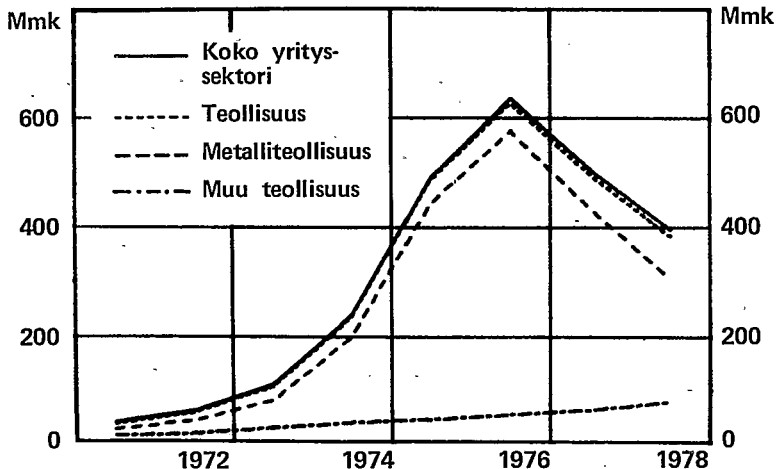
VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO TEOLLISUUDELLE

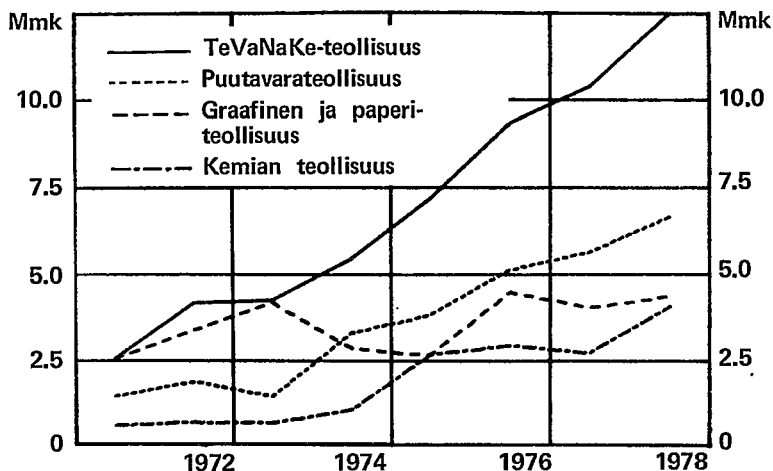
Tilastoliitteen taulukossa 8.11 on yhteenvedo koko yrityssectorille menevästä viéntituesta tukimuodoit-tain. Tilastoliitteen taulukoissa 9.1 - 9.6 on koottu koko viéntituki toimialoittain luokiteltuna. Taulu-koista havaitaan, että viéntituen kokonaismäärä on laskenut vuosina 1976 - 1978 huipustaan 643 milj. markasta 424 milj. markkaan. Lasku on johtunut yksin-omaan metalliteollisuuden K-takuukorvausten vähene-misestä. Useimmilla muilla aloilla on viéntituen määrä kasvanut, vaikka eri vuosina esiintyy varsin suuriakin heilahteluja. Metalliteollisuuden osuus on kuitenkin laskenut 90 prosentista 72 prosenttiin vuosina 1975 - 1978. Osuuksiaan ovat selvimmin lisän-neet TeVaNaKe-teollisuus ja muut kuin teolliset alat. Todettakoon vielä, että vuoden 1978 viéntituesta noin 17 prosenttia ei ole voitu luokitella toimialoit-tain.

Kuvio 9.1.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-NALLINEN ARVO TOIMIALOITTAIN

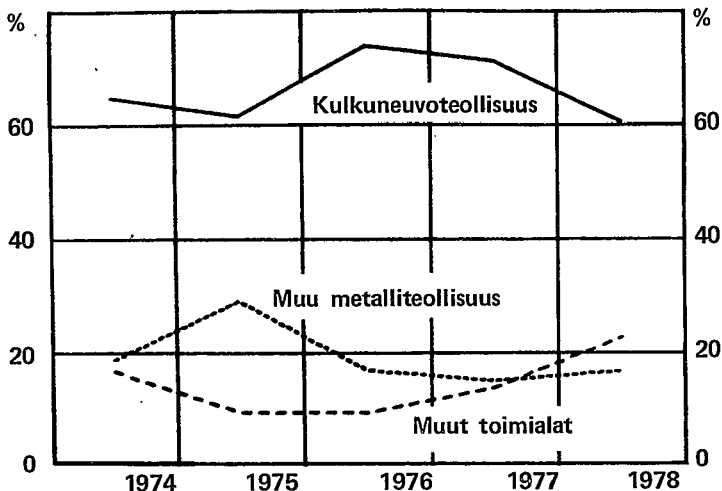

Kuvio 9.2.

**VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLINEN ARVO TOIMIALOITTAIN**

Tilastoliitteen taulukoissa 9.4 - 9.6 on tarkasteltu yksityiskohtaisesti metalliteollisuuden pääalojen saamaa vientitukea. Vuonna 1978 kokonaistuki oli 305 milj. markkaa. Tästä peräti 238 milj. markkaa oli kulkuneuvoteollisuuden tukea, pääasiassa K-takuukorvauksina. Kulkuneuvoteollisuuden osuus metalliteollisuuden vientituesta on vuosina 1976 - 1978 ollut keskimäärin 80 %. Merkittävää tukea on kulkuneuvoteollisuuden ohella saanut ainoastaan kone-teollisuus. Kulkuneuvoteollisuuden osuus yrityssektorin koko vientituesta oli peräti 73 % vuonna 1976 ja 56 % vuonna 1978.

Kuvio 9.3.

**VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLISEN ARVON JAKAUMA**

7.3.2. Vientiä edistävien toimenpiteiden laskennallisen kokonaismäärän merkityksen mittaaminen suhdeluvuilla

Suhteuttamalla vientituen määrä eri alojen toiminnan laajuutta kuvaaviin suureisiin voitaneen tehdä joitakin havaintoja vientituen todellisesta suhteellisesta jakaumasta ja merkityksestä. Tätä tarkoitusta varten on markkamääräinen vientituki suhteutettu (ilmaistaan prosenttiosuuksina) seuraaviin suureisiin:

- viennin arvoon
- maksettuihin palkkoihin
- käyttöomaisuuden hankintamenoihin
(investointeihin)
- bruttovoittoon (jalostusarvo - palkat ja sosiaalikulut)

Suhdelukujen tarkastelussa pyritään kiinnittämään huomiota ennen kaikkea tuen jakaumaan sekä suhteelliseen

merkitykseen, jonka perusteella joissakin tapauksissa voidaan esittää olettamuksia vaikutusten suunnasta.

7.3.2.1. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde vientiin

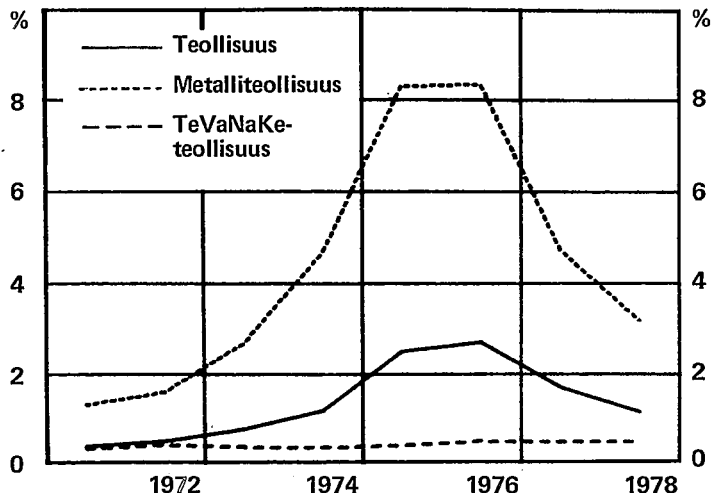
Vientituki on toimialoittain tarkasteltuna yli prosentin viennistä ainoastaan metalliteollisuudessa. Vuonna 1976 tuki oli korkeimmillaan eli 8.4 % metalliteollisuuden viennin arvosta. Metalliteollisuuden suuren vientiosuuden takia nousi teollisuuden koko vientituki samana vuonna 2.9 prosenttiin teollisuustuotteiden viennistä.

Muista toimialoista vientituen suhteellinen määrä oli korkein TeVaNaKe-teollisuudessa mutta kuitenkin aina alle 0.5 % viennistä. Siten voitaneen olettaa, että vientituella näin mitattuna on saattanut olla merkittävämpää vaikutusta ainoastaan metalliteollisuuteen.

Vientituen suhde vientiin käy ilmi tilastoliitteen taulukosta 12.1 ja kuvioista 10.1.

Kuvio 10.1.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKENNALLISEN ARVON SUHDE VIENTIIN

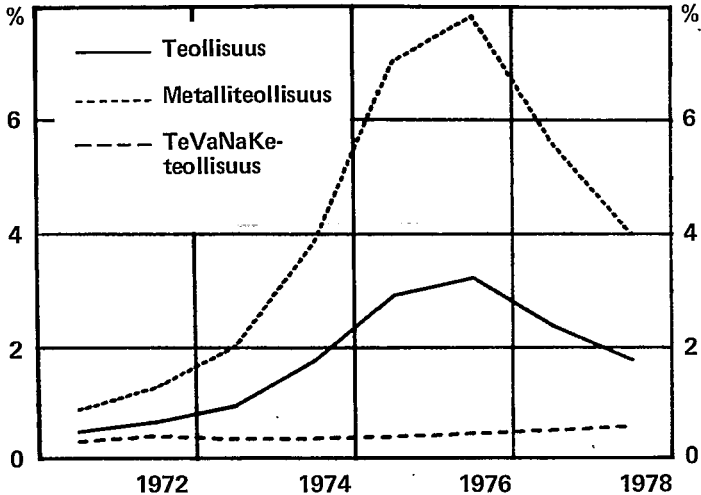

7.3.2.2. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde palkkakustannuksiin

Vientituen suhteuttaminen palkkoihin (tilastoliitteen taulukko 12.2 ja kuvio 10.2) antaa samankaltaisen kuvan tilanteesta kuin vientituen suhteuttaminen vientiin. Vuonna 1976 vientituki oli suurimmillaan; sen osuus nousi 3.3 prosenttiin palkoista koko teollisuudessa. Vuonna 1978 suhde oli enää 1.9 %. Metalliteollisuudessa em. suhde oli vuonna 1976 huipussaan eli 7.8 % ja vuonna 1978 vain 4 %.

Kuvio 10.2.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKENNALLISEN ARVON SUHDE MAKSETTUIHIN PALKKOIHIN

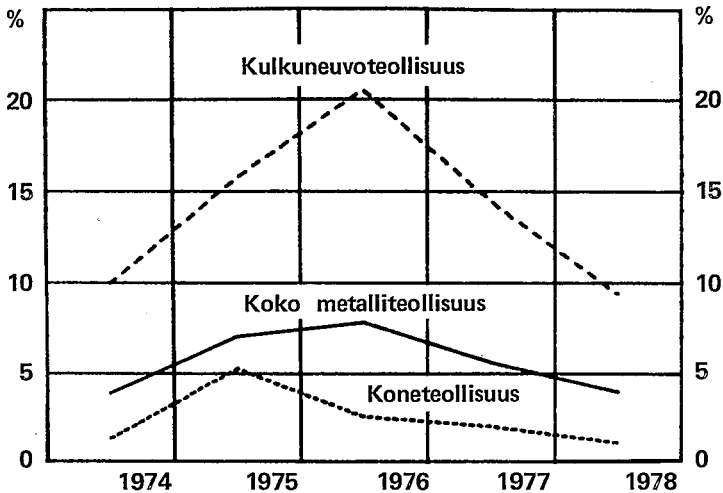

Metalliteollisuuden tarkempi tarkastelu (tilastoliitteen taulukko 12.3 ja kuvio 10.3) osoittaa, että eri alojen välillä on suuria sisäisiä eroja. Kulkuneuvo-teollisuudessa on tuki jatkuvasti ollut lähes 10 % palkkakustannuksista. Vuonna 1976 se oli yli 20 % palkoista. Tuki on lisäksi ollut varsin merkittävää

koneteollisuudessa, vaikka tuen merkitys vuoden 1975 jälkeen näyttääkin selvästi laskeneen. Metallituote-teollisuus ja sähkötekninen teollisuus eivät kuitenkaan ole saaneet suhteellisesti enempää tukea kuin muutkaan toimialat.

Kuvio 10.3.

**VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKEN-
NALLISEN ARVON SUHDE PALKKOIHIN METAL-
LITEOLLISUUDESSA**

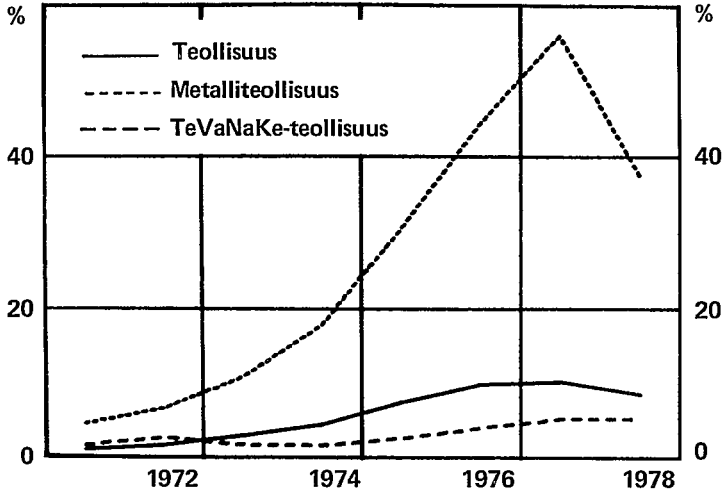
7.3.2.3. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde investointeihin

Vuosina 1976 - 1978 on viennin tuki ollut noin 10 % teollisuuden käyttöomaisuuden hankintamenoista eli kiinteistä investoinneista (tilastoliitteen taulukko 12.3 ja kuvio 10.4). Suhdeluku on erityisen korkea metalliteollisuudessa. Se on vaihdellut 30prosentin ja 56 prosenttien välillä vuosina 1975 - 1978. Todennäköiseltä tuntuu, että viennin rahallinen tuki on vaikuttanut investointeihin. Yhtenä vuotena saatu tuki ei ehkä

vaikuta yritysten käyttäytymiseen, mutta asia on toinen tuen ollessa vuodesta toiseen merkittävä.

Kuvio 10.4.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKENNALLISEN ARVON SUHDE INVESTOINTEIHIN

Metalliteollisuuden lisäksi on viennin tuki suhteessa investointeihin ollut merkittävää myös TeVaNaKe-teollisuudessa ja puutavarateollisuudessa. Muilla aloilla tuella on tuskin ollut vaikutusta yritysten investointikäyttäytymiseen.

Metalliteollisuuden alaryhmätarkastelu osoittaa tässäkin tapauksessa, että viennin tuki jakautuu, hyvin epätasaisesti (tilastoliitteen taulukko 12.5). Vuosina 1974 - 1976, joilta tietoja vertailupohjana käytettävistä investoinneista on ollut käytettävissä, on kulkuneuvoteollisuuden osuus täysin dominoiva. Vuonna 1976 oli kulkuneuvoteollisuuden saama lasken-

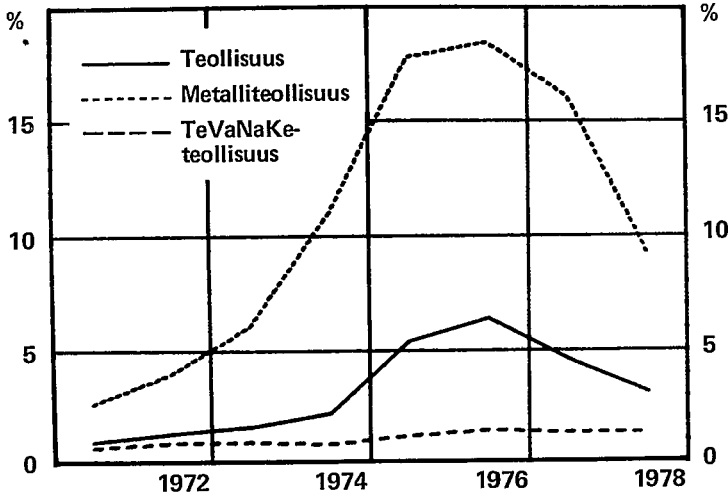
nallinen tuki peräti 77 % saman vuoden kiinteistä investoinneista. Näin mitattuna on sekä metallituote- että koneteollisuuden saama tuki myös merkityksellistä suhteessa investointeihin.

7.3.2.4. Vientiä edistävien toimenpiteiden suhde teollisuuden bruttovoittoihin

Yritysten käyttäytyminen riippuu eniten niiden kannattavuudesta, joten paras kuva vientituen merkityksestä saadaan tarkastelemalla sen suhdetta yritysten voittoihin. Voitaneen olettaa, että jonkin alan saama suuri vientituki (tai muu tuki) vaikuttaa sen käyttäytymiseen ja erityisesti sen investointihalukkuuteen. Tämä vaikutus riippuu luonnollisesti myös tuen muodosta ja siihen liittyvistä ehdoista, ts. onko tuen saanti varmaa ja jo etukäteen tiedossa.

Kuvio 10.5.

VIENTIÄ EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN LASKENNALLISEN ARVON SUHDE BRUTTOVOITTOON

Tilastoliitteen taulukossa 12.5 sekä kuviossa 10.5 tarkastellaan vientituen vaikutusta kannattavuuteen. Kannattavuus käsitetään tässä bruttovoittona, joka on mahdollisimman laaja ja yksiselitteinen käsite.

Laskennallinen vientituki on vaikuttanut merkittävästi kannattavuuteen ainoastaan metalliteollisuudessa, jossa tuen osuus bruttovoitosta oli suurimmillaan 18.4 % vuonna 1976. Koko teollisuuden osalta tuki nousi tällöin 6.4 prosenttiin bruttovoitosta. TeVaNaKe-teollisuudessa tuki on vuosina 1975 - 1978 ollut keskimäärin 1.3 % bruttovoitosta.

Metalliteollisuuden alaryhmissä kertaantuu aikaisemmissa vertailuissa esiintynyt epätasainen jakauma. Kulkuneuvoteollisuudessa tuki on vuosina 1974 - 1978 ollut 40 - 55 % bruttovoitosta, lukuun ottamatta vuotta 1977, jolloin tuki oli peräti 123 % bruttovoitosta. Kulkuneuvoteollisuuden tuki on valtaosaltaan K-takuukorvauksia. Myös koneteollisuuden tuki prosentteina bruttovoitosta on ollut selvästi suurempi kuin muilla teollisuudenaloilla.

8. YHTEENVETO VIENTIÄ KOSKEVIEN ERITYISJÄRJESTELYJEN MERKITYKSESTÄ

Tämän selvityksen tarkoituksena on ollut kartoittaa Suomessa sovellettavat vientiä koskevat erityisjärjestelyt. Samalla näistä on pyritty keräämään perustilastot siltä osin kuin niiden vaikutusta tai suuruutta on voitu kvantifioida Tästä syystä on mahdollista esittää vain kvalitatiivisia arvioita luvussa 3.1 (vero- ja tullihelpotukset) käsiteltyjen tukimuotojen merkityksestä. Kuitenkin on ilmeistä, että laki metalli- ja rakennusteollisuuden edistämiseksi myönnettävistä veronhuojennuksista sekä laki laivanvarustustoiminnan veronhuojennuksista edeltäjineen ovat vaikuttaneet varsin merkittävästi viejien edellytyksiin myöntää vientiluottoa ja halukkuuteen investoida merenkulkuun.

Luvuissa 4 - 6 käsiteltyjen vientiä koskevien erityisjärjestelyjen voidaan katsoa olevan joko viejien kustannuksia alentavia tai muulla tavoin viennin edellytyksiä parantavia (vrt. luokittelu sivulla 4).

Vientiä koskevien erityisjärjestelyjen kansantaloudellisen tarkoituksenmukaisuuden arvioiminen ei ole yksinkertaista. Eräs lähestymistapa on tarkastella niitä yleisesti hyväksytyyn teollisuuspoliittisen ohjelman tavoitteiden kannalta. Toisen mahdollisuuden tarjoavat ns. "infant industry" -argumentit, vaikka ne parhaiten soveltuvat kehitysmaiden kasvu- ja rakenneongelmien tarkasteluun.

Julkisen sektorin osittain tai kokonaan rahoittamat tukitoimet voivat olla perusteltuja, jos ne selvästi lisäävät jonkin alan tehokkuutta tai tärkeäksi katso-

tun alan omavaraisuutta. Suomessa sovellettavista viennin tukimuodoista tehokkuutta lisää ennen kaikkea kauppaja- ja teollisuusministeriön kautta organisoitu myynnin ja markkinoinnin edistäminen. Kauppaja- ja teollisuusministeriön, Ulkomaankauppaliiton ja jossain määrin myös ulkoministeriön keskinäinen yhteistyö avaa monelle pienelle viejälle sellaisia kanavia ulkomaille, joita se ei omin resurssein pystyisi kehittämään. Tätä toimintaa tukee Vientikoulutussäätiössä tapahtuva koulutustyö, joka pyrkii täydentämään monen pienen ja keskisuuren yrityksen tietotaito-tuntemusta. Tämänäyttöinen vienninedistämistyö, joka ei ole sidoksissa viejän toimialaan eikä siten valikoi kohdetta toimialan perusteella, hyödyttää ennen kaikkea pientä ja keskisuurta teollisuutta.

Suomen pääomamarkkinat ovat suhteellisen kehittymättömät. Siksi on luonnollista, että julkinen sektori myötävaikuttaa sellaisten viennin rahoitus- ja takuujärjestelmien syntymiseen, joita yksityinen sektori ei pysty ylläpitämään ja joita kilpailu maailmanmarkkinoilla kuitenkin edellyttää. Erikseen on harkittava, onko näihin viennin tukimuotoihin syytä pyrkiä kytkeämään vain tietyille sektoreille kertyvää rahoitukseen ja/tai takuusiin liittyvää tosiasiallista subventiota.

Viennin tukimuotojen toimialoittaista kohdentumista tarkasteltaessa on otettava huomioon myös eri järjestelmien keskinäinen vuorovaikutus. Suomen Vientiluotto Oy:n vientiluotoilla on selvä yhteys vientitakuulaitoksen takuusiin, mikä on luonnollista. Näitä järjestelmiä kehitettäessä on syytä varmistaa, että eri järjestelmien yhteisvaikutus ei johda tavoiteltua suurempaan tukeen.

Suomalaisia viennin tukimuotoja tarkasteltaessa voidaan pitää em. tehokkuutta lisääviä tukimuotoja tarkoituksenmukaisimpina. Nämä tukimuodot parantavat järjestelmiä hyödyntävien yritysten toimintaedellytyksiä lisäämällä niiden tuottavuutta mutta eivät paranna suoranaisesti niiden tulosta ilman yritysten omia toimenpiteitä.

Tässä selvityksessä käsitellyt, vientiä koskevat Suomessa sovelletut erityisjärjestelyt eivät poikkea muissa maissa sovellettavista järjestelmistä. Näiden järjestelmien käyttöä ja kehittämistä perustellaankin usein muissa maissa tapahtuvalla kehityksellä. Tältä osin järjestelmillä on osittain defensiivinen luonne. Suomi on myös ollut mukana kansainvälisessä yhteistyössä, jonka tarkoituksena on luoda yleiset normit eri tukimuotojen soveltamisessa.

LÄHDELUETTELO

- Balassa, Bela Export Incentives and Export Performance, Weltwirtschaftliches Archiv, Bd CXIV.
- De Wulf, Luc Fiscal Incentives for Industrial Exports in Developing Countries, IMF, DM/76/12.
- De Wulf, Luc and Pursell, Garry Criteria for Policies to Promote Exports, Finance and Development, June 1976.
- International Trade Centre Finland's Export Experience - a Survey of Policies, Institutions and Methods, Geneva 1971.
- Kauppa- ja teollisuusministeriö, kuljetustukitoimisto.
- Kauppa- ja teollisuusministeriö, laivaryhmän mietintö, Helsinki 1976.
- Kauppa- ja teollisuusministeriö, vienninedistämistoimisto, tiedotteet 12/75 ja 12/76.
- K-takuukomitean mietintö, komiteanmietintö 1976:28.
- Laine, Jarmo Telakkateollisuuden kriisi, TTT:n katsaus 1-1978.
- Leppänen, Seppo ja Rautiainen, Ismo Valtion ja julkisten rahoituslaitosten asema Suomen luottomarkkinoilla, Taloudellinen suunnittelukeskus, Helsinki 1977.

- Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos Valtion vienninedistämismuotojen vai-
kutuksista yritysten viennin kehityk-
seen, Helsinki 1976.
- Naarvala, Juhani Keskipitkien ja pitkien vientiluotto-
jen rahoitus, Kauppapoliittisia tiedo-
tuksia.
- Nyholm, Aarne LVI-viennin rahoituksesta, LVI 2,
1977.
- Nyholm, Aarne Suomen Vientiluotto Oy:n rahoitus-
järjestelyt vienninedistämismuotona.
- Priha, Aarne Laivojen pitkäaikaiset toimitusluotot,
Kauppapoliittisia tiedotuksia 4/70.
- Rautatiehallitus, tariffitoimisto.
- Rissanen, Toivo Raaka-aineiden hinnanerojen tasaus-
järjestelmä Suomessa, Tullihallitus,
valmistevero-osasto, sisäinen muistio
31.1.1977.
- Suomen Pankki Usvientiluottoja säätelevät kierto-
kirjeet valuuttapankeille 20.12.1965,
24.6.1969, 24.6.1971, 19.6.1973,
8.2.1974 ja tiedotteet valuuttapan-
keille 27.9.1974, 14.6.1976, 20.9.1977,
17.3.1978, 18.5.1978.
- Suomen Pankki Lyhytaikaisia vientiluottoja säätele-
vät kiertokirjeet ja tiedotteet
28.3.1960, 22.9.1964, 22.5.1965,
13.6.1969, 2.4.1969, 22.10.1970,
28.6.1971, 13.7.1971, 5.1.1972,
8.2.1974, 20.9.1977, 14.11.1977,
22.11.1978.

- Suomen Vientiluotto Oy Vuosikertomukset sekä kauppat. kand.
Juhani Naarvalan haastattelut.
- Svinhufvud, Olavi Vientivarausrahastot, Verohallitus,
muistio 4.10.1973.
- Talouselämä 18/1975 R-takuut edistävät vientiä.
- Teollisuusliitto Teollisuuden ulkoiset rahoituslähteet,
Helsinki 1977.
- Tukiainen, Pekka Suomen Pankin uusvientiluottojen ja
lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitus,
KOP kuukausikatsaus 1974:12.
- Tullihallitus, valmistevero-osasto, toimistopäällikkö Kauko
Liinasuo.
- Valtion tulo- ja menoarviot 1967 - 79.
- Valtiovarainministeriö, vero-osasto, toimistopäällikkö Lasse
Aarnio.
- Wartiovaara, Tapio Vientitakuut, KOP kuukausikatsaus
10/1974.
- Vientiluottotoimikunnan mietintö, komiteamietintö 1976:32.
- Vientitakuulaitos K-takuuehtojen uudistus, tiedotus
12.1.1977.
- Vientitakuulaitos Rahoitustakuut, Helsinki 1975.

Vientitakuulaitos

Valtion vientitakuut kustannustason nousuun liittyvän tappionvaaran varalta (K-takuut), muistio 27.1.1977.

Vientitakuulaitos

Vuosikertomukset sekä johtaja Matti Sikströmin haastattelut.

	sivu
1. Kustannuksia alentavat järjestelmät	
1.1. Kuljetusten tukeminen	122
2. Viennin rahoitus	
2.1. Suomen Pankin lyhytaikaiset vientiluotot	122
2.2. Suomen Pankin uusvientiluotot	124
2.3. Suomen Vientiluotto Oy, rahoitusrakenne	126
2.4. Suomen Vientiluotto Oy, luotonanto ja rahoitettu vienti	128
3. Vientitakuulaitoksen takuut	
3.1. Luottoriskitakuut ja takuun alainen vienti	130
3.2. Brutto- ja nettokorvaukset luottoriskitakuista	132
3.3. Rahoitustakuut ja korvaukset rahoitustakuista	134
3.4. K-takuukorvaukset	136
3.5. Kokonaistilanne	136
4. Kauppa- ja teollisuusministeriön vienninedistämistoimiston välittämät avustukset	
4.1. Markkinoinnin edistäminen	138
4.2. Näyttelyavustukset	140
4.3. Vientikampanja-avustukset	142
4.4. Yrityksille välitetyt avustukset yhteensä	144
5. Vientitukimäärärahat valtion tulo- ja menoarviossa	146
6. Vientiluottojärjestelmien korkoetu	
6.1. Korkoetu prosentteina	148
6.2. Uusvientiluottojen korkoetu toimialoittain	150
6.3. Lyhytaikaisten vientiluottojen korkoetu toimialoittain	152
6.4. Suomen Vientiluotto Oy:n vientiluottojen korkoetu toimialoittain	152
6.5. Vientiluottojärjestelmien korkoetu yhteensä	154

	sivu
7. Vientiluottojen kokonaismäärä	
7.1. Luottokanta toimialoittain	156
7.2. Jakauma toimialoittain ja rahoitusjärjestelmittäin	158
8. Yhteenveto yrityksille tulevasta rahallisesta vientituesta	
8.1. Elintarviketeollisuus	158
8.2. TeVaNaKe-teollisuus	160
8.3. Puutavarateollisuus	160
8.4. Graafinen ja paperiteollisuus	162
8.5. Kemian teollisuus	162
8.6. Savi-, lasi- ja kiviteollisuus	164
8.7. Metalliteollisuus	164
8.71. Metallituoteteollisuus	166
8.72. Koneteollisuus	166
8.73. Sähkötekniinen teollisuus	166
8.74. Kulkuneuvoteollisuus	167
8.75. Muu metalliteollisuus	167
8.8. Muu valmistus	168
8.9. Koko teollisuus pääryhmittäin	168
8.10. Muut alat	170
8.11. Koko yrityssektori pääryhmittäin	170
9. Toimialoittainen laskennallinen vientituki	
9.1. Tuen määrä	172
9.2. Vientituen kohdistuminen ja lähteet	173
9.3. Metalliteollisuuden markkamääräinen tuki	174
9.4. Metalliteollisuuden tuen prosenttiset muutokset	174
9.5. Metalliteollisuuden tuen prosenttinen jakauma	175
10. Vientiluottojen merkitys	
10.1. Vientiluottojen suhde koko luottokantaan	176
10.2. Vientiluottojen suhde vientiin	176

	sivu
11. Takuiden suhde luottokantaan ja vientiin	177
12. Rahallisen vientituen merkitys toimialoittain	
12.1. Tuen suhde vientiin	178
12.2. Tuen suhde palkkoihin	178
12.3. Tuen suhde palkkoihin metalliteolli- suudessa	179
12.4. Vientituen suhde käyttöomaisuuden hankintamenoihin	180
12.5. Vientituen suhde metalliteollisuuden investointeihin	180
12.6. Vientituen suhde bruttovoittoon	181
12.7. Vientituen suhde bruttovoittoon metalli- teollisuudessa	181

1. KUSTANNUKSIA ALENTAVAT JÄRJESTELMÄT

1.1 KULJETUSTEN TUKEMINEN, MMK

	1967	1968	1969	1970
KULJETUSALENNUKSET	2.00	2.00	1.90	2.10
RAUTATEIDEN RAHTIALENNUKSET	0.90	0.70	1.50	3.00
KEHITYSALUEIDEN KULJETUSTUKI	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.90	2.70	3.40	5.10

Lähteet:

Kuljetusalennukset ja rahtialennukset: Rautatiehallitus, tariffitoimisto.
 Kehitysalueiden kuljetustuki: Kauppa- ja teollisuusministeriö,
 kuljetustukitoimisto. Vuoden 1978
 kuljetustuki on arvioitu 1.1 - 30.6.78 toteutuneen kehityksen perusteella.

2. VIENNIN RAHOITUS

2.1 SUOMEN PANKIN LYHYTAIKAiset VIENTILUOTOT, KANTA MMK

	1971	1972	1973	1974
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.20	0.20	0.00	4.20
TEVANA-TEOLLISUUS	30.50	32.70	17.10	47.30
PUUTAVARATEOLLISUUS	7.90	9.30	9.30	21.20
GRAAFINEN JA PAPERITEOLL.	1.00	0.50	0.30	1.60
KEMIAN TEOLLISUUS	6.10	5.50	5.60	10.80
SAVI- LASI- JA KIVITEOLL.	0.60	0.70	1.00	0.30
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	86.30	73.30	71.50	156.80
MUU TEOLLISUUS	7.70	7.50	7.70	31.70
YHTEENSÄ	140.30	129.70	112.50	273.90

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusosasto.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
2.20	2.40	3.00	1.80	1.40	2.20	2.20	1.70
2.10	3.00	2.10	0.20	0.10	0.00	0.00	0.00
0.00	0.00	11.20	20.00	21.70	25.30	30.70	36.00
4.30	5.40	16.30	22.00	23.20	27.50	32.90	37.70

1975	1976	1977	1978
2.30	2.40	10.30	12.00
45.10	63.50	66.70	80.80
17.60	33.70	29.90	22.10
6.60	3.90	5.00	10.00
7.50	10.30	11.10	23.80
7.10	1.20	2.20	9.10
156.00	300.50	279.80	396.30
53.20	66.50	123.90	151.40
295.40	482.00	528.90	705.50

2. VIENNIN RAHOITUS

2.2 SUOMEN PANKIN UUSVIENTILUOTOT, KANTA MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS	4.00	7.60	5.20	3.80
TEKST.- JA VAAT.TEOLL.	10.90	18.40	18.90	13.10
NAHKA- JA TURKISTEOLLISUUS	1.00	1.30	2.00	2.10
KENKATEOLLISUUS	1.20	1.40	2.00	1.50
TEVANA-TEOLLISUUS	13.10	21.10	22.90	16.70
PUUVALMISTETEOLLISUUS	3.60	3.20	2.90	2.20
HUONEKALUTEOLLISUUS	3.00	3.90	4.10	5.00
PUUTAVARATEOLLISUUS	6.60	7.10	7.00	7.20
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.40	0.90	1.40	1.10
MUOVITEOLLISUUS	3.90	4.10	2.70	1.90
MUU KEMIAN TEOLLISUUS	1.70	1.80	1.50	1.90
KEMIAN TEOLLISUUS	5.60	5.90	4.20	3.80
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.30	0.60	0.50	0.10
METALLITUOTETEOLLISUUS	10.50	9.80	10.10	8.90
KONETEOLLISUUS	10.20	17.50	19.00	19.70
ELEKTRONIKKATEOLLISUUS	0.20	0.30	0.40	0.50
MUU SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.70	1.50	1.70	2.60
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.90	1.80	2.10	3.10
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	0.00	0.00	0.00	0.00
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	21.60	29.10	31.20	31.70
MUU TEOLLISUUS	2.00	1.80	1.70	1.50
SUOMEN PANKIN UUSVIENTILUOTOT	53.60	74.10	74.10	65.90

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusosasto.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
2.90	1.70	2.30	2.60	2.40	3.10	4.20	4.10
8.10	10.90	11.60	24.70	34.40	41.70	47.70	52.80
1.80	1.90	2.80	4.30	1.60	1.80	2.70	3.90
2.00	1.90	1.80	1.60	6.40	9.30	10.20	15.60
11.90	14.70	16.20	30.60	42.40	52.80	60.60	72.30
2.00	1.30	1.90	1.90	6.00	5.00	6.80	7.60
1.90	3.00	3.10	6.40	5.30	8.70	10.90	8.30
3.90	4.30	5.00	8.30	11.30	13.70	17.70	15.90
1.60	1.90	1.40	2.20	4.30	5.50	9.20	13.50
1.60	1.90	2.50	5.70	8.70	7.80	10.90	11.80
2.10	2.20	2.50	3.10	2.90	1.90	0.90	0.60
3.70	4.10	5.00	8.80	11.60	9.70	10.90	12.40
0.30	0.80	0.70	1.50	2.70	3.30	6.10	8.80
6.20	4.40	5.50	8.30	14.70	23.00	24.00	24.50
3.30	2.90	5.20	11.50	17.10	21.50	18.20	21.90
0.80	0.30	0.70	2.00	4.70	8.80	11.90	15.40
0.80	1.10	1.10	2.10	3.70	5.10	5.70	5.60
1.60	1.40	1.80	4.10	8.40	13.90	17.60	21.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.20	11.10	11.70
11.10	8.70	12.50	23.90	40.20	67.60	70.90	79.10
2.00	2.40	3.50	4.40	13.20	9.60	14.30	49.00
37.40	38.60	46.60	82.30	128.10	165.30	193.90	255.10

2. VIENNIN RAHOITUS

2.3 SUOMEN VIENTILUOTTO OY, RAHOITUSRAKENNE, MMK

	1963	1964	1965	1966	1967	1968
VALTION DEBENTUURIT	20.00	40.00	55.00	75.00	95.00	165.00
OSAKASPANKKIEN DEBENTUURIT	16.00	32.00	44.00	60.00	76.00	108.00
SUOMEN PANKIN DEBENTUURIT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
DEBENTUURIEN KUOLETUKSET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
DEBENTUURIT YHTEENSÄ	36.00	72.00	99.00	135.00	171.00	273.00
MUU PITKAAIK.VIERAS RAHOIMA	0.00	0.00	0.00	25.10	79.50	74.10
LYHYTAIKAINEN VIERAS RAHOIMA	0.00	0.00	0.00	23.90	25.60	22.90
MUU VIERAS RAHOIMA	0.30	1.10	39.40	49.00	105.00	97.00
VIERAS RAHOIMA	36.30	73.10	138.40	184.00	276.00	370.00
OMA RAHOIMA, VARAUKSET JA VOIT	4.70	4.80	5.10	5.10	5.20	7.40
KOKONAISRAHOITUS	41.00	77.90	143.50	189.10	281.30	377.40

Lähteet: Suomen Vientiluotto Oy:n vuosikertomukset sekä Suomen Vientiluotto Oy:stä saadut tiedot. Debenttureissa on huomioitu poikkeamat alkuperäisistä merkintäohjelmista. Kuolelutukset (kumulatiivisesti) on vähennetty koko debentuurilainakannasta. Lopputulos on yhtenevä taseen loppusumman kanssa.

1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
265.00	305.00	370.00	440.00	467.20	560.00	665.00	756.80	901.20	1055.00
140.00	172.00	268.00	352.00	420.00	480.00	608.00	688.70	803.80	900.00
0.00	0.00	55.00	90.00	98.40	130.00	150.00	150.00	150.00	150.00
-0.70	-2.20	-30.00	-32.70	-36.20	-41.60	-49.70	-58.70	-72.00	-89.20
404.30	474.80	663.00	849.30	909.80	1128.40	1373.30	1536.80	1783.00	2015.80
64.70	105.50	247.20	320.00	261.80	314.30	391.30	516.20	591.40	665.00
22.20	118.70	58.40	17.70	92.40	72.20	39.60	47.40	54.40	56.70
86.90	224.20	305.60	337.70	354.20	386.50	430.90	563.60	645.80	721.70
491.20	699.00	968.60	1187.00	1264.00	1514.90	1804.20	2100.40	2478.80	2737.50
12.80	17.00	68.60	78.20	88.70	94.90	112.40	126.50	140.00	170.30
504.00	716.00	1037.10	1265.20	1352.70	1609.80	1916.60	2226.90	2568.80	2907.80

2. VIENNIN RAHOITUS

2.4 SVL OY: LUOTONANTO JA RAHOITETTU VIENTI, MMK

	1967	1968	1969	1970
KONETEOLLISUUS	165.80	98.00	160.20	251.60
TELAKKATEOLLISUUS	0.00	142.40	232.90	406.00
METALLITEOLLISUUS	165.80	240.40	393.10	657.60
MUU TEOLLISUUS	0.50	0.40	0.60	0.40
TEOLLISUUS	166.30	240.80	393.70	658.00
SUUNN. JA URAKOINTI	43.00	33.10	24.10	20.80
SVL:N LUOTTOKANTA	209.30	273.90	417.80	678.80
LUOTTOJEN NOSTOT	87.40	103.30	204.50	341.80
LUOTTOJEN KUOLETUKSET	40.00	38.70	60.60	80.80
AGIO	0.00	0.00	0.00	0.00
LUOTTOKANNAN MUUTOS	47.40	64.60	143.90	261.00
LUOTTOLUPAUKSET, KANTA	248.80	549.20	557.20	778.20
LUOTTOVARAUKSET, KANTA	329.80	576.70	892.10	1088.80
RAH. KONEP. TEOLL. VIENTI	48.50	149.60	178.90	182.30
RAH. TELAKKATEOLL. VIENTI	46.40	110.30	138.70	265.20
MET. TEOLL. VIENTI	94.90	259.90	317.60	447.50
MUU RAH. VIENTI	3.40	1.50	0.00	1.70
SVL:N RAH. KOKONAISVIENNIN ARVO	98.30	261.40	317.60	449.20

Lähteet: Suomen Vientiluotto Oy:n vuosikertomukset 1967-78. Luottokannan toimialoittainen jakauma ennen vuotta 1973 on arvioitu tällöin käytetyn elinkeinoittaisen ryhmittelyn perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
349.40	494.40	532.80	643.00	797.10	908.20	985.10	1216.70
573.20	714.40	758.40	870.00	983.60	1138.80	1254.40	1342.90
922.60	1208.80	1291.20	1513.00	1780.70	2047.00	2239.50	2559.60
0.30	0.40	3.50	2.30	2.00	6.70	9.30	12.30
922.90	1209.20	1294.70	1515.30	1782.70	2053.70	2248.80	2571.90
15.00	10.90	2.30	1.30	1.60	10.40	18.60	58.80
937.90	1220.10	1297.00	1516.60	1784.30	2064.10	2267.40	2630.70
388.10	451.50	370.00	527.30	627.20	668.50	649.50	1025.10
129.00	169.30	293.10	307.10	358.40	348.30	450.60	653.00
0.00	0.00	0.00	-0.60	-1.20	-4.40	4.40	-8.80
259.10	282.20	76.90	220.20	268.60	284.20	198.90	363.30
858.20	1038.70	1244.90	1715.80	1809.30	1890.00	6354.50	10323.20
821.90	599.20	1745.20	1889.60	1610.80	1711.50	1641.20	1733.90
241.50	407.70	85.30	435.40	435.20	677.20	424.90	689.20
241.40	369.30	302.00	325.90	422.50	198.00	620.70	1199.80
482.90	777.00	387.30	761.30	857.70	875.20	1045.60	1889.00
3.50	1.20	1.20	1.00	18.90	15.00	21.80	81.50
486.40	778.20	388.50	762.30	876.60	890.20	1067.40	1970.50

3. VIENTITAKUULAITOKSEN TAKUUT

3.1 LUOTTORISKITAKUUT JA TAKUUN ALAINEN VIENTI, MMK

	1967	1968	1969	1970
TEVANA-TEOLLISUUS	2.00	2.40	2.60	3.10
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS	72.30	118.20	126.20	55.80
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	53.20	89.40	172.80	268.40
MUU TEOLLISUUS	2.60	3.90	6.20	7.30
TEOLLISUUS	130.10	213.90	307.80	334.60
URAKAT JA PALVELUT	1.30	1.80	0.10	3.30
VOIMASSA OLEVAT LR-TAKUUT	131.40	215.70	307.90	337.90
TEVANA-TEOLLISUUS	0.00	0.00	10.40	9.00
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS	71.50	43.40	61.30	60.50
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	385.20	596.40	699.30	957.40
MUU TEOLLISUUS	6.80	8.50	0.00	14.20
TEOLLISUUS	463.50	648.30	771.00	1041.10
URAKAT JA PALVELUT	2.80	31.70	25.90	6.40
VASTUU SITOVISTA LRT-TARJ.	466.30	680.00	796.90	1047.50
TEVANA-TEOLLISUUS	2.00	2.40	13.00	12.10
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS	143.80	161.60	187.50	116.30
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	438.40	685.80	872.10	1225.80
MUU TEOLLISUUS	9.40	12.40	6.20	21.50
TEOLLISUUS	593.60	862.20	1078.80	1375.70
URAKAT JA PALVELUT	4.10	33.50	26.00	9.70
LRT: KOKONAISTAKAUSVASTUU	597.70	895.70	1104.80	1385.40
TEVANA-TEOLL. VIENTI	5.70	6.10	13.40	7.80
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS	285.40	467.30	542.50	249.00
METALLI- JA KONETEOLL. VIENTI	35.70	62.90	172.40	141.20
MUU TEOLLISUUS	5.60	11.20	18.70	21.90
LRT:N AL. TEOLL. VIENTI	332.40	547.50	747.00	419.90
URAKAT JA PALVELUT	4.40	15.70	3.90	8.00
LRT:N ALAINEN VIENTI	336.80	563.20	750.90	427.90

Lähde: Vientitakuulaitoksen vuosikertomukset, vientitakuulaitoksen täydennyksin.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
3.80	7.40	8.10	11.70	16.80	13.00	15.00	20.60
71.60	82.20	73.30	49.00	48.30	120.10	177.80	159.40
302.60	428.30	519.10	711.10	785.50	912.30	973.20	980.50
6.70	10.90	11.40	13.30	19.80	38.20	55.90	69.10
384.70	528.80	611.90	785.10	870.40	1083.60	1221.90	1229.60
1.70	2.20	3.00	2.20	3.00	31.70	51.70	76.60
386.40	531.00	614.90	787.30	873.30	1115.30	1273.60	1306.20
12.70	10.80	17.50	21.40	40.60	30.60	21.90	46.90
155.30	132.60	38.30	121.80	322.40	217.10	157.10	209.60
1100.20	1408.40	2734.30	2955.30	2213.10	2952.80	6181.20	7184.90
10.20	33.00	58.80	47.50	61.30	40.20	89.00	102.90
1278.40	1584.80	2848.90	3146.00	2637.40	3240.70	6449.20	7544.30
4.80	6.70	6.40	2.40	37.30	262.30	809.00	835.00
1283.20	1591.50	2855.30	3148.40	2674.70	3503.00	7258.20	8379.30
16.50	18.20	25.60	33.10	57.40	43.60	36.90	67.50
226.90	214.80	111.60	170.80	370.70	337.20	334.90	369.00
1402.80	1836.70	3253.40	3666.40	2998.60	3865.10	7154.40	8165.40
16.90	43.90	70.20	60.80	81.10	78.40	144.90	172.00
1663.10	2113.60	3460.80	3931.10	3507.80	4324.30	7671.10	8773.90
6.50	8.90	9.40	4.60	40.30	294.00	860.70	911.60
1669.60	2122.50	3470.20	3935.70	3548.00	4618.30	8531.80	9685.50
13.90	21.90	34.80	38.90	68.30	65.40	78.20	114.20
250.60	460.40	283.60	189.50	250.20	478.60	553.20	450.00
188.60	288.00	310.70	664.00	523.70	569.10	577.10	496.70
22.30	33.00	47.30	76.20	81.20	125.30	172.00	313.50
475.40	803.30	676.40	968.60	923.40	1238.40	1380.50	1374.40
9.20	0.60	0.40	0.90	5.20	24.20	103.80	186.50
484.60	803.90	676.80	969.50	928.60	1262.60	1484.30	1560.90

3. VIENTITAKUULAITOKSEN TAKUUT

3.2 BRUTTO- JA NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA, MMK

	1967	1968	1969	1970
TEVANA-TEOLLISUUS, BRUTTO	0.04	0.12	0.11	0.15
-TAKAISINPERITYT	0.00	-0.01	0.00	0.00
TEVANA-TEOLLISUUS, NETTOKORVAUKSET	0.04	0.11	0.11	0.15
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS, BRUTTO	0.00	0.14	0.29	0.52
-TAKAISIN PERITYT	-0.10	-0.02	0.00	-0.04
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS, NETTO	-0.10	0.12	0.29	0.48
METALLITEOLLISUUS, BRUTTO	0.26	0.37	0.00	2.17
-TAKAISIN PERITYT	0.00	-0.08	-0.10	-0.10
METALLITEOLLISUUS, NETTOKORVAUKSET	0.26	0.29	-0.10	2.07
MUU TEOLLISUUS, BRUTTO	0.01	0.08	0.01	0.26
-TAKAISIN PERITYT	0.00	0.00	0.00	0.00
MUU TEOLLISUUS, NETTOKORVAUKSET	0.01	0.08	0.01	0.26
BRUTTOKORVAUKSET TEOLLISUDELLE	0.31	0.72	0.40	3.10
-TAKAISIN PERITYT	-0.10	-0.11	-0.10	-0.14
NETTOKORVAUKSET TEOLLISUDELLE	0.21	0.61	0.30	2.96
URAKAT JA PALVELUT, BRUTTO	0.00	0.00	0.00	0.00
-TAKAISIN PERITYT	0.00	0.00	0.00	0.00
URAKAT JA PALVELUT, NETTOKORVAUKSET	0.00	0.00	0.00	0.00
BRUTTOKORVAUKSET YHTEENSÄ	0.31	0.72	0.40	3.10
-TAKAISIN PERITYT	-0.10	-0.11	-0.10	-0.14
NETTOKORVAUKSET YHTEENSÄ	0.21	0.61	0.30	2.96

Lähde: Vientitakuulaitoksen vuosikertomukset,
vientitakuulaitoksen täydennyksin.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.03	0.03	0.03	0.15	0.01	0.11	0.24	0.27
-0.01	0.00	0.00	-0.05	-0.03	-0.01	-0.02	-0.02
0.02	0.03	0.03	0.10	-0.02	0.10	0.22	0.25
0.02	0.39	0.56	0.15	0.11	0.69	0.06	0.20
-0.17	-0.02	-0.04	-0.08	-0.10	-0.42	-0.26	-0.06
-0.15	0.37	0.52	0.07	0.01	0.27	-0.20	0.14
0.24	0.06	0.06	4.98	0.21	15.87	9.47	20.04
-0.03	-0.01	-0.25	-0.41	0.00	0.00	0.00	-4.15
0.21	0.05	-0.20	4.57	0.21	15.87	9.47	15.89
0.01	0.02	0.13	0.13	1.09	0.38	0.28	0.55
-0.04	-0.02	-0.02	0.00	0.00	-0.05	-0.20	-0.15
-0.03	-0.00	0.11	0.13	1.09	0.33	0.08	0.40
0.30	0.50	0.78	5.41	1.43	17.05	10.05	21.06
-0.25	-0.05	-0.31	-0.54	-0.13	-0.48	-0.48	-4.38
0.05	0.45	0.47	4.87	1.30	16.57	9.57	16.68
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.02
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.02
0.30	0.50	0.78	5.41	1.43	17.05	10.05	22.08
-0.25	-0.05	-0.31	-0.54	-0.13	-0.48	-0.48	-4.38
0.05	0.45	0.47	4.87	1.30	16.57	9.57	17.70

3. VIENTITAKUULAITOKSEN TAKUUT

3.3 RAHOITUSTAKUUT JA KORVAUKSET RAHOITUSTAKUISTA, MMK

	1971	1972	1973
VOIMASSA OLEVAT TAKUUT	20.00	149.00	668.00
VASTUU SITOVISTA TARJOUKSISTA	747.00	435.00	1895.00
KOKONAISTAKAUSVASTUU	767.00	584.00	2563.00
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS, BRUTTOKORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
-TAKAISIN PERITYT KORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS, NETTOKORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
METALLITEOLLISUUS, BRUTTOKORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
-TAKAISIN PERITYT KORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
METALLITEOLLISUUS, NETTOKORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
BRUTTOKORVAUKSET RAHOITUSTAKUISTA	0.00	0.00	0.00
-TAKAISIN PERITYT KORVAUKSET	0.00	0.00	0.00
NETTOKORVAUKSET RAHOITUSTAKUISTA	0.00	0.00	0.00

Lähde: Vientitakuulaitoksen vuosikertomukset,
vientitakuulaitoksen tekemin täydennyksin.

1974	1975	1976	1977	1978
816.00	1189.00	1539.00	1759.00	2381.00
1808.00	1360.00	1259.00	1779.00	3601.00
2624.00	2549.00	2798.00	3538.00	5982.00

=====

0.08	0.00	0.00	0.00	0.00
-0.08	0.00	0.00	0.00	0.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

6.69	0.20	0.00	0.00	1.21
4.87	0.46	0.43	0.41	0.64
1.82	-0.26	-0.43	-0.41	0.57

6.77	0.20	0.00	0.00	1.21
-4.95	-0.46	-0.43	-0.41	-0.64
1.82	-0.26	-0.43	-0.41	0.57

=====

3. VIENTITAKUULAITOKSEN TAKUUT

3.4 K-TAKUUKORVAUKSET, MMK

	1970	1971	1972	1973
METALLITUOTETEOLLISUUS				
KONETEOLLISUUS				
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				
K-TAKUUKORVAUKSET YHTEENSÄ	0.00	1.50	19.10	41.80
K-TAKUUN ALAINEN VIENTI	443.70	423.70	811.80	872.80
KORVAUKSET PROSENTTEINA TAKUUN ALAISESTA VIENNISTÄ	0.00	0.35	2.35	4.79

Lähde: Vientitakuulaitoksen vuosikertomukset,
vientitakuulaitoksen tekemin täydennyksin.

3. VIENTITAKUULAITOKSEN TAKUUT

3.5 KOKONAISTILANNE, MMK

	1967	1968	1969	1970
VOIMASSA OLEVAT TAKUUT	131.00	216.00	309.00	338.00
VASTUU SITOIVISTA TARJOUKSISTA	466.00	680.00	797.00	1047.00
KOKONAISTAKAUSVASTUU (LUOTTORISKI- , RAHOITUS- JA B-TAKUUT)	597.00	896.00	1106.00	1385.00
TAKUUMAKSUTULOT (EDELLEISET + K- TAKUUT)	4.70	2.80	4.80	6.10
NETTOKORVAUKSET	-6.00	-1.10	-0.30	-3.00
ALIJÄÄMÄ I	-1.30	1.70	4.50	3.10
GALLINNOLLISET MENOT	-0.30	-0.40	-0.40	-0.50
ALIJÄÄMÄ II	-1.60	1.30	4.10	2.60

Lähde: Vientitakuulaitoksen vuosikertomukset.

1974	1975	1976	1977	1978
3.80	12.30	18.50	0.10	1.30
10.40	100.70	40.70	26.20	9.50
136.30	281.60	443.80	332.60	225.60
150.50	394.60	503.00	358.90	236.40
1783.50	1874.20	2657.90	3389.00	3551.10
8.44	21.05	18.92	10.59	6.66

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
394.00	577.00	1001.00	1040.00	1404.00	1886.00	2173.00	2762.00
1331.00	1624.00	3669.00	3376.00	2986.00	3902.00	7742.00	10501.00
1725.00	2201.00	4670.00	4416.00	4390.00	5788.00	9915.00	13263.00
10.30	11.20	12.00	13.30	33.20	37.20	27.50	26.90
-1.60	-19.60	-42.30	-157.20	-395.60	-519.10	-368.10	-245.50
8.70	-8.40	-30.30	-143.90	-362.40	-481.90	-340.60	218.60
-0.70	-1.00	-1.20	-1.60	-2.20	-2.70	-3.90	-4.30
8.00	-9.40	-31.50	-145.50	-364.60	-484.60	-344.50	222.90

4.KTM:N VIENNINEDISTÄMISTOIMISTON VALITTAMAT AVUSTUKSET

4.1 MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN, MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.60	0.45	0.83	0.42
TEVANA-TEOLLISUUS	1.21	1.15	1.53	1.26
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.72	0.55	0.75	0.77
GRAAFINEN JA PAPERITUOTETEOLL	0.08	0.48	0.21	0.28
KEMIAN TEOLLISUUS	0.44	0.33	0.18	0.42
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.08	0.48	0.18	0.28
METALLITUOTETEOLLISUUS				
KONETEOLLISUUS				
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS				
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				
INSTRUMENTTITEOLLISUUS				
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	2.19	2.55	3.09	3.01
MUU VALMISTUS	0.10	0.80	0.21	0.42
TEOLLISUUS	5.42	6.79	6.98	6.86
KONSULTOINTI JA SUUNNITTELU				
MONITOIMIALAT				
RAKENNUSTOIMINTA				
MUUT ALAT	0.11	0.08	0.14	0.14
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN YHTEENSÄ	5.53	6.87	7.12	7.00

Lähde: Kauppa- ja teollisuusministeriö, vienninedistämis- ja tuotekehitysministeriö. Puutteellisten tilastojen vuoksi on avustusten jakaamaa ennen vuotta 1974 useissa kohdin jouduttu arvioimaan saatavissa olevien hajattietojen sekä muiden vuosien tunnetun jakauman perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.58	0.64	0.50	0.94	0.38	1.08	0.68	1.09
1.51	2.10	2.75	3.10	4.19	5.23	5.48	6.40
1.40	1.72	1.49	1.94	2.52	3.11	3.54	4.21
0.50	0.62	0.68	0.65	0.90	1.54	1.58	2.12
0.50	0.51	0.62	0.78	2.24	2.27	2.11	3.25
0.50	0.62	0.68	1.05	0.27	0.86	0.75	1.33
			2.07	2.92	2.62	3.53	5.30
			3.21	4.35	5.36	6.84	9.65
			1.25	1.49	2.89	2.93	4.24
			0.99	1.18	2.00	1.91	3.17
			0.06	0.13	0.49	0.57	2.76
3.87	4.45	5.21	7.58	10.07	13.36	15.78	25.12
0.84	1.04	0.95	1.24	1.36	1.17	1.93	1.61
9.70	11.70	12.88	17.28	21.93	28.62	31.85	45.12
			0.84	1.17	1.18	1.99	1.78
			0.00	0.00	0.65	0.55	1.95
			0.19	0.68	1.14	2.31	2.43
0.29	0.49	0.70	1.03	1.84	2.97	4.85	6.16
9.99	12.19	13.58	18.31	23.77	31.59	36.70	51.28

4.KTM:N VIENNINEDISTÄMISTOIMISTON VALITTAMAT AVUSTUKSET

4.2 NÄYTTELYAVUSTUKSET, MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS				
TEVANA-TEOLLISUUS				
PUUTAVARATEOLLISUUS				
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS				
KEMIAN TEOLLISUUS				
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS				
METALLITUOTETEOLLISUUS				
KONETEOLLISUUS				
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS				
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				
INSTRUMENTTITEOLLISUUS				
METALLI- JA KONETEOLLISUUS				
MUU VALMISTUS				
AVUSTUKSET TEOLLISUDELLE				
KONSULTOINTI JA SUUNNITTELU				
RAKENNUSTOIMINTA				
MONITOIMIALAT JA MUUT				
MUUT ALAT				
NÄYTTELYAVUSTUKSET	0.66	0.97	1.27	1.66

Lähde: Kauppa- ja teollisuusministeriö, vienninedistämis toimisto.
Kts. myös taulukon 4.1 lähdeviitteet.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.02	0.02	0.02	0.05	0.04	0.02	0.03	0.07
0.71	1.04	1.02	1.10	1.32	1.73	1.85	2.26
0.00	0.00	0.00	0.59	0.41	0.71	0.54	0.61
0.00	0.00	0.00	0.08	0.14	0.23	0.15	0.08
0.03	0.05	0.05	0.11	0.19	0.38	0.31	0.35
0.00	0.00	0.00	0.05	0.09	0.08	0.15	0.12
0.00	0.00	0.00	0.29	0.33	0.52	0.69	0.91
0.00	0.00	0.00	0.44	0.51	0.73	1.13	1.40
0.00	0.00	0.00	0.05	0.42	0.23	0.46	0.36
0.00	0.00	0.00	0.51	0.54	0.67	0.93	0.80
0.00	0.00	0.00	0.02	0.01	0.07	0.07	0.18
0.38	0.68	0.63	1.32	1.81	2.22	3.28	3.66
0.00	0.00	0.00	0.40	0.33	0.37	0.42	0.47
1.14	1.79	1.72	3.70	4.33	5.74	6.73	7.62
			0.02	0.03	0.07	0.00	0.12
			0.00	0.00	0.12	0.01	0.01
			0.03	0.02	0.11	0.16	0.14
0.96	1.28	1.65	0.01	0.04	0.30	0.17	0.21
2.10	3.07	3.37	3.71	4.37	6.04	6.90	7.83

4.KTM:N VIENNINEDISTAMISTOIMISTON VALITTAMAT AVUSTUKSET

4.3 VIENTIKAMPANJA, AVUSTUKSET, MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS				
TEVANA-TEOLLISUUS				
PUUTAVARATEOLLISUUS				
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS				
KEMIAN TEOLLISUUS				
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS				
METALLITUOTETEOLLISUUS				
KONETEOLLISUUS				
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS				
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				
INSTRUMENTTITEOLL., MUUT				
METALLI- JA KONETEOLLISUUS				
MUU VALMISTUS				
AVUSTUKSET TEOLLISUDELLE				
MONITOIMIALAT JA MUUT				
RAKENNUSTOIMINTA				
MUUT ALAT				
VIENTIKAMPANJA-AVUSTUKSET	0.00	0.80	0.80	0.67

Lähde: Kauppa- ja teollisuusministeriö, vienninedistämis-toimisto.

Kts. myös taulukon 4.1 lähdeviitteet.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.03	0.03
0.10	0.39	0.54	0.50	0.54	0.85	1.02	1.34
0.00	0.00	0.00	0.54	0.50	0.80	0.86	1.18
0.00	0.00	0.00	0.23	0.11	0.12	0.14	0.04
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.01	0.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.04	0.05	0.01
			0.00	0.00	0.03	0.10	0.02
			0.00	0.00	0.89	1.05	1.04
			0.00	0.00	0.01	0.08	0.10
			0.00	0.00	0.31	0.51	1.00
			0.00	0.00	0.00	0.09	0.44
0.13	1.26	1.84	0.79	0.98	1.24	1.83	2.60
0.00	0.00	0.00	0.12	0.17	0.20	0.11	0.36
0.23	1.65	2.38	2.19	2.38	3.30	4.05	5.56
0.00	0.00	0.00	1.28	1.80	2.05	2.22	
0.00	0.00	0.00	0.29	0.18	0.03	0.05	
0.52	1.17	0.55	1.55	1.97	3.07	2.11	3.41
0.75	2.82	2.93	3.74	4.35	6.37	6.16	8.97

4. KTM:N VIENNINEDISTÄMISTOIMISTON VALITTAMAT AVUSTUKSET

4.4 YRITYKSILLE VALITETYT AVUSTUKSET YHTEENSÄ, MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS				
TEVANA-TEOLLISUUS				
PUUTAVARATEOLLISUUS				
GRAAFINEN TEOLLISUUS				
KEMIAN TEOLLISUUS				
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS				
METALLITUOTETEOLLISUUS				
KONETEOLLISUUS				
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS				
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				
INSTRUMENTTITEOLLISUUS				
METALLI- JA KONETEOLLISUUS				
MUU VALMISTUS				
VALTIONAVUSTUKSET TEOLLISUUD.				
MUUT ALAT				
KTM:N VALITTAMAT AVUSTUKSET	6.19	8.64	9.19	9.33
YHTEENSÄ				

Lähde: kaupp- ja teollisuusministeriö, vienninedistämis toimisto.

Kts. myös taulukon 4.1 lähdeviitteet.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.60	0.66	0.52	1.00	0.43	1.11	0.74	1.19
2.32	3.53	4.31	4.70	6.05	7.81	8.35	10.00
1.40	1.72	1.49	3.07	3.43	4.62	4.94	6.00
0.50	0.62	0.68	0.96	1.15	1.89	1.87	2.24
0.53	0.56	0.67	0.89	2.43	2.69	2.43	3.60
0.50	0.62	0.68	1.10	0.43	0.98	0.95	1.46
			0.00	0.00	3.17	4.32	6.23
			0.00	0.00	6.98	9.02	12.09
			0.00	0.00	3.13	3.47	4.70
			0.00	0.00	2.98	3.35	4.97
			0.00	0.00	0.56	0.73	3.38
4.38	6.39	7.68	9.69	12.86	16.82	20.89	31.38
0.84	1.04	0.95	1.76	1.86	1.74	2.46	2.44
11.07	15.14	16.98	23.17	28.64	37.66	42.63	58.30
1.77	2.94	2.90	2.59	3.85	6.34	7.13	9.78
12.84	18.08	19.88	25.76	32.49	44.00	49.76	68.08

5. VIENTITUKIMARRARAHAT VALTION TULO- JA MENOARVIOSSA, MMK

	1964	1965	1966	1967	1968	1969
MARKKINDINNIN EDISTÄMINEN	1.35	3.00	5.00	7.00	7.20	7.50
NÄYTTELYAVUSTUKSET	1.30	1.50	1.70	1.70	2.30	2.40
VIENTIKAMPANJAT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.80	0.80
HANKEVIENNIN TARJOUSLAINAT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
VALTION VIRALLISET NÄYTTELYOSALLISTUMISET	1.25	2.85	1.45	1.00	0.00	0.00
AVUSTUKSET YRITYKSILLE YHTEENSÄ	3.90	7.35	8.15	9.70	10.30	10.70
SUOMALAIS-RUOTSALAINEN KAUPPAKAMARI	0.01	0.03	0.04	0.04	0.17	0.17
SUOMALAIS-NEUVOSTOLIITTOLAINEN KAUPPAKAMARI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.15
VIENTINÄYTTELYJÄRJESTÖT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
VIENNIN EDISTÄMISMATKAT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
VIENTINEUVOTTelukunta	0.00	0.00	0.00	0.04	0.07	0.07
VIENTIKOULUTUSSAATIO	0.08	0.06	0.09	0.20	0.67	0.67
ULKOMAANKAUPPALIITTO	0.05	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
AVUSTUKSET VIENTIÄ TUKEVILLE JÄRJESTYKSILLE YHTEENSÄ	0.14	0.15	0.19	0.34	1.04	1.12
SUOMEN VIENTILUOTTO OY:N DEBENTUURIEN MERKINNÄT	20.00	15.00	20.00	20.00	130.00	40.00
VIENTITAKUULAITOS	0.10	3.30	4.50	7.00	2.00	1.00
LUOTOT JA TAKUUT YHTEENSÄ	20.10	18.30	24.50	27.00	132.00	41.00
VIENTITUKIMARRARAHAT YHTEENSÄ	24.14	25.80	32.84	37.04	143.34	52.82

Lähde: Valtion tulo- ja menoarviot.

1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
7.00	10.00	14.65	18.00	17.95	21.00	25.00	30.00	35.00	55.00
1.60	2.10	3.70	2.70	3.50	4.00	4.20	4.50	5.00	6.00
0.67	1.12	2.33	3.30	4.20	5.00	5.80	6.30	7.00	8.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	5.00	10.00
0.93	1.04	1.30	1.30	1.50	2.00	3.00	3.20	3.50	4.00
10.20	14.26	21.98	20.30	27.15	32.00	38.00	49.00	55.50	83.00
0.17	0.17	0.20	0.34	0.35	0.36	0.40	0.42	0.55	0.61
0.15	0.15	0.15	0.20	0.25	0.35	0.40	0.45	0.55	0.65
0.08	0.13	0.17	0.20	0.39	0.53	0.60	0.63	0.48	0.56
0.00	0.00	0.00	0.00	0.06	0.20	0.22	0.25	0.30	0.35
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
0.63	0.63	0.65	0.70	0.86	1.05	1.60	2.00	2.50	3.00
0.77	0.82	0.82	1.31	1.67	2.09	2.82	4.55	5.70	5.50
1.80	1.90	1.99	2.75	3.58	4.58	6.04	8.30	10.08	10.67
40.00	65.00	70.00	75.00	80.00	120.00	190.00	200.00	210.00	108.00
0.10	0.00	10.10	30.00	173.00	430.00	610.00	480.00	450.00	95.50
40.10	65.00	80.10	105.00	253.00	550.00	800.00	680.00	660.00	203.50
52.10	81.16	104.07	128.05	283.73	586.58	844.04	737.30	725.58	297.17

6. VIENTILUOTTOJÄRJESTELMIEN KORKOETU

6.1 KORKOETU PROSENTTEINA

	1967	1968	1969	1970
KESKIMÄÄRÄINEN KOTIMAINEN ANTOLAINAUSKORKO	7.50	7.50	7.50	7.50
UUSVIENTILUOTTOJEN KESKIMÄÄRÄINEN KORKO	6.50	6.50	6.90	7.30
LYHYTAIKAISTEN VIENTILUOTTOJEN KESKIMÄÄRÄINEN KORKO	6.00	6.00	6.00	6.20
SVL:N VIENTILUOTTOJEN KESKIMÄÄRÄINEN KORKO 1)	10.80	6.00	6.00	6.10
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	1.00	1.00	0.60	0.20
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	1.50	1.50	1.50	1.30
KORKOETU SVL:N VIENTILUOTOISSA	-3.30	1.50	1.50	1.40

Lähteet: Bank of Finland Monthly Bulletin; Suomen Pankki, rahoitusosasto;
Suomen Vientiluotto Oy:n vuosikertomukset.

1) $\frac{\text{Tuloslaskelman mukaiset korkotulot lainasaamisista}}{(\text{luottokanta vuoden alussa} + \text{luottokanta vuoden lopussa})/2} \times 100$

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
8.00	7.90	8.70	9.50	9.70	9.70	9.50	8.20
7.50	7.80	8.00	8.30	8.30	8.30	8.00	6.60
6.90	6.00	9.50	8.30	8.30	8.30	8.00	6.60
5.90	6.60	6.30	7.30	7.60	7.80	7.60	7.60
0.50	0.10	0.70	1.20	1.40	1.40	1.50	1.60
1.10	1.90	-0.80	1.20	1.40	1.40	1.50	1.60
2.10	1.30	2.40	2.20	2.10	1.90	1.90	0.60

6. VIENTILUOTTOJARJESTELMIEN KORKOETU

6.2 UUSVIENTILUOTTOJEN KORKOETU TOIMIALOITTAIN, MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.02	0.06	0.04	0.01
TEVA-TEOLLISUUS	0.05	0.15	0.11	0.03
NATU-TEOLLISUUS	0.01	0.01	0.01	0.00
KENKATEOLLISUUS	0.01	0.01	0.01	0.00
TEVANA-TEOLLISUUS	0.07	0.17	0.13	0.04
PUUVAILMISTETEOLLISUUS	0.02	0.03	0.02	0.01
HUONEKALUTEOLLISUUS	0.02	0.03	0.02	0.01
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.03	0.07	0.04	0.01
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.00	0.01	0.01	0.00
MUOVITEOLLISUUS	0.02	0.04	0.02	0.00
MUU KEMIAN TEOLLISUUS	0.01	0.02	0.01	0.00
KEMIAN TEOLLISUUS	0.03	0.06	0.03	0.01
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.00	0.00	0.00	0.00
METALLITUOTETEOLLISUUS	0.05	0.10	0.06	0.02
KONETEOLLISUUS	0.05	0.14	0.11	0.04
ELEKTRONIIKKATEOLLISUUS	0.00	0.00	0.00	0.00
MUU SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.00	0.01	0.01	0.00
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.00	0.01	0.01	0.01
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	0.00	0.00	0.00	0.00
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	0.11	0.25	0.18	0.06
MUU TEOLLISUUS	0.01	0.02	0.01	0.00
KORKOETU UVL:SSA	0.27	0.64	0.44	0.14

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusosasto. Korkoetuprosentti (taulukosta 6.1) kerrottuna keskimääräisellä (vuoden alun ja lopun keskiarvo) luottokannalla.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.02	0.00	0.01	0.03	0.04	0.04	0.05	0.07
0.05	0.01	0.08	0.22	0.41	0.53	0.67	0.80
0.01	0.00	0.02	0.04	0.04	0.02	0.03	0.05
0.01	0.00	0.01	0.02	0.06	0.11	0.15	0.21
0.07	0.01	0.11	0.28	0.51	0.67	0.85	1.06
0.01	0.00	0.01	0.02	0.06	0.08	0.09	0.12
0.02	0.00	0.02	0.06	0.08	0.10	0.15	0.15
0.03	0.00	0.03	0.08	0.14	0.18	0.24	0.27
0.01	0.00	0.01	0.02	0.05	0.07	0.11	0.18
0.01	0.00	0.02	0.05	0.10	0.12	0.14	0.18
0.01	0.00	0.02	0.03	0.04	0.03	0.02	0.01
0.02	0.00	0.03	0.08	0.14	0.15	0.15	0.19
0.00	0.00	0.01	0.01	0.03	0.04	0.07	0.12
0.04	0.01	0.03	0.08	0.16	0.26	0.35	0.39
0.06	0.00	0.03	0.10	0.20	0.27	0.30	0.32
0.00	0.00	0.00	0.02	0.05	0.09	0.16	0.22
0.01	0.00	0.01	0.02	0.04	0.06	0.08	0.09
0.01	0.00	0.01	0.04	0.09	0.16	0.24	0.31
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.06	0.15	0.18
0.11	0.01	0.07	0.22	0.45	0.75	1.04	1.20
0.01	0.00	0.02	0.05	0.12	0.16	0.18	0.51
0.26	0.04	0.30	0.77	1.47	2.05	2.49	3.59

6. VIENTILUOTTOJARJESTELMIEN KORKOETU

6.3 LYHYTAIK. VIENTILUOTTOJEN KORKOETU TOIMIALOITTAIN, MMK

	1971	1972	1973	1974
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.01	0.00	-0.00	0.03
TEVANA-TEOLLISUUS	0.17	0.60	-0.20	0.39
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.04	0.16	-0.07	0.18
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.01	0.01	-0.00	0.01
KEMIAN TEOLLISUUS	0.03	0.11	-0.04	0.10
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.00	0.01	-0.01	0.01
METALLI- JA KONETEOLLISUUS	0.47	1.52	-0.58	1.37
MUU TEOLLISUUS	0.04	0.14	-0.06	0.24
YHTEENSÄ	0.77	2.57	-0.97	2.32

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusosasto. Kts. taulukon 6.2 lähdeviitteet.

6. VIENTILUOTTOJARJESTELMIEN KORKOETU

6.4 SVL:N VIENTILUOTTOJEN KORKOETU TOIMIALOITTAIN, MMK

	1967	1968	1969	1970
KONETEOLLISUUS	-4.79	1.98	1.94	2.88
TELAKKATEOLLISUUS	0.00	1.07	2.81	4.47
METALLITEOLLISUUS	-4.79	3.05	4.75	7.35
MUU VALMISTUS	-0.02	0.01	0.01	0.01
TEOLLISUUS	-4.81	3.05	4.76	7.36
MUUT ALAT	-1.31	0.57	0.43	0.31
VIENTILUOTTOJEN KORKOETU	-6.12	3.62	5.19	7.68

Lähde: Suomen Vientiluotto Oy:n vuosikertomukset.
Kts. taulukon 6.2 lähdeviitteet.

1975	1976	1977	1978
0.05	0.03	0.10	0.18
0.65	0.76	0.98	1.18
0.27	0.36	0.48	0.42
0.06	0.07	0.07	0.12
0.13	0.12	0.16	0.28
0.05	0.06	0.03	0.09
2.19	3.20	4.35	5.41
0.59	0.84	1.43	2.20
3.99	5.44	7.58	9.88

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
6.31	5.48	12.33	12.93	15.12	16.20	17.99	6.61
10.28	8.37	17.67	17.91	19.46	20.16	22.74	7.79
16.59	13.85	30.00	30.85	34.58	36.36	40.72	14.40
0.01	0.01	0.08	0.05	0.04	0.13	0.18	0.06
16.60	13.86	30.05	30.91	34.63	36.45	40.87	14.46
0.38	0.17	0.16	0.04	0.03	0.11	0.28	0.23
16.98	14.03	30.21	30.95	34.66	36.56	41.15	14.69

6. VIENTILUOTTOJARJESTELMIEN KORKOETU

6.5 VIENTILUOTTOJARJESTELMIEN KORKOETU, YHTEENSA MMK

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.02	0.06	0.04	0.01
TEVANAKE-TEOLLISUUS	0.07	0.17	0.13	0.04
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.03	0.07	0.04	0.01
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.00	0.01	0.01	0.00
KEMIAN TEOLLISUUS	0.03	0.06	0.03	0.01
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.00	0.00	0.00	0.00
METALLITEOLLISUUS	-4.68	3.30	4.93	7.42
MUU VALMISTUS	-0.01	0.03	0.02	0.01
TEOLLISUUS YHTEENSA	-4.54	3.69	5.20	7.50
MUUT ALAT	-1.31	0.57	0.43	0.31
YHTEENSA	-5.85	4.26	5.63	7.82

Lähde: 6.2 + 6.3 + 6.4.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.03	0.00	0.01	0.06	0.09	0.07	0.15	0.25
0.24	0.61	-0.09	0.67	1.16	1.43	1.83	2.24
0.07	0.17	-0.04	0.26	0.41	0.53	0.71	0.68
0.02	0.02	0.01	0.03	0.10	0.14	0.18	0.30
0.05	0.11	-0.01	0.18	0.27	0.27	0.32	0.47
0.00	0.01	-0.00	0.02	0.08	0.10	0.10	0.21
17.17	15.38	29.50	32.43	37.22	40.31	46.11	21.01
0.06	0.15	0.04	0.33	0.76	1.12	1.78	2.77
17.63	16.46	29.38	34.00	40.09	43.94	51.15	27.93
0.38	0.17	0.16	0.04	0.03	0.11	0.28	0.23
18.00	16.63	29.53	34.04	40.12	44.06	51.42	28.16

7. Vientiluottojen kokonaismäärä

7.1 LUOTTOKANTA TOIMIALOITTAIN, MMK

	1967	1968	1969	1970
UUSVIENTILUOTOT	4.00	7.60	5.20	3.80
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
ELINTARVIKETEOLLISUUS	4.00	7.60	5.20	3.80
UUSVIENTILUOTOT	13.10	21.10	22.90	16.70
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
TEVANAKE-TEOLLISUUS	13.10	21.10	22.90	16.70
UUSVIENTILUOTOT	6.60	7.10	7.00	7.20
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
PUUTAVARATEOLLISUUS	6.60	7.10	7.00	7.20
UUSVIENTILUOTOT	0.40	0.90	1.40	1.10
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.40	0.90	1.40	1.10
UUSVIENTILUOTOT	5.60	5.90	4.20	3.80
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
KEMIAN TEOLLISUUS	5.60	5.90	4.20	3.80
UUSVIENTILUOTOT	0.30	0.60	0.50	0.10
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.30	0.60	0.50	0.10
UUSVIENTILUOTOT	21.60	29.10	31.20	31.70
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
SVL:N LUOTOT	165.80	240.40	393.10	657.60
METALLITEOLLISUUS	187.40	269.50	424.30	689.30
UUSVIENTILUOTOT	2.00	1.80	1.70	1.50
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
SVL:N LUOTOT	0.50	0.40	0.60	0.40
MUU VALMISTUS	2.50	2.20	2.30	1.90
UUSVIENTILUOTOT	53.60	74.10	74.10	65.90
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
SVL:N LUOTOT	166.30	240.80	393.70	658.00
TEOLLISUUS	219.90	314.90	467.80	723.90
SVL:N LUOTOT	43.00	33.10	24.10	20.80
MUU VALMISTUS	43.00	33.10	24.10	20.50
UUSVIENTILUOTOT	53.60	74.10	74.10	65.90
LYHYTAIKAISET VIENTILUOTOT	0.00	0.00	0.00	0.00
SVL:N LUOTOT	209.30	273.90	417.80	678.80
KOKO VIENTILUOTTOKANTA	262.90	348.00	491.90	744.40

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
2.90	1.70	2.30	2.60	2.40	3.10	4.20	4.10
0.20	0.20	0.00	4.20	2.30	2.40	10.30	12.00
3.10	1.90	2.30	6.80	4.70	5.50	14.50	16.10
11.90	14.70	16.20	30.60	42.40	52.80	60.60	72.30
30.50	32.70	17.10	47.30	45.10	63.50	66.70	80.80
42.40	47.40	38.30	77.90	87.50	116.30	127.30	153.10
3.90	4.30	5.00	8.30	11.30	13.70	17.70	15.90
7.90	9.30	9.30	21.20	17.60	33.70	29.90	22.10
11.80	13.60	14.30	29.50	28.90	47.40	47.60	38.00
1.60	1.90	1.40	2.20	4.30	5.50	9.20	13.50
1.00	0.50	0.30	1.60	6.60	3.90	5.00	10.00
2.60	2.40	1.70	3.80	10.90	9.40	14.20	23.50
3.70	4.10	5.00	8.80	11.60	9.70	10.90	12.40
6.10	5.50	5.60	10.80	7.50	10.30	11.10	23.80
9.80	9.60	10.60	19.600	19.10	20.00	22.00	36.20
0.30	0.80	0.70	1.50	2.70	3.30	6.10	8.80
0.60	0.70	1.00	0.30	7.10	1.20	2.20	9.10
0.90	1.50	1.70	1.80	9.80	4.50	8.30	17.90
11.10	8.70	12.50	23.90	40.20	67.60	70.90	79.10
86.30	73.30	71.50	156.80	156.00	300.50	279.80	396.30
922.60	1208.80	1291.20	1513.00	1780.70	2047.00	2239.50	2559.60
1020.00	1290.80	1375.20	1693.70	1976.90	2415.10	2590.20	3035.00
2.00	2.40	3.50	4.40	13.20	9.60	14.30	49.00
7.70	7.50	7.70	31.70	53.20	66.50	123.90	151.40
0.30	0.40	3.50	2.30	2.00	6.70	9.30	12.30
10.00	10.30	14.70	38.40	68.40	82.80	147.50	212.70
37.40	38.60	46.60	82.30	128.10	165.30	193.90	255.10
140.30	129.70	112.50	273.90	295.40	482.00	528.90	705.50
922.90	1209.20	1294.70	1515.30	1782.70	2053.70	2248.80	2571.90
1100.60	1377.50	1453.80	1871.50	2206.20	2701.00	2971.60	3532.50
15.00	10.90	2.30	1.30	1.60	10.40	18.60	58.80
15.00	10.60	2.30	1.30	1.60	10.40	18.60	58.80
37.40	38.60	46.60	82.30	128.10	165.30	193.90	255.10
140.30	129.70	112.50	273.90	295.40	482.00	528.90	705.50
937.90	1220.10	1297.00	1516.60	1784.30	2064.10	2267.40	2630.70
1115.60	1388.10	1456.10	1872.80	2207.80	2711.40	2990.20	3591.30

7. VIENTILUOTTOJEN KOKONAISMAARA

7.2 JAKAUMA TOIMIALOITTAIN JA RAHOITUSJÄRJESTELMITTAIN, %

	1967	1968	1969	1970
ELINTARVIKETEOLLISUUS	1.52	2.18	1.06	0.51
TEVANAKE-TEOLLISUUS	4.98	6.06	4.66	2.24
PUUTAVARATEOLLISUUS	2.51	2.04	1.42	0.97
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.15	0.26	0.28	0.15
KEMIAN TEOLLISUUS	2.13	1.70	0.85	0.51
SÄVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.11	0.17	0.10	0.01
METALLITEOLLISUUS	71.28	77.44	86.26	92.60
MUU VALMISTUS	0.95	0.63	0.47	0.26
TEOLLISUUS	83.64	90.49	95.10	97.25
MUUT ALAT	16.36	9.51	4.90	2.75
KOKO LUOTTOKANTA	100.00	100.00	100.00	100.00
JOSTA UUSVIENTILUOTTOJA	20.39	21.29	15.06	8.85
LYHYTAIKAISIA VIENTILUOTTOJA	0.00	0.00	0.00	0.00
SVL:N LUOTTOJA	79.61	78.71	84.94	91.19

Lähde: Kts. taul. 7.1.

8. YHTENNETTO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.1 ELINTARVIKEYTEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.02	0.06	0.04	0.01
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSA	0.02	0.06	0.04	0.01
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN	0.60	0.45	0.83	0.42
NÄYTTELYAVUSTUKSET				
VIENTIKAMPANJAT				
KTM:N VALITTAMAT AVUSTUKSET				
YHTEENSA				
RAHALLINEN VIENTITUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.28	0.14	0.16	0.36	0.21	0.20	0.48	0.45
3.80	3.41	2.29	4.16	3.96	4.29	4.26	4.26
1.06	0.98	0.98	1.58	1.31	1.75	1.59	1.06
0.23	0.17	0.12	0.20	0.49	0.35	0.47	0.65
0.88	0.69	0.73	1.05	0.87	0.74	0.74	1.01
0.08	0.11	0.12	0.10	0.44	0.17	0.28	0.50
91.43	92.99	94.44	90.44	89.54	89.07	86.62	84.51
0.90	0.74	1.01	2.05	3.10	3.05	4.93	5.92
98.66	99.24	99.84	99.93	99.93	99.62	99.38	98.36
1.34	0.76	0.16	0.07	0.07	0.38	0.62	1.64
100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

3.35	2.78	3.20	4.39	5.80	6.10	6.48	7.10
12.58	9.34	7.73	14.63	13.38	17.78	17.69	19.64
84.07	87.90	89.07	80.98	80.82	76.13	75.83	73.25

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.02	0.00	0.01	0.03	0.04	0.04	0.05	0.07
0.01	0.00	-0.00	0.03	0.05	0.03	0.10	0.18
0.03	0.00	0.01	0.06	0.09	0.07	0.15	0.25
0.58	0.64	0.50	0.94	0.38	1.08	0.68	1.09
0.02	0.02	0.02	0.05	0.04	0.02	0.03	0.07
0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.03	0.03
0.60	0.66	0.52	1.00	0.43	1.11	0.74	1.19
0.63	0.66	0.53	1.06	0.52	1.18	0.89	1.44

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.2 TEVANAKE-TEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.07	0.17	0.13	0.04
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSA	0.07	0.17	0.13	0.04
NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA	0.04	0.11	0.11	0.15
TAKUUKORVAUKSET YHTEENSA	0.04	0.11	0.11	0.15
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	1.21	1.15	1.53	1.26
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				
RAHALLINEN VIENTITUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.3 PUUTAVARATEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.03	0.07	0.04	0.01
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSA	0.03	0.07	0.04	0.01
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	0.72	0.55	0.75	0.77
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.07	0.01	0.11	0.28	0.51	0.67	0.85	1.06
0.17	0.60	-0.20	0.39	0.65	0.76	0.98	1.18
0.24	0.61	-0.09	0.67	1.16	1.43	1.83	2.24
0.02	0.03	0.03	0.10	-0.02	0.10	0.22	0.25
0.02	0.03	0.03	0.10	-0.02	0.10	0.22	0.25
1.51	2.10	2.75	3.10	4.19	5.23	5.48	6.40
0.71	1.04	1.02	1.10	1.32	1.73	1.85	2.26
0.10	0.39	0.54	0.50	0.54	0.85	1.02	1.34
2.32	3.53	4.31	4.70	6.05	7.81	8.35	10.00
2.58	4.18	4.25	5.47	7.19	9.34	10.39	12.49

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.03	0.00	0.03	0.08	0.14	0.18	0.24	0.27
0.04	0.16	-0.07	0.18	0.27	0.36	0.48	0.42
0.07	0.17	-0.04	0.26	0.41	0.53	0.71	0.68
1.40	1.72	1.49	1.94	2.52	3.11	3.54	4.21
0.00	0.00	0.00	0.59	0.41	0.71	0.54	0.61
0.00	0.00	0.00	0.54	0.50	0.80	0.86	1.18
1.40	1.72	1.49	3.07	3.43	4.62	4.94	6.00
1.47	1.89	1.45	3.33	3.84	5.15	5.65	6.68

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.4 GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KULJETUSALENNUKSET	2.00	2.00	1.90	2.10
KULJETUSTUKI YHTEENSÄ	2.00	2.00	1.90	2.10
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.00	0.01	0.01	0.00
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSÄ	0.00	0.01	0.01	0.00
NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA	-0.10	0.12	0.29	0.48
NETTOKORVAUKSET RAHOITUSTAKUISTA	0.00	0.00	0.00	0.00
TAKUUKORVAUKSET YHTEENSÄ	-0.10	0.12	0.29	0.48
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	0.08	0.48	0.21	0.28
KTM:N TUKI YHTEENSÄ				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.5 KEMIAN TEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.03	0.06	0.03	0.01
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSÄ	0.03	0.06	0.03	0.01
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	0.44	0.33	0.18	0.42
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSÄ				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
2.20	2.40	3.00	1.80	1.40	2.20	2.20	1.70
2.20	2.40	3.00	1.80	1.40	2.20	2.20	1.70
0.01	0.00	0.01	0.02	0.05	0.07	0.11	0.18
0.01	0.01	-0.00	0.01	0.06	0.07	0.07	0.12
0.02	0.02	0.01	0.03	0.10	0.14	0.18	0.30
-0.15	0.37	0.52	0.07	0.01	0.27	-0.20	0.14
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
-0.15	0.37	0.52	0.07	0.01	0.27	-0.20	0.14
0.50	0.62	0.68	0.65	0.90	1.54	1.58	2.12
0.00	0.00	0.00	0.08	0.14	0.23	0.15	0.08
0.00	0.00	0.00	0.23	0.11	0.12	0.14	0.04
0.50	0.62	0.68	0.96	1.15	1.89	1.87	2.24
2.56	3.41	4.21	2.86	2.67	4.50	4.05	4.38

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.02	0.00	0.03	0.08	0.14	0.15	0.15	0.19
0.03	0.11	-0.04	0.10	0.13	0.12	0.16	0.28
0.05	0.11	-0.01	0.18	0.27	0.27	0.32	0.47
0.50	0.51	0.62	0.78	2.24	2.27	2.11	3.25
0.03	0.05	0.05	0.11	0.19	0.38	0.31	0.35
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.01	0.00
0.53	0.56	0.67	0.89	2.43	2.69	2.43	3.60
0.58	0.67	0.66	1.07	2.70	2.96	2.75	4.07

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.6 SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU YHTEENSA	0.00	0.00	0.00	0.00
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	0.08	0.48	0.18	0.28
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.7 METALLITEOLLISUUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.11	0.25	0.18	0.06
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU SVL:N LUOTOISSA	-4.79	3.05	4.75	7.35
KORKOETU YHTEENSA	-4.68	3.30	4.93	7.42
NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA	0.26	0.29	-0.10	2.07
NETTOKORVAUKSET RAHOITUSTAKUISTA	0.00	0.00	0.00	0.00
K-TAKUUKORVAUKSET	5.80	0.50	0.00	0.00
TAKUUKORVAUKSET YHTEENSA	6.06	0.79	-0.10	2.07
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	2.19	2.55	3.09	3.01
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.00	0.00	0.01	0.01	0.03	0.04	0.07	0.12
0.00	0.01	-0.01	0.01	0.05	0.06	0.03	0.09
0.00	0.01	-0.00	0.02	0.08	0.10	0.10	0.21
0.50	0.62	0.68	1.05	0.27	0.86	0.75	1.33
0.00	0.00	0.00	0.05	0.09	0.08	0.15	0.12
0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.04	0.05	0.01
0.50	0.62	0.68	1.10	0.43	0.98	0.95	1.46
0.50	0.63	0.68	1.12	0.51	1.08	1.05	1.67

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.11	0.01	0.07	0.22	0.45	0.75	1.04	1.20
0.47	1.52	-0.58	1.37	2.19	3.20	4.35	5.41
16.59	13.85	30.00	30.85	34.58	36.36	40.72	14.40
17.17	15.38	29.50	32.43	37.22	40.31	46.11	21.01
0.21	0.05	-0.20	4.57	0.21	15.87	9.47	15.89
0.00	0.00	0.00	1.82	-0.26	-0.43	-0.41	0.57
1.50	19.10	41.80	150.50	394.60	503.00	358.90	236.40
1.71	19.14	41.61	156.89	394.55	518.44	367.96	252.86
3.87	4.45	5.21	7.58	10.07	13.36	15.78	25.12
0.38	0.68	0.63	1.32	1.81	2.22	3.28	3.66
0.13	1.26	1.84	0.79	0.98	1.24	1.83	2.60
4.38	6.39	7.68	9.69	12.86	16.82	20.89	31.38
23.26	40.92	78.78	199.02	444.63	575.57	434.96	305.25

8. YHTIENVELO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.71 METALLITUOTETEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.08	0.14	0.26	0.35	0.39
K-TAKUUKORVAUKSET	3.80	12.30	18.50	0.10	1.30
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN	0.00	0.00	0.03	0.10	0.02
NAYTTELYSALLISTUMISET	0.29	0.33	0.52	0.69	0.91
VIENTIKAMPANJAT	0.00	0.00	0.03	0.10	0.02
KTM:N TUKI YHTEENSA	0.00	0.00	3.17	4.32	6.23
KOKO TUKI METALLITUOTETEOLLISUDELLE	3.88	12.46	21.93	4.77	7.92

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTIENVELO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.72 KONETEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.10	0.20	0.27	0.30	0.32
KORKOETU SVL:N LUOTOISSA	12.93	15.12	16.20	17.99	6.61
KORKOETU YHTEENSA	13.03	15.32	16.47	18.28	6.93
K-TAKUUKORVAUKSET	10.40	100.70	40.70	26.20	9.50
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN	3.21	4.35	5.36	6.84	9.65
NAYTTELYSALLISTUMISET	0.44	0.51	0.73	1.13	1.40
VIENTIKAMPANJAT	0.00	0.00	0.89	1.05	1.04
KTM:N TUKI YHTEENSA	0.00	0.00	6.98	9.02	12.09
KOKO TUKI KONETEOLLISUDELLE	23.43	116.02	64.15	53.50	28.52

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTIENVELO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.73 SAHKOTEKNINEN TEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.10	0.20	0.27	0.30	0.32
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN	1.25	1.49	2.89	2.93	4.24
NAYTTELYSALLISTUMISET	0.05	0.42	0.23	0.46	0.36
VIENTIKAMPANJAT	0.00	0.00	0.01	0.08	0.10
KTM:N TUKI YHTEENSA	0.00	0.00	3.13	3.47	4.70
TUKI SAHKOTEKNISELLE TEOLLISUDELLE YHTEENSA	0.04	0.09	3.29	3.71	5.01

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.74 KULKUNEUVOTEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.06	0.15	0.18
KORKOETU SVL:N LUOTOISSA	17.91	19.46	20.16	22.74	7.79
KORKOETU YHTEENSA	17.91	19.46	20.23	22.89	7.97
K-TAKUUKORVAUKSET	136.30	281.60	443.80	332.60	225.60
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN	0.99	1.18	2.00	1.91	3.17
TUKI KULKUNEUVOTEOLLISUDELLE YHTEENSA	154.21	301.06	467.01	358.84	238.54

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.75 MUU METALLITEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN	0.06	0.13	0.49	0.57	2.76
NAYTTELYOSALLISTUMISET	0.02	0.01	0.07	0.07	0.18
VIENTIKAMPANJAT	0.00	0.00	0.00	0.09	0.44
KTM:N TUKI YHTEENSA	0.09	0.14	0.56	0.73	3.38
TUKI MUULLE METALLITEOLLISUDELLE YHTEENSA	0.09	0.14	0.56	0.73	3.38

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA VIENTITUESTA

8.8 MUU VALMISTUS

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU UUSVIENTILUOTOISSA	0.01	0.02	0.01	0.00
KORKOETU LYHYTAIKAISISSA VIENTILUOTOISSA	0.00	0.00	0.00	0.00
KORKOETU SVLØ:N LUOTOISSA	-0.02	0.01	0.01	0.01
KORKOETU YHTEENSA	-0.01	0.03	0.02	0.01
NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA	0.01	0.08	0.01	0.26
TAKUUKORVAUKSET YHTEENSA	0.01	0.08	0.01	0.26
MARKKINOINNIN EDISTÄMINEN	0.10	0.80	0.21	0.42
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				

RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA TUESTA

8.9 KOKO TEOLLISUUS, PÄÄRYHMITTÄIN, MMK

	1971	1972	1973	1974
KULJETUSTEN TUKEMINEN	4.30	5.40	16.30	22.00
KORKOETU	17.63	16.46	29.38	34.00
TAKUUKORVAUKSET	1.55	19.54	42.27	157.19
KTM:N AVUSTUKSET	11.07	15.14	16.98	23.17
RAHALLINEN TUKI TEOLLISUUDELLE KOKONAISUUDESSAAN	34.54	56.55	104.93	236.36

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.01	0.00	0.02	0.05	0.12	0.16	0.18	0.51
0.04	0.14	-0.06	0.24	0.59	0.84	1.43	2.20
0.01	0.01	0.08	0.05	0.04	0.13	0.18	0.06
0.06	0.15	0.04	0.33	0.76	1.12	1.78	2.77
-0.03	-0.00	0.11	0.13	1.09	0.33	0.08	0.40
-0.03	-0.00	0.11	0.13	1.09	0.33	0.08	0.40
0.84	1.04	0.95	1.24	1.36	1.17	1.93	1.61
0.84	1.04	0.95	1.76	1.86	1.74	2.46	2.44
0.87	1.19	1.11	2.22	3.71	3.19	4.33	5.61

1975	1976	1977	1978
23.20	27.50	32.90	37.70
40.09	43.94	51.15	27.93
395.64	519.14	368.06	253.65
28.64	37.66	45.73	64.30
487.56	628.24	497.84	383.58

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA TUESTA

8.10 MUUT ALAT

	1967	1968	1969	1970
KORKOETU SVL:N LUOTOISSA	-1.31	0.57	0.48	0.31
KORKOETU YHTEENSA	-1.31	0.57	0.48	0.31
NETTOKORVAUKSET LUOTTORISKITAKUISTA	0.00	0.00	0.00	0.00
TAKUUKORVAUKSET YHTEENSA	0.00	0.00	0.00	0.00
MARKKINOINNIN EDISTAMINEN NÄYTTELYAVUSTUKSET VIENTIKAMPANJAT	0.11	0.08	0.14	0.14
KTM:N AVUSTUKSET YHTEENSA				
RAHALLINEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN				

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

8. YHTEENVETO YRITYKSILLE TULEVASTA RAHALLISESTA TUESTA

8.11 KOKO YRITYSSEKTORI PÄÄRYHMITTÄIN, MMK

	1967	1968	1969	1970
KULJETUSTEN TUKEMINEN	2.90	2.70	3.40	5.10
KORKOETU	-5.85	4.26	5.63	7.82
TAKUUKORVAUKSET	6.01	1.11	0.30	2.96
KTM:N AVUSTUKSET	6.19	8.64	9.19	9.33
RAHALLINEN TUKI YRITYSSEKTORILLE KOKONAISUUDESSAAN	9.25	16.71	18.52	25.21

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0.38	0.17	0.16	0.04	0.03	0.11	0.28	0.23
0.38	0.17	0.16	0.04	0.03	0.11	0.28	0.23
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.02
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.02
0.29	0.49	0.70	1.03	1.84	2.97	4.85	6.16
0.96	1.28	1.65	0.01	0.04	0.30	0.17	0.21
0.52	1.17	0.55	1.55	1.97	3.07	2.11	3.41
1.77	2.94	2.90	2.59	3.85	6.34	7.13	9.78
2.15	3.11	3.06	2.63	3.88	6.45	7.41	11.03

1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
4.30	5.40	16.30	22.00	23.20	27.50	32.90	37.70
18.00	16.63	29.53	34.04	40.12	44.06	51.42	28.16
1.55	19.54	42.27	157.19	95.64	519.14	368.06	254.67
12.84	18.08	19.88	25.76	32.49	44.00	52.86	74.08
36.69	59.65	107.98	238.99	91.44	634.69	505.24	394.61

9. TOIMIALOITTAINEN RAHALLINEN VIENTITUKI

9.1 TUEN MAARA, MMK

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.63	0.66	0.53	1.06	0.52	1.18	0.89	1.44
TEVANAKE-TEOLLISUUS	2.58	4.18	4.25	5.47	7.19	9.34	10.39	12.49
PUUTAVARATEOLLISUUS	1.47	1.89	1.45	3.33	3.84	5.15	5.65	6.68
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	2.56	3.41	4.21	2.86	2.67	4.50	4.05	4.38
KEMIAN TEOLLISUUS	0.58	0.67	0.66	1.07	2.70	2.96	2.75	4.07
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.50	0.63	0.68	1.12	0.51	1.08	1.05	1.67
METALLITEOLLISUUS	23.26	40.92	78.78	199.02	444.63	575.57	434.96	305.25
MUU VALMISTUS	0.87	1.19	1.11	2.22	3.71	3.19	4.33	5.61
ALOITTAIN JAETTAVISSA OLEVA TUKI	32.45	53.54	91.66	216.15	465.76	602.99	464.06	341.59
ERITTELEMÄTÖN TEOLLISUUDEN TUKI	2.10	3.00	13.27	20.21	21.80	25.25	33.78	41.99
TEOLLISUUDEN KOKO TUKI	34.54	56.55	104.93	236.36	487.56	628.24	497.84	383.58
MUUT ALAT	2.15	3.11	3.06	2.63	3.88	6.45	7.41	11.03
YRITYSSEKTORIN KOKO TUKI	36.69	59.65	107.98	238.99	491.44	634.69	505.24	394.61

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

9. TOIMIALOITTAINEN RAHALLINEN VIENTITUKI

9.2 VIENTITUEN KOHDISTUMINEN JA LAHTEN, PROS.JAKAUMA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	1.72	1.11	0.49	0.44	0.10	0.19	0.18	0.36
TEVANAKE-TEOLLISUUS	7.03	7.00	3.93	2.29	1.46	1.47	2.06	3.17
PUUTAVARATEOLLISUUS	4.00	3.16	1.34	1.39	0.78	0.81	1.12	1.69
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	6.98	5.71	3.90	1.20	0.54	0.71	0.80	1.11
KEMIAN TEOLLISUUS	1.58	1.13	0.61	0.45	0.55	0.47	0.54	1.03
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	1.37	1.06	0.63	0.47	0.10	0.17	0.21	0.42
METALLITEOLLISUUS	63.39	68.59	72.96	83.27	90.47	90.69	86.09	77.35
MUU VALMISTUS	2.37	2.00	1.02	0.93	0.76	0.50	0.86	1.42
ALOITTAIN JAETTAVISSA	88.43	89.76	84.88	90.44	94.77	95.00	91.85	86.56
ERITTELEMÄTÖN TUKI	5.72	5.03	12.29	8.46	4.44	3.98	6.69	10.64
TEOLLISUUDEN KOKO TUKI	94.15	94.79	97.17	98.90	99.21	98.98	98.53	97.20
MUUT ALAT	5.85	5.21	2.83	1.10	0.79	1.02	1.47	2.80
KOKO YRITYSSEKTORI	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
TUKI SAATU: KULJETUSTUKENA	11.72	9.05	15.09	9.21	4.72	4.33	6.51	9.55
KORKOETUNA	49.07	27.88	27.35	14.24	8.16	6.94	10.18	7.14
TAKUUKORVAUKSINA	4.22	32.76	39.14	65.77	80.50	81.79	72.85	64.54
KTM:N TUKENA	35.00	30.31	18.41	10.78	6.61	6.93	10.46	18.77

Lähde: Taulukko 9.1.

Lähde: Taulukko 9.3.

9. TOIMIALOITTAINEN RAHALLINEN VIENTITUKI

9.3 METALLITEOLLISUUDEN MARKKAMARRAINEN TUKI

	1974	1975	1976	1977	1978
METALLITUOTETEOLLISUUS	3.88	12.46	21.93	4.77	7.92
KONETEOLLISUUS	23.43	116.02	64.15	53.50	28.52
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.04	0.09	3.29	3.71	5.01
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	154.21	301.06	467.01	358.84	238.54
MUU METALLITEOLLISUUS	0.09	0.14	0.56	0.64	2.94
ALOITTAIN JAETTAVISSA OLEVA TUKI	181.65	429.77	556.94	421.46	282.93
ERITTELEMÄTÖN METALLITEOLLISUUDEN TUKI	17.36	14.86	18.64	13.50	22.32
METALLITEOLLISUUDEN TUKI KOKONAISUUDESSAAN	199.02	444.63	575.57	434.96	305.25

Lähde: Laskettu taulukkojen 1 - 4 ja 6 perusteella.

9. TOIMIALOITTAINEN RAHALLINEN VIENTITUKI

9.4 METALLITEOLLISUUDEN TUEN PROSENTTISET MUUTOKSET

Taulukko %-muutoksista	1974	1975	1976	1977	1978
METALLITUOTETEOLLISUUS		220.9%	76.0%	-78.2%	65.9%
KONETEOLLISUUS		395.1%	-44.7%	-16.6%	-46.7%
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS		147.2%	3655.5%	12.8%	35.1%
KULKUNEUVOTEOLLISUUS		95.2%	55.1%	-23.2%	-33.5%
MUU METALLITEOLLISUUS		55.6%	300.0%	14.3%	359.4%
METALLITEOLLISUUDEN KOKO TUKI	152.6%	123.4%	29.5%	-24.4%	-29.8%

9. TOIMIALOITTAINEN RAHALLINEN VIENTITUKI

9.5 METALLITEOLLISUUDEN VIENTITUEN PROSENTTINEN JAKAUMA

	1974	1975	1976	1977	1978
METALLITUOTETEOLLISUUS	1.95	2.80	3.81	1.10	2.57
KONETEOLLISUUS	11.77	26.09	11.15	12.30	9.34
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.02	0.02	0.57	0.85	1.64
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	77.49	67.71	81.14	82.50	78.15
MUU METALLITEOLLISUUS	0.05	0.03	0.10	0.15	0.96
METALLITEOLLISUUDEN KOKO TUKI	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
KULKUNEUVOTEOLLISUUDEN TUEN OSUUS YRITYSSEKTORIN TUESTA	48.40	61.26	72.66	67.48	56.29

Lähde: Taulukko 9.3.

10. VIENTILUOTTOJEN MERKITYS

10.1 VIENTILUOTTOJEN SUHDE KOKO LUOTTOKANTAAN, PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.23	0.15	0.14	0.33	0.17	0.20	0.46	0.47
TEVANAKETEOLLISUUS	6.26	6.49	3.78	6.81	6.22	7.46	6.91	6.95
PUUNJALOSTUSTEOLLISUUS	0.33	0.32	0.27	0.46	0.55	0.65	0.64	0.59
KEMIAN TEOLLISUUS	1.38	1.10	0.88	1.38	0.99	0.86	0.91	1.39
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.35	0.46	0.43	0.36	1.60	0.66	1.09	2.17
METALLITEOLLISUUS	33.70	37.21	34.31	34.55	28.22	28.00	24.68	27.26
MUU VALMISTUS	6.23	5.00	5.24	8.01	30.59	27.89	50.10	68.70
TEOLLISUUS YHTEENSÄ	10.50	11.65	10.17	10.54	9.63	10.05	9.28	10.18
-SUHDE KOKONAISLUOTTOKANTAAN	4.26	4.67	4.07	4.37	3.99	4.26	4.04	4.40

Lähteet: Taulukko 7.1 ; Tilastokeskus, luottokantatilasto

10. VIENTILUOTTOJEN MERKITYS

10.2 VIENTILUOTTOJEN SUHDE VIENTIIN, PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.72	0.37	0.51	1.10	0.73	0.82	1.56	1.66
TEVANAKE-TEOLLISUUS	5.30	4.52	2.78	4.82	4.74	6.01	5.56	5.83
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.72	0.75	0.58	0.94	1.33	1.64	1.24	0.82
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.07	0.05	0.03	0.05	0.15	0.12	0.16	0.23
KEMIAN TEOLLISUUS	2.20	1.73	1.56	1.54	1.77	1.25	1.01	1.28
METALLITEOLLISUUS	57.89	50.68	46.97	39.90	36.90	35.04	28.20	31.64
KOKO TEOLLISUUS	12.38	12.69	11.20	9.97	12.04	12.36	10.91	11.37
-SUHDE KOKONAISVIENTIIN	11.27	11.49	9.97	9.05	10.90	11.06	9.67	10.20

Lähteet: Taulukko 7.1. ; Tullihallitus, ulkomaankauppatilasto.

11. TAKUIDEN SUHDE LUOTTOKANTAAN JA VIENTIIN

PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
TEOLLISUUS, SUHDE LUOTTOKANTAAN	3.76	4.88	7.00	5.85	6.13	7.02	6.79	7.96
KOKONAISTAKUUT, SUHDE KOKO LUOTTOKANTAAN	1.50	1.94	2.80	2.43	2.54	2.96	2.94	3.39
TEOLLISUUDEN TAKUUT, SUHDE TEOLL.VIENTIIN	4.43	5.32	7.71	5.54	7.66	8.63	7.98	8.89

Lähteet: Taulukko 3.5. ; Tilastokeskus, luottokantatilasto ; Tullihallitus, ulkomaankauppa.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.1 TUEN SUHDE VIENTIIN, PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.15	0.13	0.12	0.17	0.08	0.18	0.10	0.15
TEVANAKE-TEOLLISUUS	0.32	0.40	0.35	0.34	0.37	0.48	0.45	0.48
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.09	0.10	0.06	0.11	0.18	0.18	0.15	0.14
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.07	0.08	0.08	0.04	0.04	0.06	0.05	0.04
KEMIAN TEOLLISUUS	0.13	0.12	0.10	0.08	0.25	0.19	0.13	0.14
METALLITEOLLISUUS	1.32	1.61	2.69	4.69	8.30	8.35	4.74	3.18
TEOLLISUUS	0.37	0.49	0.75	1.19	2.50	2.70	1.70	1.14
TUEN SUHDE KOKONAISVIENTIIN	0.37	0.49	0.74	1.16	2.43	2.59	1.63	1.12

Lähteet: Taulukko 9.1 ; Tullihallitus, ulkomaankauppa.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.2 TUEN SUHDE PALKKOIHIN, PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.09	0.08	0.04	0.07	0.03	0.06	0.04	0.06
TEVANAKE-TEOLLISUUS	0.31	0.42	0.36	0.37	0.40	0.47	0.51	0.59
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.20	0.21	0.14	0.25	0.29	0.31	0.31	0.34
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.18	0.21	0.21	0.15	0.09	0.13	0.10	0.10
KEMIAN TEOLLISUUS	0.13	0.13	0.11	0.15	0.32	0.31	0.27	0.37
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.14	0.15	0.12	0.15	0.06	0.11	0.10	0.16
METALLITEOLLISUUS	0.89	1.30	2.03	3.87	7.02	7.84	5.62	4.00
KOKO TEOLLISUUS	0.48	0.67	0.97	1.78	2.92	3.23	2.39	1.78

Lähteet: Taulukko 9.1 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.3 TUEN SUHDE PALKKOIHIN METALLITEOLLISUUDESSA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
METALLITUOTETEOLLISUUS				0.42	1.08	1.64	0.35	0.65
KONCTEOLLISUUS				1.33	5.30	2.60	2.04	1.11
SAHKOTEKNINEN TEOLLISUUS				0.00	0.01	0.26	0.29	0.38
KULKUNEUVOTEOLLISUUS				9.94	15.74	20.54	14.48	9.40
METALLITEOLLISUUS	0.89	1.30	2.03	3.87	7.02	7.84	5.62	4.00

Lähteet: Taulukot 8.71 - 8.75 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.4 VIENTITUEN SUHDE KÄYTTÖMAISUUDEN HANKINTAMENOIHIIN, PROS.

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.21	0.18	0.10	0.17	0.09	0.20	0.16	0.22
TEVANAKE-TEOLLISUUS	1.61	2.77	1.78	1.71	2.63	4.14	5.36	5.32
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.96	0.87	0.41	0.63	0.73	1.09	1.57	3.27
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.27	0.42	0.54	0.26	0.16	0.21	0.15	0.30
KEMIAN TEOLLISUUS	0.10	0.08	0.14	0.14	0.31	0.68	0.65	0.60
METALLITEOLLISUUS	4.67	6.79	11.05	17.90	30.50	44.43	55.96	37.40
MUU VALMISTUS	7.61	9.30	6.96	6.19	25.08	23.65	30.25	29.22
KOKO TEOLLISUUS	1.11	1.69	2.99	4.52	7.50	10.02	10.31	8.63

Lähteet: Taulukko 9.1 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.5 VIENTITUEN SUHDE METALLITEOLLISUUDEN INVESTOINTEIHIIN

	1974	1975	1976
METALLITUOTETEOLLISUUS	1.95	5.16	12.62
KONETEOLLISUUS	5.91	20.95	20.07
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.02	0.05	1.66
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	48.48	62.40	77.34
METALLITEOLLISUUS	17.90	30.50	44.43

Lähteet: Taulukot 8.71 - 8.75 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.6 VIENTITUEN SUHDE BRUTTOVOITTOON, PROSENTTEINA

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
ELINTARVIKETEOLLISUUS	0.12	0.10	0.06	0.10	0.03	0.06	0.05	0.07
TEVANAKE-TEOLLISUUS	0.66	0.91	0.94	0.80	1.20	1.44	1.32	1.32
PUUTAVARATEOLLISUUS	0.41	0.49	0.15	0.29	1.23	0.88	0.62	0.66
GRAAFINEN JA PAPERITEOLLISUUS	0.26	0.30	0.27	0.08	0.13	0.36	0.23	0.29
KEMIAN TEOLLISUUS	0.14	0.14	0.12	0.11	0.28	0.30	0.25	0.30
SAVI- LASI- JA KIVITEOLLISUUS	0.34	0.27	0.11	0.11	0.08	0.13	0.08	0.12
METALLITEOLLISUUS	2.68	4.01	6.07	11.04	17.79	18.44	16.09	9.24
TEOLLISUUS	0.93	1.28	1.61	2.22	5.41	6.41	4.59	3.16

Lähteet: Taulukko 9.1 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

12. RAHALLISEN VIENTITUEN MERKITYS, TOIMIALOITTAIN

12.7 VIENTITUKI/BRUTTOVOITTO, %, METALLITEOLLISUUS

	1974	1975	1976	1977	1978
METALLITUOTETEOLLISUUS	0.90	1.90	3.02	0.60	0.93
KONETEOLLISUUS	3.93	13.41	6.16	4.73	2.07
SÄHKÖTEKNINEN TEOLLISUUS	0.01	0.02	0.69	0.76	0.81
KULKUNEUVOTEOLLISUUS	42.72	55.86	53.37	123.31	53.01
METALLITEOLLISUUS	11.04	17.79	18.44	16.09	9.24

Lähteet: Taulukot 8.71- 8.75 ; Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

SUOMEN PANKIN JULKAISUJA

Sarja A (ISSN 0355-6034)

(1 - 35. Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, "Taloudellisia Selvityksiä", artikkelikokoelmia vuosilta 1942 - 1972, suomeksi ja ruotsiksi, ISSN 0081-9514)

36. Tuomas Sukselainen: Finnish Export Performance in 1961 - 1972. A Constant-Market-Shares Approach. 1974. 74 s. (ISBN 951-686-018-4)
37. Sirkka Hämäläinen: Palkansaajatalouksien säästämistä. Suomen Pankin säästämistiedustelu vuodelta 1969. 1974. 53 s. (ISBN 951-686-020-6)
38. Heikki Koskenkylä - Ilmo Pyyhtiä: Energiavaltaisuus investointikriteerinä. 1974. 52 s. (ISBN 951-686-021-4)
39. Heikki Koskenkylä - Ilmo Pyyhtiä: Pääomakerroin, työn tuottavuus ja työpaikan hinta Suomen teollisuudessa vuosina 1960 - 1973. 1975. 71 s. (ISBN 951-686-025-7)
40. Alpo Willman: Suhdanneherkkyys, omavaraisuus ja ympäristövaikutusten kriteeri investointikriteereinä. (Lisälukuna J.P. Cunningham: Energy-intensity as an Investment Criterion.) 1975. 89 s. (ISBN 951-686-026-5)
41. Reino Airikkala - Tuomas Sukselainen (toim.): Suomen maksutaseen kehityslinjat vuosina 1950 - 1974. 1976. 120 s. (ISBN 951-686-027-3)

42. Heikki Koskenkylä - Ilmo Pyyhtiä: Kokonaistaloudellisten ja liiketaloudellisten investointikriteerien merkitys kasvu- ja rakennepolitiikassa. 1976. 67 s. (Englanninkielinen tiivistelmä.) (ISBN 951-686-034-6)
43. Tapio Peura: Suomen ulkomaankaupan hinnat vuosina 1950 - 1974. 1977. 87 s. (ISBN 951-686-037-0)
44. Terhi Kivilahti: Suomen kaupasta ja maksujärjestelmästä muiden itäryhmän maiden kuin SNTL:n kanssa. 1977. 126 s. (Englanninkielinen tiivistelmä.) (ISBN 951-686-038-9)
45. Simo Lahtinen: Tuotanto, työ ja energia Suomen teollisuudessa vuosina 1900 - 1975. 1977. 78 s. (ISBN 951-686-040-0)
46. Koroista ja korkopolitiikasta Suomessa (Ralf Pauli: Suomen korkojärjestelmän pääpiirteet ja korkopolitiikka vuosina 1960 - 1975; Olavi Rantala: Korkotasot ja korkorakenne Suomessa vuosina 1960 - 1975; Jorma Hietalahti: Teollisuuden korkomenot ja velkojen korkotasot vuosina 1960 - 1973). 1978. 77 s. (ISBN 951-686-041-9)
47. Jarmo Pesola - Timo Tyrväinen: Palveluelinkeinojen investoinnit vuosina 1953 - 1975. 1978. 107 s. (ISBN 951-686-047-8)
48. Heikki Koskenkylä - Kari Pekonen: Työttömyys ja tuotannon rakenne Suomen kansantaloudessa. 1979. 122 s. (Englanninkielinen tiivistelmä.) (ISBN 951-686-051-6)
49. Inkeri Hirvensalo: Suomen ja SNTL:n välinen clearingmaksujärjestelmä. 1979. 125 s. (Englanninkielinen tiivistelmä.) (ISBN 951-686-053-2)

50. Tapio Peura: Teollisuuden kansainvälinen kilpailukyky. 1979. 128 s. (ISBN 951-686-055-9)
51. Alpo Willman: Julkiset menot vuosina 1950 - 1977. Kasvu- ja rakennepoliittinen tarkastelu. 1980. 125 s. (Englanninkielinen tiivistelmä.) (ISBN 951-686-062-1)
52. Hannu Halttunen - Juhani Hirvonen - Heikki Koskenkylä - Alpo Willman: Yhteenveto Ruotsin kansantalouden pitkän aikavälin näkymistä tehdyistä selvityksistä. 1981. 165 s. (ISBN 951-686-065-6)
53. Tom Nordman: Vientiä koskevat erityisjärjestelyt Suomessa. 1981. 181 s. (ISBN 951-686-070-2)